

Jde o doplněnou a revidovanou verzi důvodové zprávy, které není zcela totožná s verzí předloženou v rámci standardního legislativního procesu.

Dokument neobsahuje obecnou část důvodové zprávy a je určen výhradně jako informativní podklad.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

k vyhlášce č. 408/2025 Sb., o regulovaných službách

Obsah

Zvláštní část.....	2
K § 1 – Předmět úpravy.....	2
K § 2 – Seznam služeb a podmínky významnosti regulované služby.....	2
K § 3 – Režim poskytovatelů služeb	3
K § 4 – Účinnost.....	3
K Příloze vyhlášky.....	3
1. K Odvětví: Veřejná správa	4
2. K Odvětví: Energetika – Elektřina	9
3. K Odvětví: Energetika – Ropa a ropné produkty	18
4. K Odvětví: Energetika – Zemní plyn	22
5. K Odvětví: Energetika – Teplárenství.....	28
6. K Odvětví: Energetika – Vodík.....	30
7. K Odvětví: Výrobní průmysl.....	32
8. K Odvětví: Potravinářský průmysl.....	36
9. K Odvětví: Chemický průmysl.....	39
10. K Odvětví: Vodní hospodářství.....	42
11. K Odvětví: Odpadové hospodářství	44
12. K Odvětví: Letecká doprava.....	46
13. K Odvětví: Drážní doprava	50
14. K Odvětví: Námořní vodní doprava.....	54
15. K Odvětví: Silniční doprava.....	55
16. K Odvětví: Digitální infrastruktura a služby	57
17. K Odvětví: Finanční trh.....	69
18. K Odvětví: Zdravotnictví	72
19. K Odvětví: Věda, výzkum a vzdělávání.....	78
20. K Odvětví: Poštovní služby.....	86
21. K Odvětví: Obranný průmysl	88
22. K Odvětví: Vesmírný průmysl	89

Zvláštní část

K § 1 – Předmět úpravy

Vyhláška navazuje na zákonem stanovená zmocnění k vydání prováděcího právního předpisu, kterým se stanoví seznam služeb, vymezení podmínek významnosti poskytovatele regulované služby (tedy podmínky pro registraci regulované služby) a stanovení režimů poskytovatelů regulovaných služeb a podmínky jejich změny. Tato ustanovení představují předmět úpravy vyhlášky.

§ 1 této vyhlášky svou formulací odkazuje jak na směrnici NIS2, tak také na přímo použitelné předpisy Evropské unie, na které obsahově navazuje.

S ohledem na podmínky pro registraci regulované služby, stanovení režimů poskytovatelů regulovaných služeb a podmínky jejich změny se současně plní referenční povinnost ve vztahu ke směrnici NIS2, která má být v návaznosti na obsah zákona vyhláškou nejen implementována, ale má na ni být rovněž uveden odkaz.

K § 2 – Seznam služeb a podmínky významnosti regulované služby

Toto ustanovení navazuje velmi úzce na definici regulované služby a ustanovení o podmínkách pro registraci regulované služby uvedené v zákoně a tvoří tak základ veškeré regulace tím, že stanovuje rozsah výsledné úpravy regulace poskytovatelů regulovaných služeb.

Ustanovení na úrovni vyhlášky navazuje na zákonné rozdělení podmínek pro registraci regulované služby – stanovení seznamu jednotlivých služeb významných pro zabezpečení důležitých společenských nebo ekonomických činností nebo pro bezpečnost v České republice v daných odvětvích (vždy levý sloupec tabulek uvedených v příloze vyhlášky) a podmínku významnosti poskytovatele regulované služby, ať už je velikostní nebo jiná (vždy pravý sloupec tabulek uvedených v příloze vyhlášky).

Podmínky pro registraci regulované služby jsou tak splněny v případě, že posuzovaná služba je obsažena v příloze této vyhlášky a zároveň je vykonávána osobou splňující podmínku významnosti poskytovatele regulované služby rovněž uvedenou v příloze této vyhlášky.

Úkolem konkrétní osoby je na základě zákona provést samoidentifikaci zhodnocením naplnění podmínek pro registraci v příloze této vyhlášky. Jak je stanoveno v zákoně, naplnění podmínek pro registraci poskytovatele regulované služby spouští na straně poskytovatele regulované služby ohlašovací povinnost vůči Úřadu, kterému má splnění podmínek pro registraci ohlásit – provést to, co lze označit jako samoidentifikaci.

Při samostatném čtení vyhlášky o regulovaných službách je také vhodné mít na paměti i ty podmínky registrace regulované služby, které jsou obsaženy v § 5 zákona. O naplnění těchto podmínek rozhoduje Úřad v řízení zahajovaném z moci úřední. I pokud nedojde k samoidentifikaci dle kritérií uvedených ve vyhlášce o regulovaných službách, je možné, že u významných osob přistoupí Úřad k jejich určení za poskytovatele regulované služby dle zákona.

Odstavec 2 ustanovení upravuje způsob přepočtu částek v měně euro na českou měnu pro počítání ekonomických ukazatelů při určování velikosti podniku podle doporučení Komise (které samo žádný mechanismus pro přepočet měn neupravuje). Pro přepočet se použije kurz české měny k euru vyhlášený Českou národní bankou pro poslední den předcházející posuzovanému kalendářnímu roku nebo období. Tento kurz je pro uživatele snadno zjistitelný. Obdobně konstruovaný kurz používá mj. zákon o účetnictví. Pracuje se s kurzem vyhlášeným pro den předcházející posuzovanému kalendářnímu roku nebo období, aby regulovaný subjekt měl možnost zjistit limit před započítáním sledovaného období.

K § 3 – Režim poskytovatelů služeb

Ustanovení o stanovení režimu poskytovatele regulované služby ve vyhlášce navazuje na ustanovení v zákoně, které stanovuje, že poskytovateli regulované služby je také potřeba přiřadit tzv. režim poskytovatele regulované služby, který může být jak tzv. vyšších povinností, tak i také tzv. nižších povinností. Režim poskytovatele regulované služby odpovídá režimu stanovenému pro regulovanou službu podle této vyhlášky (ovšem pouze v případě, že je u poskytovatele regulované služby jen jedna regulovaná služba, v případě více služeb se uplatní ustanovení § 8 odst. 1 v zákoně, řešící tuto situaci).

Vyhláška je koncipován tím způsobem, že je režim spojen s regulovanou službou prostřednictvím podmínek významnosti poskytovatele regulované služby. Jinými slovy, každá služba, resp. každá podmínka významnosti poskytovatele regulované služby v rámci přílohy vyhlášky má přiřazen konkrétní režim poskytovatele regulované služby.¹

K § 4 – Účinnost

Vyhláška nabývá účinnosti ke stejnému datu, ke kterému nabude účinnosti zákon č. 264/2025 Sb., o kybernetické bezpečnosti, tedy k 1. listopadu 2025.

K Příloze vyhlášky

Pro účely tohoto odůvodnění jsou pojmy „podmínky významnosti“ a „kritéria poskytovatele regulované služby“ zaměnitelné.

Příloha vyhlášky obsahuje 22 odvětví, v rámci kterých je regulováno celkem 102 služeb. Téměř výhradně je tento počet odvětví a služeb dán požadavky směrnice NIS2. Národní požadavky, které vyhláška nad rámec směrnice NIS2 reflektuje, a jejich dopad do celkového množství regulovaných organizací tvoří pouze zanedbatelné množství z odvětví a služeb uvedených v této vyhlášce.

Z obsahu směrnice vyplývají zcela vyhláškou stanovené služby a kritéria např. pro odvětví energetika – vodík, potravinářského průmyslu, vodního hospodářství, odpadového hospodářství, drážní dopravy, vodní dopravy, silniční dopravy, poštovních služeb nebo vesmírného průmyslu. V kontextu celé změny právní úpravy se pak dílčí úpravy navrhuje ve vybraných jednotkách služeb zejm. v odvětví energetiky (služba 2.10. Činnost Elektroenergetického datového centra, 3.7. Provoz veřejně přístupné čerpací stanice,...), výrobního průmyslu (pro sériovou výrobu osobních motorových vozidel), digitální infrastruktury a služeb (služba 16.7. Správa a provoz domény gov.cz, 16.18. Provozování Národního CERT,...), zdravotnictví (služba 18.2. Poskytování zdravotnické záchranné služby) nebo obranného průmyslu (služba 21.1. Výroba vojenského materiálu a 21.2. Obchod s vojenským materiálem). Tyto dílčí změny jsou dány jak přímými konzultacemi s gestory a odborníky v dané oblasti (např. služba 3.7. Provoz veřejně přístupné čerpací stanice), tak dále také zejména hospodářskými (2.10. Činnost Elektroenergetického datového centra, sériová výroba osobních motorových vozidel,...) a bezpečnostními (služba 16.7. Správa a provoz domény gov.cz, 16.18. Provozování Národního CERT, 18.2. Poskytování zdravotnické

¹ V tomto ohledu je možné alternativní naplnění více podmínek významnosti poskytovatele regulované služby i přes skutečnost, že jsou podmínky odděleny spojkou „nebo“, před níž se píše čárka. Tato spojka však není v podmínkách významnosti poskytovatele vždy použita ve vylučovacím poměru – o vylučovací poměr se jedná zejména v případě velikosti podniku, neboť daný podnik nemůže být zároveň velkým podnikem a středním podnikem. Například v případě, že je poskytovatel regulované služby středním podnikem a zároveň provozovatelem regionální distribuční soustavy elektřiny, uplatní se opět ustanovení § 8 odst. 1 zákona, v jehož důsledku sice poskytovateli, který naplní podmínky významnosti směřující jak do režimu vyšších povinností, tak do režimu nižších povinností, bude přiřazen režim vyšších povinností.

záchranné služby, 21.1. Výroba vojenského materiálu, 21.2. Obchod s vojenským materiálem,...) požadavky a specifiky České republiky.

1. K Odvětví: Veřejná správa

Odvětví Veřejné správy je jedním z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze I. Toto odvětví již bylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy prostřednictvím kritické informační infrastruktury a významných informačních systémů, a to již od počátku účinnosti zákona o kybernetické bezpečnosti v roce 2015. Nutnost zahrnutí tohoto odvětví i do nové regulace je deklarována mimo jiné empirickými zjištěními agentury ENISA, která ve své zprávě o stavu kybernetické bezpečnosti v Unii z roku 2024 uvádí, že ve sledovaném období (červenec 2022 až červen 2023) bylo 19 % kybernetických útoků ve formě DDoS zaměřeno právě na veřejný sektor.

Nově je do regulace doplněna nová, početně významná skupina regulovaných osob, kterou jsou obce s rozšířenou působností a městské části hlavního města Prahy 1 až 22, na něž byl přenesen výkon působnosti dle zákona o hlavním městě Praze (dále jen „obce s rozšířenou působností“), přičemž obce byly z původního rozsahu vyhlášky o významných informačních systémech jmenovitě vyňaty jako celek.

Rovněž jsou oproti předchozí právní úpravě nově uvedeny nebo upřesněny orgány nebo osoby, kterých se regulace týká, čímž se eliminuje nejistota, zda tyto orgány nebo osoby vykonávají nebo nevykonávají veřejnou moc, tedy současná úprava s pojmem „výkon činnosti orgánu veřejné moci“ nepracuje.

Odvětví podle této vyhlášky obsahuje jedinou službu, kterou je výkon svěřených pravomocí. Poskytovatelem regulované služby se orgán nebo osoba stává tehdy, pokud je uveden v příloze vyhlášky, a to bez ohledu na svoji velikost.

Pojetí, ke kterému bylo v rámci vydefinování okruhu povinných osob přistoupeno, pak vychází z požadavku na dostatečnou právní jistotu a jasnost identifikace povinných osob, která probíhá formou samoidentifikace, dále pak z požadavku na zachování shodné úrovně zajištění kybernetické bezpečnosti u informačních systémů, které již byly pod regulaci zákona o kybernetické bezpečnosti zařazeny v rámci předchozí právní úpravy, ať již jako kritická informační infrastruktura nebo významný informační systém.

Jedinou službou v rámci tohoto odvětví je služba výkon svěřených pravomocí. Tato služba odpovídá požadavku směrnice regulovat „ústřední subjekty veřejné správy vymezené členským státem v souladu s vnitrostátním právem a subjekty regionální veřejné správy vymezené členským státem v souladu s vnitrostátním právem“. Obecným požadavkem na regulaci veřejné správy je, aby tyto činnosti byly zajišťovány bezpečně, aby služby občanům byly poskytovány v požadované kvalitě a data občanů, se kterými majorita veřejné správy v rámci svých informačních systémů nakládá, byla přiměřeně chráněna. Z těchto východisek pak pramení i formulace služby, kterou veřejnoprávní subjekty zajišťují – tedy jim svěřené pravomoci, které představují účel stejně jako důvod jejich existence. Formulace služby „výkon svěřených pravomocí“ pak vytyčuje i cíl řízení bezpečnosti informací v dané organizaci.

Přičemž je nutné svěřením pravomocí vykládat tak, že se jedná o pravomoci a činnosti svěřené dané organizaci zákonem či jiným právním aktem. V případě samosprávných celků tak není jedinou jim svěřenou pravomocí jejich přenesená působnost, ale i samosprávná činnost, kterou vykonávají, protože jim ji legislativa ukládá jako náplň jejich činnosti. Činnosti nad rámec těchto nejsou naopak vyhláškou zahrnuty, čímž zůstává proporčně zachováno ústavní zakotvení samostatnosti a neovlivňování samosprávných celků. Rovněž je možné konstatovat, že i jinak by byl rozsah aktiv podporujících tyto služby často shodný, jelikož aktiva bývají pro výkon přenesené i samostatné působnosti společná, a to zejména ta technická neboli infrastruktura.

Nová úprava nepracuje s jednotlivými informačními systémy daných organizací tak, jako s nimi pracovala původní úprava významných informačních systémů, což odpovídá celému směru, kterým se vydává směrnice NIS2, která se již orientuje výhradně na organizace, se zaměřením na jimi poskytované služby.

V obecnosti lze říci, že nové pojetí vyhlášky zužuje okruh subjektů kterých se týká pouze na ty vyjmenované v samotné příloze vyhlášky. Oproti původní orientaci na informační systémy, která umožňovala zahrnout do regulace jeden informační systém, který je centrálně spravován v rámci resortu, nyní při orientaci na služby a organizace se co do počtu okruh povinných osob rozšíří, byť při správně vedeném řízení bezpečnosti informací by se neměl okruh řízení bezpečnosti rozšířit o další aktiva a je rovněž nadále možné, aby docházelo k zajišťování bezpečnosti daného systému na centrální úrovni.

Rozdělení organizací mezi režim nižších a vyšších povinností bylo pak vedeno následujícími aspekty:

- a) požadavek směrnice, ten představuje nepodkročitelné minimum,
- b) míra dopadu narušení bezpečnosti informací v rámci informačních systémů daných organizací (důležitost pro poskytování služeb občanům a pro chod státu),
- c) kontinuita regulace: původní zařazení v rámci systému zákona o kybernetické bezpečnosti či jeho absence a s tím související míra nákladů jak finančních, tak personálních.

Požadavek směrnice na zařazení těch orgánů veřejné správy, které jsou orgány ústředními či regionálními do regulace v režimu vyšších povinností (*essential entities*) se odráží zejména v zařazení následujících organizací do bodu I odvětví veřejné správy, tedy mezi poskytovatele regulované služby v režimu vyšších povinností:

- a) ústřední orgány státní správy,
- b) jiné správní úřady s celostátní působností neuvedené v písmeni a)
- c) ústředí, generální či ústřední inspektorát, generální či ústřední ředitelství či obdobná součást správního úřadu, kterým jsou podřízeny součásti správního úřadu s krajskou, okresní či jinou územní působností,
- d) Kancelář prezidenta republiky,
- e) Kancelář Senátu,
- f) Kancelář Poslanecké sněmovny,
- g) Česká národní banka,
- (...)
- m) Kancelář Veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí,
- n) Nejvyšší kontrolní úřad,
- o) Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových,
- p) Správa úložišť radioaktivních odpadů,
- (...)
- s) kraj,
- t) hlavní město Praha.

Zařazení těchto organizací do režimu vyšších povinností by však rovněž nasvědčovaly i ostatní výše uvedené a posuzované aspekty.

Dále jsou pak s ohledem na aspekt míry dopadu narušení bezpečnosti informací na chod státu i služby poskytované občanům a s tím spojenou důležitostí dat spravovaných těmito organizacemi a aspekt zachování kontinuity regulace, tedy původního zařazení mezi regulované

informační systémy, zařazeny mezi poskytovatele regulované služby v režimu vyšších povinností následující organizace:

- h) Policejní prezidium České republiky,
- i) krajské ředitelství Policie České republiky,
- j) útvar Policie České republiky s celostátní působností, které zajišťují speciální policejní činnosti v oblasti odhalování nelegální migrace, letecké služby, pyrotechnické služby, kriminalistických expertíz, ochrany ústavních činitelů České republiky, dalších určených osob a chráněných objektů nebo boje proti organizovanému zločinu, terorismu a kybernetické kriminalitě,
- k) Generální inspekce bezpečnostních sborů,
- l) součást Hasičského záchranného sboru České republiky podle § 5 písm. a) až c) zákona o hasičském záchranném sboru,
- (...)
- q) Ústavní soud,
- r) zdravotní pojišťovna.

V původním návrhu bylo počítáno s explicitním zařazením všech orgánů moci soudní i státních zastupitelství samostatně, ovšem vzhledem k faktu, že část státní správy soudů a v rámci ní i veškeré zajišťování jejich provozních potřeb včetně nákupu ICT vybavení a s tím spojenou kybernetickou bezpečností fakticky pro tyto subjekty zajišťuje výhradně Ministerstvo spravedlnosti, a to prostřednictvím úkolu svěřenému mu konkrétními zákony, jsou tyto subjekty zahrnuty v písm. a). Výjimku z tohoto tvoří Ústavní soud, pro který toto na legislativní úrovni neplatí, proto je mezi subjekty ve vyšším režimu uveden samostatně.

V případě některých bezpečnostních sborů, které jsou explicitně vyjmuty z rozsahu směrnice NIS2, došlo k jejich zařazení v této podobě zejména s ohledem na navrhovanou podobu prováděcího nařízení vlády vymezujícího subjekty kritické infrastruktury, kam byly tyto subjekty zařazeny a rovněž s ohledem na jejich nepostradatelnou roli, kterou sehraávají v rámci zajišťování bezpečnosti v ČR a i s ohledem na kontinuitu právní úpravy, kdy tyto subjekty byly správci významných informačních systémů či informačních systémů kritické informační infrastruktury.

Správní úřady v ČR, které mají vykonávat moc v území, jsou koncipovány dvěma prakticky obdobnými ale právně rozdílnými koncepty. V některých případech existuje správní úřad s celostátní působností a dále pak existují jednotlivé dekoncentrované úřady v území, které mají shodné zaměření a vůči sobě i hierarchické postavení. Příkladem tohoto přístupu je Česká správa sociálního zabezpečení a jednotlivé okresní správy sociálního zabezpečení. V dalších případech je zde jeden správní úřad, který je vnitřně rozčleněn do ústřední součásti hierarchicky nadřazené těm součástem, které vykonávají působnost v území. Příkladem tohoto přístupu je Česká obchodní inspekce, která má ústřední inspektorát a jemu podřízené inspektoráty mající územní působnost.

Vyhláška má za cíl ústřední rozhodovací úroveň (ať již v podobě samostatného správního úřadu s celostátní působností či ústřední součásti daného správního úřadu) zařadit do režimu vyšších povinností a rozhodovací krajskou či okresní úroveň (opět v obou jejích podobách) zařadit do režimu nižších povinností.

Jak již bylo řečeno výše, praktické fungování těchto organizací i po stránce zajišťování provozu IT bývá obdobné v obou výše uvedených modelech, přestože legislativní zakotvení je provedeno rozdílně. I proto je zacílení zákona o kybernetické bezpečnosti pro oba tyto modely konstruováno shodně.

Mezi poskytovatele regulovaných služeb v režimu nižších povinností jsou pak zařazeny zejména ty organizace v rámci veřejné správy, které byly regulovány již původní právní úpravou významných informačních systémů, avšak nebyly součástí kritické informační infrastruktury a zároveň u nich aspekt dopadů narušení bezpečnosti informací není natolik vysoký, aby bylo nutné podrobit je regulaci ve vyšším režimu. Rovněž se jedná o organizace, u kterých směrnice nepožaduje jejich zařazení mezi *essential entities*, tedy do režimu vyšších povinností.

Profesními komorami zahrnutými do tohoto regulovaného odvětví se rozumí zákonem zřízené právnické osoby povinně sdružující osoby určitého povolání. Mezi profesní komory tedy nepatří dobrovolně zřizované asociace, sdružení či spolky, byť by jejich účelem bylo sdružování osob vykonávajících specifickou činnost či profesi. Rozsah výkonu svěřených pravomocí je typicky stanoven právě zákonem, kterým byla daná profesní komora zřízena. Dobrovolně zakládané profesní organizace nemohou vyžadovat povinné členství pro výkon dané profese a nevykonávají zákonem svěřené či předvídané pravomoci. V době vydání tohoto zákona existuje v České republice 13 profesních komor, a to Exekutorská komora², Česká advokátní komora³, Notářská komora⁴, Komora daňových poradců⁵, Komora patentových zástupců⁶, Komora veterinárních lékařů⁷, Česká lékařská komora, Česká lékárnická komora, Česká stomatologická komora⁸, Komora auditorů⁹, Česká komora architektů, Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě¹⁰ a Česká komora zeměměřičů¹¹.

U profesních komor je přitom regulace cílena toliko na jejich ústřední organizaci, a nikoliv na jejich regionální struktury.

Jedinou výjimku z tohoto shrnutí pak tvoří obce s rozšířenou působností, které původní vyhláškou o významných informačních systémech regulovány nebyly, nicméně úroveň dopadu narušení bezpečnosti informací v těchto organizacích ve vztahu ke službám, které poskytují občanům, dostoupila úrovně odůvodňující jejich zařazení mezi poskytovatele regulované služby v režimu nižších povinností.

Jak je i výše uvedeno, samosprávné organizace mají svěřené pravomoci, jak v přenesené, tak v samostatné působnosti.

Mezi činnosti, které obce či městské obvody nebo městské části vykonávají v přenesené působnosti, pak lze zařadit zejména následující agendy: evidence obyvatel, matrika, vidimace a legalizace, poskytování informací dle předpisů, které k tomu obce zavazují, stavební a silniční

² § 109 a násl. zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

³ § 40 a násl. zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

⁵ Zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Zákon č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích a o změně zákona o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Zákon č. 381/1991 Sb., o Komoře veterinárních lékařů České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁸ Zákon č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ § 31 a násl. zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (autorizační zákon), ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ § 16f zákona č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů.

správní činnost, dopravní agenda, agenda životního prostředí, přestupky, místní poplatky, agenda shromažďovacího práva, sociální agenda a krizové řízení.

Mezi činnostmi v samostatné působnosti pak agendy správy vlastního majetku, místní referenda, vyřizování petic a stížností, poskytování dotací, odpadové hospodářství, poskytování informací občanům obcí, zřizování příspěvkových organizací a obecní policie a vydávání obecně závazných vyhlášek.

Ve vztahu k výše uvedenému je třeba zmínit, že obce jsou často uživateli systémů, které jsou aktivem některého ústředního orgánu státní správy, a to zejména u vybraných agend v rámci přenesené působnosti. Ve vztahu k těmto systémům tak obce nemohou zavádět opatření, jelikož nejsou „vlastníky“ tohoto systému. Vůči těmto systémům by tak mělo ze strany ústředního orgánu dojít k vydefinování uživatelského manuálu pro tyto subjekty a jeho distribuci jeho uživatelům, zaměstnanci obce by se jím pak jako uživateli měli řídit.

Tím zůstává k zabezpečování okruhů systémů (respektive aktiv), které jsou ve správě samotných obcí a kterými podporují své další činnosti. Mezi příklady takových systémů patří obvykle spisová služba, elektronická pošta, úřední deska či ekonomický systém obce.

Obce s rozšířenou působností jsou mezi poskytovateli regulované služby zařazeny zejména proto, že jsou jim v přenesené působnosti svěřeny pravomoci, jejichž neplnění by mělo významný dopad na obyvatelstvo. Obce s rozšířenou působností v poměru k ostatním orgánům veřejné moci poskytují nejvíce služeb, které obyvatelstvo využívá na denní bázi, tedy výpadek jejich služeb by ve velmi krátkém čase měl dopad na zajišťování běžných úkonů pro obyvatelstvo. Rovněž mají tyto organizace minimálně uživatelský přístup do základních registrů, tedy nakládají s daty o občanech v systémech s významným meziresortním přesahem. Zároveň jsou územní samosprávy stále častějším terčem kybernetických útoků, a je proto nutné na tento vývoj reagovat a zajistit posílení kybernetické bezpečnosti těchto organizací.

Jako příklady tohoto trendu mohou posloužit úspěšné útoky na obce, které se v ČR vyskytly v posledních letech. Úřad pouze za roky 2020–2023 evidoval 38 nahlášených incidentů u samospráv, z nichž 27 bylo mířeno na obce. Jednalo se o incidenty zahrnující narušení dostupnosti (např. ransomware, ale i DDoS útoky), průnik do infrastruktury napadené organizace, útoky prostřednictvím škodlivého kódu, phishing. Mezi zdokumentované dopady pak patřila například dlouhodobá exfiltrace dat s potenciálem jejich zneužití proti zájmům České republiky, ztížená schopnost poskytování služeb pro občany z důvodu zašifrování dat, nedostupnost mailových služeb, nedostupnost webových stránek organizace či zařazení veřejné IP adresy dané organizace na blacklisty z důvodu škodlivých aktivit činěných jejím prostřednictvím. Mnoho těchto dopadů může vést i k poškození reputace dané organizace na různých úrovních. Při studiu výše uvedeného shrnutí je třeba si uvědomit, že obce v současné době nejsou povinny incidenty Úřadu hlásit, lze tak předpokládat, že incidentů se bez vědomí Úřadu mohlo udát ještě vyšší množství, jelikož Úřad může vycházet pouze z dat v rámci dobrovolných hlášení. Rovněž v případě, že organizace systematicky neřídí kybernetickou bezpečnost, může docházet i k tomu, že incidenty či události nejsou detekovány, čímž pádem incidenty nejsou ani rozpoznány. Je zároveň nutno zmínit, že i mimo výše vymezený časový rámec ke kybernetickým incidentům (a útokům) dochází i nadále, což dosvědčují i informace z otevřených zdrojů.

Obce poskytují služby, které jsou blízko občanům, a úspěšný kybernetický útok směřovaný na ně je tak v kontextu společenského dopadu výhodným pro útočníky motivované právě snahou společenského dopadu dosáhnout. Nadto je také předpoklad, že v případě ransomwarového útoku by obce mohly být ochotné zaplatit výkupné, dobrým motivátorem takového útoku i pro útočníky, kteří se zaměřují na zisk.

Co se týče městských částí Prahy 1 až 22, těch se regulace dotýká, protože jsou v obdobném postavení jako obce s rozšířenou působností, což je případ pražských městských částí, na které byl výkon některých pravomocí přenesen prostřednictvím § 32 zákona o hlavním městě Praze a Statutem hl. m. Prahy. Na městské části jiných měst zákon o kybernetické bezpečnosti nemá ambici cílit. V případě, že jsou tyto městské části uživateli některých systémů (aktiv či aplikací) spravovaných hl. m. Prahou, platí pro ně taktéž, že by měly obdržet uživatelský manuál ze strany hl. m. Prahy ve vztahu k těm systémům, které používají, rovněž vzhledem k tomu, že představují jednu organizaci společnou s hl. m. Praha, by měla být bezpečnost u nich přiměřeně zaváděna ze strany hl. m. Prahy jako u svých součástí.

Obce do regulace navrhuje v rámci EU více států, např. Litva, Chorvatsko, Itálie a Belgie. Je to dáno specifícností právní úpravy směrem k obcím v jednotlivých státech, protože ne ve všech státech EU je obcím svěřen takový výkon pravomocí, jejichž nevykonávání by mohlo mít významný dopad na obyvatelstvo. V ČR je obcím s rozšířenou působností svěřen výkon pravomocí v přenesené i samostatné působnosti v takovém rozsahu a s takovým dopadem, že nezařazení do regulace by mohlo omezit zajišťování a poskytování těchto služeb obyvatelstvu.

2. K Odvětví: Energetika – Elektřina

Odvětví Energetika – Elektřina je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze I. Toto odvětví již bylo systematicky regulováno v rámci některých služeb předcházející právní úpravy. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje deset služeb, kterými jsou výroba elektřiny podle energetického zákona s výjimkou výroby elektřiny ve výrobně elektřiny z obnovitelných zdrojů energie o celkovém instalovaném elektrickém výkonu do 1 MW; provoz přenosové soustavy elektřiny podle energetického zákona; provoz distribuční soustavy elektřiny podle energetického zákona; obchod s elektřinou podle energetického zákona; činnost nominovaného organizátora trhu s elektřinou podle přímo použitelného předpisu Evropské unie; agregace elektřiny podle energetického zákona; ukládání elektřiny podle energetického zákona; odezva strany poptávky; provoz veřejně přístupné dobíjecí stanice podle zákona o pohonných hmotách a činnost Elektroenergetického datového centra podle energetického zákona. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby. Gestorem v oblastech dotčených službami v odvětví Energetika – Elektřina je Energetický regulační úřad. Podle § 13 odst. 1 písm. a) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kompetenční zákon“), je současně ústředním orgánem státní správy pro energetiku Ministerstvo průmyslu a obchodu.

První službou v rámci tohoto odvětví je služba výroba elektřiny s výjimkou výroby elektřiny ve výrobně elektřiny z obnovitelných zdrojů energie o celkovém instalovaném elektrickém výkonu do 1 MW. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Elektroenergetických podniků ve smyslu čl. 2 bodu 57 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019, o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU, které zastávají funkci „dodávky“ ve smyslu čl. 2 bodu 12 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944*“ a „*Výrobců ve smyslu čl. 2 bodu 38 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Energetický regulační úřad, který uvedl, že pod výše uvedené definice spadají subjekty podle zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“). „*Elektroenergetickým podnikem, který zastává funkci „dodávky“ se dle energetického zákona § 4 rozumí držitel licence na výrobu elektřiny nebo držitel licence na obchod s elektřinou. Výrobcem se dle energetického*

zákona § 4 rozumí držitel licence na výrobu elektřiny, případně dle § 3 odst. 3 nebo § 28 odst. 5 energetického zákona i jiný výrobce elektřiny, který nemá licenci“. Výrobce elektřiny je pak dle energetického zákona definován v § 23 energetického zákona. Na základě těchto informací vyhláška uvádí službu jako výrobu elektřiny s výjimkou výroby elektřiny ve výrobně elektřiny z obnovitelných zdrojů energie o celkovém instalovaném elektrickém výkonu do 1 MW, tedy v částečné shodě s výše uvedeným názorem Energetického regulačního úřadu a částečně odpovídající definicím uvedeným ve zmíněném evropském nařízení, protože služba obchod s elektřinou je řešena jako samostatná služba níže. Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku držitele licence na výrobu elektřiny podle energetického zákona a zadruhé musí splňovat podmínky „velkého podniku“, případně že „provozuje výrobu elektřiny s celkovým instalovaným elektrickým výkonem nejméně 100 MW“ nebo „středního podniku“.

Co se omezení výroby elektřiny pro účely této vyhlášky týče, podmínka instalovaného elektrického výkonu výroby elektřiny nad 1 MW vychází z energetického zákona, který výrobu elektřiny ve výrobnách elektřiny z obnovitelných zdrojů energie s výkonem nad 1 MW považuje za činnost uskutečňovanou ve veřejném zájmu. Hodnota 1 MW představuje hranici, od které již výroby mohou skutečně významným způsobem přispívat k výrobě a dodávkám elektřiny koncovým spotřebitelům. Obvykle půjde o relativně rozlehlé solární farmy, větrné elektrárny nebo velké vodní elektrárny. Výroby o menší kapacitě jsou převážně zřizovány za účelem výroby elektřiny pro vlastní potřebu (typicky fyzickými osobami nebo společnostmi působícími v jiném odvětví, které chtějí zajistit svou energetickou soběstačnost). Výroba energie v menších zdrojích obvykle není předmětem přímé podnikatelské činnosti a jejich dopad na distribuční (resp. celou elektrizační) soustavu je s ohledem na malý výkon omezený (tyto zdroje slouží převážně pro vlastní spotřebu zákazníka). Rizika spojená s těmito zdroji jsou obvykle řešena již ve fázi jejich připojování k distribuční soustavě. Vyloučení těchto malých obnovitelných zdrojů z regulace je v souladu s požadavky směrnice NIS2, neboť vzhledem k dopadům vyčísleným v důvodové zprávě k původnímu komisnímu návrhu směrnice NIS2 je zřejmé, že ta měla mířit pouze na největší producenty elektřiny, u nichž je výroba elektrické energie hlavní podnikatelskou činností. Z výše uvedených důvodů se jeví jako přiměřené a souladné s účelem směrnice NIS2 nezařazovat malé výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie do působnosti zákona o kybernetické bezpečnosti.

Proces výroby elektřiny je dle energetického zákona § 2 odst. 2 písm. a) bodu 18 definován jako přeměna různých forem energie na elektřinu. Držitele licence na výrobu elektřiny lze pak nalézt ve Vyhledávači licencí Energetického regulačního úřadu, který poskytuje přehled údajů o licencích udělených Energetickým regulačním úřadem (<https://www.eru.cz/vyhledavac-licenci>) nebo v přehledech o držitelích licence (<https://www.eru.cz/o-drzitelich-licence>).

Kritérii, která musí držitel licence na výrobu elektřiny naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Kritérium velikosti podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků¹². Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

Vedle těchto velikostních kritérií plynoucích přímo ze směrnice je ve vyhlášce stanovena další podmínka, a to výroba s celkovým instalovaným elektrickým výkonem nejméně 100 MW. Kritérium výroby s celkovým instalovaným elektrickým výkonem nejméně 100 MW míří na

¹² Odkaz na publikaci českého znění Doporučení Komise - <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/corrigendum/2024-12-05/oj>.

vyčlenění skupiny nejvýznamnějších elektráren v České republice. Cílem zahrnutí těchto elektráren do regulace je, aby se minimalizovalo riziko případného výpadku dodávek elektrické energie (tzv. blackout) způsobeného kybernetickým bezpečnostním incidentem a zároveň aby v případě výpadku elektrárny s vysokým výkonem byla k dispozici výrobní, která je schopna poskytnout podpůrné služby pro opětovné spuštění takové elektrárny. Toto kritérium je objektivně zjištělné z přehledu údajů o licencích udělených Energetickým regulačním úřadem, jehož dostupnost je uvedena výše. Vyhláška vedle toho navazuje na právní úpravu provozovatelů základní služby podle původního zákona, kde aplikační praxe v tomto duchu vyložila speciální kritérium druhu subjektu a vedla k určení všech významných společností, které naplňovaly toto dopadové kritérium. Vyhláška na tuto skutečnost navazuje z důvodu zachování kontinuity. V případě tohoto kritéria (výrobní s celkovým instalovaným elektrickým výkonem nejméně 100 MW) a výše uvedeného velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku (nehledě na celkový instalovaný elektrický výkon), je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě, že podnik naplňuje jen podmínku středního podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností. Toto vymezení míří na elektrárny, které jsou i přes svoji menší velikost důležité pro chod významných podniků v České republice nebo významné pro kraj, ve kterém se nachází.

Pojem výrobní, který je relevantní také pro uplatnění výjimky vyplývající z názvu služby, je nezbytný pro správné identifikování kritérií, na základě kterých se bude poskytovatel registrovat. Výklad tohoto pojmu a jeho interakce s pojmem „zdroj“ či „provozovna“ je v českém právním prostředí dlouhodobě problematický. Při výkladu tohoto pojmu návrhováte předpokládá, že jsou jednotlivé výrobní obsaženy v licencích vyhledatelných na stránkách Energetického regulačního úřadu, přičemž více výroben může být součástí jedné provozovny. Oddělení výroben, zejména v případě fotovoltaických elektráren je nezbytné vykládat v návaznosti na existenci vzájemně galvanicky oddělených fotovoltaických elektráren. Z tohoto důvodu zároveň nelze předpokládat, že se jeden fotovoltaický článek (který je součástí propojeného fotovoltaického panelu) může považovat za samostatnou výrobní. S ohledem na skutečnost, že jednotlivé provozovny, včetně konkrétních fotovoltaických elektráren, jsou v uvedených licencích geograficky vymezeny katastrálními údaji, současně nelze předpokládat, že by se poskytovatelem regulované služby stal ten, kdo provozuje více geograficky oddělených fotovoltaických elektráren, které překročí hranici instalovaného elektrického výkonu 1 MW pouze ve svém součtu.

V případě výše uvedené podmínky (výrobní s celkovým instalovaným elektrickým výkonem nejméně 100 MW) se jedná o stanovení nad rámec požadavku stanoveného směrnicí. Vyhláška však tuto úpravu s ohledem na výše uvedené informace, tj. zajištění dosavadní kontinuity regulace a povahu případných poskytovatelů této služby, považuje za důvodnou a přiměřenou.

Druhou službou v rámci tohoto odvětví je služba provoz přenosové soustavy elektřiny podle energetického zákona. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Provozovatelů přenosové soustavy ve smyslu čl. 2 bodu 35 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Energetický regulační úřad, který uvedl, že pod výše uvedenou definici spadají subjekty podle energetického zákona. „*Provozovatelem přenosové soustavy ve smyslu výše uvedené směrnice se dle energetického zákona § 4 rozumí držitel licence na přenos elektřiny*“. Provozovatel přenosové soustavy je pak dle energetického zákona definován v jeho § 24. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako provoz přenosové soustavy elektřiny, tedy ve shodě s výše uvedeným názorem Energetického regulačního úřadu a odpovídající definici uvedené ve zmíněném evropském nařízení. Kritériem poskytovatele regulované služby k této službě je skutečnost, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „držitele licence na přenos elektřiny podle energetického zákona“.

Proces přenosu elektřiny je dle energetického zákona v § 2 odst. 2 písm. a) bodu 20 definován jako zajišťování přenosu elektřiny, systémových služeb a služeb souvisejících se zabezpečením spolehlivého a bezpečného provozu přenosové soustavy. Držitele licence na přenos elektřiny lze nalézt ve Vyhledávací licenci Energetického regulačního úřadu, který poskytuje přehled údajů o licencích udělených Energetickým regulačním úřadem nebo v přehledech o držitelích licence zmíněných výše.

Kritérium držitele licence na přenos elektřiny je také jediným kritériem pro to, aby se stal podnik poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky. Přenosová soustava tvoří páteř elektrizační soustavy, jelikož slouží k přenosu výkonu na velké vzdálenosti, zajišťuje propojení elektrizační soustavy se zahraničními soustavami a dále slouží pro vyvedení výkonu z velkých systémových elektráren. Toto nastavení vychází z jednání pracovní skupiny sestavené z řad zástupců energetického průmyslu, které bylo vedeno v minulosti při tvorbě právní úpravy provozovatelů základní služby podle původního zákona, kde aplikační praxe vedla k určení provozovatele přenosové soustavy. Na základě tohoto jednání bylo konstatováno, že nelze na energetiku pohlížet jako na jednotlivé oddělené bloky, ale jako na celek vzájemně se ovlivňujících prvků. Toto kritérium je také určující pro přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, v tomto případě je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností.

V případě tohoto kritéria je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven na režim vyšších povinností bez ohledu na velikost podniku. V tomto případě se jedná o stanovení vyššího režimu nad rámec požadavku stanoveného směrnicí. Vyhláška však tuto úpravu s ohledem na výše uvedené informace, tj. zajištění dosavadní kontinuity regulace a povahu případného poskytovatele této služby, považuje za důvodnou a přiměřenou.

Třetí službou v rámci tohoto odvětví je služba provoz distribuční soustavy elektřiny podle energetického zákona. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Provozovatelů distribuční soustavy ve smyslu čl. 2 bodu 29 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Energetický regulační úřad, který uvedl, že pod výše uvedenou definici spadají subjekty podle energetického zákona. „*Provozovatelem distribuční soustavy ve smyslu výše uvedené směrnice se dle energetického zákona § 4 rozumí držitel licence na distribuci elektřiny*“. Provozovatel distribuční soustavy je pak dle energetického zákona definován v § 25. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako provoz distribuční soustavy elektřiny, tedy ve shodě s výše uvedeným názorem Energetického regulačního úřadu a odpovídající definici uvedené ve zmíněném evropském nařízení. Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je za prvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „držitele licence na distribuci elektřiny podle energetického zákona“ a za druhé podmínku „velkého podniku“, že „je provozovatelem regionální distribuční soustavy elektřiny, k níž je připojeno nejméně 90 000 odběrných míst zákazníků“, nebo podmínky „středního podniku“.

Proces distribuce elektřiny je dle energetického zákona § 2 odst. 2 písm. a) bodu 21 definován jako zajišťování distribuce elektřiny a služeb souvisejících se zabezpečením spolehlivého a bezpečného provozu distribuční soustavy. Samotnou distribuční soustavou se pak dle energetického zákona § 2 odst. 2 písm. a) bodu 1 rozumí vzájemně propojený soubor vedení o určitém napětí. Držitele licence na distribuci elektřiny lze pak nalézt ve Vyhledávací licenci Energetického regulačního úřadu, který poskytuje přehled údajů o licencích udělených Energetickým regulačním úřadem nebo v přehledech o držitelích licence zmíněných výše.

Kritérii, která musí držitel licence na distribuci elektřiny naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Kritérium velikosti podniku se stanovuje v souladu s evropským Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků,

malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

Vedle těchto velikostních kritérií plynoucích přímo ze směrnice je ve vyhlášce stanovena další podmínka, kterou je provozování regionální distribuční soustavy elektřiny, k níž je připojeno nejméně 90 000 odběrných míst zákazníků. Cílem zahrnutí provozovatelů regionální distribuční soustavy, k nimž je připojeno nejméně 90 000 odběrných míst zákazníků, do regulace je, aby se minimalizovalo riziko případného výpadku dodávek elektrické energie způsobeného kybernetickým bezpečnostním incidentem, které by mohlo vést k zasažení větších distribučních soustav, tedy velkého množství obyvatel a chodu významných podniků v České republice (k určení hranice 90 000 odběrných míst zákazníků viz formulaci energetického zákona, např. v § 12a odst. 1, § 20 odst. 1, 2, 3 a 7 nebo v § 25 odst. 2). V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku (nehledě na to, zda je provozovatelem regionální distribuční soustavy elektřiny, k níž je připojeno nejméně 90 000 odběrných míst zákazníků), je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. Je relevantní očekávat, že všichni provozovatelé regionálních distribučních soustav, k nimž je připojeno nejméně 90 000 odběrných míst zákazníků budou vždy z povahy věci velkými podniky. Na druhou stranu zahrnutí regionálních distribučních soustav pod regulaci zákona je natolik významné a hraje roli například v otázce strategicky významných služeb, že je vhodné konstruovat toto samostatné kritérium. V případě podmínky provozování regionální distribuční soustavy elektřiny, k níž je připojeno nejméně 90 000 odběrných míst zákazníků, se jedná o stanovení jiným způsobem než způsobem stanoveným ve směrnici, nicméně na překrývající se množiny nelze hledět tak, že by šlo o stanovení požadavku nad rámec směrnice. Vyhláška však tuto úpravu s ohledem na výše uvedené informace, tj. zajištění dosavadní kontinuity regulace a povahu případných poskytovatelů této služby, považuje za důvodnou a přiměřenou.

Režim nižších povinností poskytovatele regulované služby je vymezený naplněním podmínky středního podniku. Toto vymezení míří na provozovatele distribuční soustavy, kteří jsou i přes svoji menší velikost důležité pro chod významných podniků v České republice, kdy v případě kybernetického bezpečnostního incidentu by mohlo např. dojít až k přerušení distribuce elektřiny do výrobních podniků, nemocnic, občanům do domácností atp.

Čtvrtou službou v rámci tohoto odvětví je služba obchod s elektřinou podle energetického zákona. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Elektroenergetických podniků ve smyslu čl. 2 bodu 57 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019, o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU, které zastávají funkci „dodávky“ ve smyslu čl. 2 bodu 12 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Energetický regulační úřad, který uvedl, že pod výše uvedenou definici spadají subjekty podle energetického zákona. „*Elektroenergetickým podnikem, který zastává funkci „dodávky“ se dle energetického zákona § 4 rozumí držitel licence na výrobu elektřiny nebo držitel licence na obchod s elektřinou*“. Obchodník s elektřinou je pak dle energetického zákona definován v § 30. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako obchod s elektřinou, tedy v částečné shodě s výše uvedeným názorem Energetického regulačního úřadu a částečně odpovídající definicím uvedeným ve zmíněném evropském nařízení, protože služba výroba elektřiny je řešena jako samostatná služba výše.

Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je za prvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „držitele licence na obchod s elektřinou podle energetického zákona“ a za druhé kritéria „velkého podniku“, a „středního podniku“.

Držitele licence obchodu s elektřinou lze pak nalézt ve Vyhledávací licenci Energetického regulačního úřadu, který poskytuje přehled údajů o licencích udělených Energetickým regulačním úřadem nebo v přehledech o držitelích licence zmíněných výše.

Kritérii, která musí držitel licence na obchod s elektřinou naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Kritérium velikosti podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

Pátou službou v rámci tohoto odvětví je služba činnost nominovaného organizátora trhu s elektřinou podle přímo použitelného předpisu Evropské unie. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Nominovaných organizátorů trhu s elektřinou ve smyslu čl. 2 bodu 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Energetický regulační úřad, který uvedl, že pod výše uvedenou definici spadají subjekty podle energetického zákona. „*Nominovaný organizátor trhu s elektřinou je jmenovaný podle čl. 4 nařízení Komise 2015/1222 ze dne 24. července 2015, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení. V České republice se dle energetického zákona § 4 tímto nominovaným organizátorem trhu rozumí držitel licence na činnosti operátora trhu*“. Operátor trhu je pak dle energetického zákona definován v § 20a. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako činnost nominovaného organizátora trhu s elektřinou, tedy ve shodě s výše uvedeným názorem Energetického regulačního úřadu a plně odpovídající definici uvedené ve zmíněném evropském nařízení. Kritériem poskytovatele regulované služby k této službě je skutečnost, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „nominovaného organizátora trhu s elektřinou“ podle čl. 2 bodu 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou, kterým je aktuálně v České republice pouze jeden subjekt.

Dále je operátor trhu dle energetického zákona § 2 odst. 2 písm. a) definován jako subjekt, který na základě smlouvy o zúčtování odchylek provádí vyhodnocení, zúčtování a vypořádání odchylek, a jako subjekt, který organizuje a vypořádává trh s regulační energií.

Kritérium držitele licence na činnosti operátora trhu je také jediným kritériem pro to, aby se stal podnik poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky. Toto kritérium je také určující pro přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, v tomto případě je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností.

V případě tohoto kritéria je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven na režim vyšších povinností bez ohledu na velikost podniku. V tomto případě se jedná o stanovení vyššího režimu nad rámec požadavku stanoveného směrnicí. Vyhláška však tuto úpravu s ohledem na výše uvedené informace a povahu případného poskytovatele této služby považuje za důvodnou a přiměřenou.

Šestou až osmou službou v rámci tohoto odvětví jsou služby agregace elektřiny podle energetického zákona, ukládání elektřiny podle energetického zákona a odezva strany poptávky. Tyto služby odpovídají požadavku směrnice na regulaci „*účastníků trhu ve smyslu čl. 2 bodu 25 nařízení (EU) 2019/943, kteří poskytují služby agregace, odezvy strany poptávky nebo ukládání energie ve smyslu čl. 2 bodů 18, 20 a 59 směrnice (EU) 2019/944*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Energetický regulační úřad, který původně uvedl, že pod výše uvedenou definici spadají účastníci trhu, kteří dosud nebyli implementováni do českého právního řádu. Následně však dne 1. ledna 2024 nabyli

účinnosti zákon č. 469/2023 Sb., který novelizuje energetický zákon, je v souladu s uvedeným nařízením (EU) 2019/943 a zároveň představuje částečnou transpozici směrnice (EU) 2019/944. Další novela energetického zákona transponující směrnici (EU) 2019/944 v oblasti ukládání elektřiny, její agregace a flexibility (jakožto zastřešujícího pojmu, který zahrnuje odezvu strany poptávky), nabyla platnosti na jaře roku 2025. S přihlédnutím k této skutečnosti vyhláška definuje tři samostatné služby navazující na požadavky směrnice (EU) 2019/944 a novelizovaného energetického zákona, a to služby agregace, ukládání elektřiny a odezvy strany poptávky.

Vyhláška zde za účelem lepší srozumitelnosti textu nepoužívá obecný pojem „účastník trhu s elektřinou“, se kterým pracuje směrnice NIS2, a namísto toho operuje tam, kde je to možné, rovnou s konkrétními odpovídajícími pojmy energetického zákona. Obsahově jsou ty části výkonu činnosti účastníka trhu s elektřinou, které směrnice NIS2 požaduje regulovat a které zároveň nejsou pokryty jinými službami odvětví 2. Energetika – Elektřina, zahrnuty do pojmů používaných transpozičními ustanoveními novely energetického zákona, tedy zákona č. 87/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, známý jako Lex OZE III.

Agregací se podle čl. 2 bodu 18 směrnice (EU) 2019/944, stejně jako podle příslušného ustanovení energetického zákona, do něhož byl uvedený článek směrnice transponován (novelou energetického zákona označovanou jako Lex OZE III), rozumí funkce vykonávaná fyzickou nebo právnickou osobou (agregátorem), která kombinuje zatížení či vyrobenou elektřinu od více zákazníků za účelem prodeje, nákupu nebo aukce na jakémkoli trhu s elektřinou, resp. slovy energetického zákona činnost, při které agregátor sdružuje flexibilitu poskytovanou účastníky trhu s elektřinou v předávacích místech za účelem nabízení flexibility na trhu s elektřinou nebo pro řízení odchylky.

Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je za prvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku agregátora, tedy osoby poskytující zákazníkům službu agregace, a za druhé kritéria „velkého podniku“ nebo „středního podniku“.

Agregátorem se v souladu s energetickým zákonem rozumí osoba poskytující službu agregace, pro kterou disponuje příslušnou licencí. Jelikož energetický zákon nezná speciální licenci na činnost agregace, je toto kritérium poskytovatele regulované služby vázáno na skutečný výkon činnosti, nikoli na držení licence.

Kritérii, která musí agregátor naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku středního podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Ukládání elektřiny je národní transpozicí činnosti „ukládání energie“ podle čl. 2 bodu 59 směrnice (EU) 2019/944, provedenou výše uvedenou novelou energetického zákona „Lex OZE III“, a kterou se rozumí odložení konečného užití elektřiny na pozdější okamžik, než byla elektřina vyrobena, nebo přeměna elektřiny na takovou formu energie, kterou lze ukládat,

ukládání takové energie a následná zpětná přeměna takové energie na elektřinu nebo použití jako jiný nosič energie.

Držení licence pro ukládání elektřiny (elektrické energie) je kritériem poskytovatele regulované služby relevantním pro regulaci činnosti ukládání elektřiny. Subjekty, které ukládají elektřinu, avšak ukládají ji za podmínek, pro které nemusejí být držiteli licence podle energetického zákona, nejsou pro tuto činnost touto vyhláškou regulovány.

Také zde jsou kritérii, která musí držitel licence pro ukládání elektřiny naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Rozřazení výchozích režimů poskytovatele regulované služby je pak stanoveno obdobě jako u služby agregace a zcela respektuje požadavky směrnice NIS2.

Pojem „odezva strany poptávky“ (*demand side response*) plyne z čl. 2 bodu 20 směrnice (EU) 2019/944, který ji popisuje jako „změna elektrického zatížení ze strany konečných zákazníků oproti jejich běžným nebo aktuálním spotřebním návykům v reakci na tržní signály, včetně cen za elektřinu měnících se v čase nebo motivačních plateb, nebo v reakci na přijetí nabídky konečného zákazníka, individuálně nebo prostřednictvím agregace, na prodej snížení či zvýšení poptávky za určitou cenu na organizovaných trzích podle definice v čl. 2 bodě 4 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 1348/2014“ (tento pojem byl do českého právní řádu transponován s novelou energetického zákona „Lex OZE III“, jako součást poskytování flexibility). S pojmem odezva strany poptávky pracuje také prováděcí předpis energetického zákona, vyhláška č. 401/2010 Sb., o obsahových náležitostech Pravidel provozování přenosové soustavy, Pravidel provozování distribuční soustavy, Řádu provozovatele přepravní soustavy, Řádu provozovatele distribuční soustavy, Řádu provozovatele zásobníku plynu, Řádu datového centra, obchodních podmínek operátora trhu a plánu rozvoje regionální distribuční soustavy, ve znění účinném od 1. října 2025.

Služba odezvy strany poptávky není v českém prostředí vázána na speciální licenci podle energetického zákona, toto kritérium poskytovatele regulované služby je tedy vázáno na skutečný výkon této činnosti, nikoli na držení licence.

I zde jsou kritérii, která musí poskytovatel flexibility naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Rozřazení výchozích režimů poskytovatele regulované služby je pak stanoveno obdobě jako u služby agregace a zcela respektuje požadavky směrnice NIS2.

Devátou službou v rámci tohoto odvětví je služba provoz dobíjecích stanic podle zákona o pohonných hmotách. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Provozovatelů dobíjecích bodů, kteří jsou odpovědní za řízení a provoz dobíjecích bodů, které koncovým uživatelům poskytují službu dobíjení, a to i jménem a na účet poskytovatele služeb mobility*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Energetický regulační úřad, který uvedl, že „v obecnější rovině je pojem „provozovatel dobíjecího bodu“ institutem upraveným zákonem č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pohonných hmotách“), a to především v ustanovení § 2 písm. o) ve spojení s § 6q. Tato ustanovení jsou transpozicí směrnice 2014/94/EU o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva a nařízení Komise v přenesené působnosti 2019/1745, kterým se doplňuje a mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/94/EU, pokud jde o dobíjecí stanice pro motorová vozidla kategorie L, dodávky elektřiny z pevniny pro plavidla vnitrozemské plavby, dodávky vodíku pro silniční dopravu a dodávky zemního plynu pro silniční a vodní dopravu, a kterým se zrušuje nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/674. V současné době se na úrovni EU pracuje na návrhu nařízení o zavádění infrastruktury pro

alternativní paliva a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/94/EU, který v současné podobě v článku 2 odst. 33 taktéž zmiňuje institut provozovatelů dobíjecích bodů, ovšem v tomto smyslu tento pojem v českém právním řádu zatím samozřejmě není zpracován“. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako provoz dobíjecích stanic. Veřejně přístupnou dobíjecí stanicí se dle zákona o pohonných hmotách § 2 písm. r) rozumí „*dobíjecí stanice na dodávku elektřiny, jejíž provozovatel uživatelům z Evropské unie poskytuje nediskriminační přístup, přičemž nediskriminační přístup může zahrnovat různé podmínky ověření, použití a platby; veřejně přístupnou dobíjecí stanicí není dobíjecí stanice, kterou*

- *výrobce vozidel (dle zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích) provozuje výhradně pro účely dobíjení elektrických vozidel své vlastní výroby nebo;*
- *využívá provozovatel dobíjecí stanice nebo jím ovládaná osoba nebo osoba ovládající tohoto provozovatele dobíjecí stanice výhradně za účelem dobíjení elektrických vozidel, která používá některá z uvedených osob pro svou potřebu nebo pro účely svého podnikání nebo pro potřebu svých zaměstnanců, přičemž předmětem podnikání v takovém případě nesmí být poskytování služby dobíjení elektrického vozidla prostřednictvím této dobíjecí stanice nebo;*
- *provozuje prodejce vozidel pro dobíjení elektrických vozidel pro účely jejich prodeje a která není přístupná veřejnosti nebo;*
- *provozuje provozovatel autoservisu pro dobíjení zde servisovaných vozidel, a která není přístupná veřejnosti“.*

Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je za prvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „provozovatele 50 a více veřejně přístupných dobíjecích stanic podle zákona o pohonných hmotách, který je odpovědný za správu a provoz dobíjecí stanice, která poskytuje službu dobíjení koncovým uživatelům, a to jménem a na účet poskytovatele mobility“ a za druhé kritéria „velkého podniku“ nebo „středního podniku“. Požadavek na provozování alespoň 50 veřejně přístupných dobíjecích stanic podle zákona o pohonných hmotách vychází z požadavku na přiměřenost dopadů implementace směrnice. S ohledem na účinnost novely stavebního zákona (zákon č. 283/2021 Sb.), která zavádí povinnost instalaci alespoň 1 dobíjecí stanice v případě staveb (jiných než pro bydlení) s více než 20 parkovacími stáními bylo přistoupeno k tomuto omezení, které do regulace zahrne pouze subjekty, které provozují „sít“ ve které je zahrnuto alespoň 50 stanic, což počtem dobíjecích stanic představuje necelých 90 % relevantního trhu.

Provozovatel veřejně přístupné dobíjecí stanice podle zákona o pohonných hmotách, který je odpovědný za správu a provoz dobíjecí stanice, která poskytuje službu dobíjení koncovým uživatelům, a to jménem a na účet poskytovatele mobility je tím, kdo poskytuje řešenou službu, protože jak plyne z § 2 písm. u) zákona o pohonných hmotách, je osobou, která zajišťuje provoz dobíjecí stanice pro účely dobíjení elektrických vozidel. Dále je také možno zjistit seznam veřejných dobíjecích stanic v České republice včetně jejich provozovatelů, vedené Ministerstvem průmyslu a obchodu dle § 6 odst. 5 zákona o pohonných hmotách, prostřednictvím tabulky dostupné na webových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu – <https://www.mpo.cz/cz/energetika/statistika/statistika-a-evidence-cerpacich-a-dobijecich-stanic/>. Pro správnou identifikaci je místě zmínit, že zákon o pohonných hmotách rozlišuje (veřejně přístupnou) čerpací stanici pohonných hmot a (veřejně přístupnou) dobíjecí stanici jako dvě oddělené množiny.

Kritérii, která musí provozovatel 50 a více veřejně přístupných dobíjecích stanic naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje

v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku středního podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Desátou službou v odvětví energetiky – pododvětví elektřina je činnost Elektroenergetického datového centra podle energetického zákona. Vyhláška zde navazuje na změnu energetického zákona a jeho doplnění o ustanovení upravující základní charakteristiku, práva a povinnosti Elektroenergetického datového centra. Tato služba neodpovídá požadavku směrnice na regulaci, její regulace jde nad rámec směrnice. Úřad tuto službu navrhuje jako regulovanou ve vyhlášce z důvodu strategického významu Elektroenergetického datového centra a jeho významného vlivu na stabilitu elektroenergetické soustavy v České republice. Kritériem poskytovatele regulované služby k této službě je skutečnost, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „držitele licence na činnost Elektroenergetického datového centra podle energetického zákona“. Licence je v souladu s energetickým zákonem a důvodovou zprávou ke změnovému zákonu č. 469/2023 Sb., udělována jako výlučná, počet osob regulovaných pro poskytování této regulované služby je tedy konečný.

Kritérium držitele licence na činnost Elektroenergetického datového centra podle energetického zákona je jediným kritériem pro to, aby se stal podnik poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky. Toto kritérium je také určující pro přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, v tomto případě je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností bez dalších podmínek, a to právě z důvodu strategického významu poskytovatele této služby pro Českou republiku.

V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovení zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

3. K Odvětví: Energetika – Ropa a ropné produkty

Odvětví Energetika – Ropa a ropné produkty je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je uvedeno v její příloze I. Toto odvětví již bylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje sedm služeb, kterými jsou těžba ropy, zpracování ropy, provoz skladovacího zařízení pro skladování ropy, provoz ropovodu podle zákona o nouzových zásobách ropy, provoz produktovodu podle zákona o nouzových zásobách ropy, činnost ústředního správce zásob podle zákona o nouzových zásobách ropy a provoz veřejně přístupné čerpací stanice motorového benzínu nebo motorové nafty podle zákona o pohonných hmotách. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní kritérium poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby. Podle § 13 odst. 1 písm. a)

kompetenčního zákona je současně ústředním orgánem státní správy pro energetiku, stejně jako pro úpravu a zušlechťování ropy, Ministerstvo průmyslu a obchodu.

První službou v rámci tohoto odvětví je služba těžba ropy. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Provozovatelů zařízení na těžbu, rafinaci a zpracování ropy a skladovacích a přenosových zařízení*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil Českou asociaci petrolejářského průmyslu a obchodu (dále jen „ČAPPO“), která uvedla, že „*napadení klíčových subjektů může rychle přivodit značné komplikace v zásobování pohonnými hmotami*“. Dále ČAPPO vyjmenovala podniky s rozhodujícím postavením v podmínkách České republiky. S ohledem na to, že předchozí právní úprava kybernetické bezpečnosti vycházela z totožných požadavků, přistoupil Úřad ke stanovení této množiny stejně jako tomu bylo v případě regulace pododvětví ropy v rámci tzv. provozovatele základní služby podle vyhlášky č. 437/2017 Sb., o kritériích pro určení provozovatele základní služby. Vyhláška na tuto původní textaci z důvodu kontinuity navazuje a nezasahuje do něj. Návrh směrnice ve své příloze uvádí povinnost zahrnout do regulace také provozovatele zařízení na těžbu, rafinaci a zpracování ropy a skladovacích a přenosových zařízení v obecném smyslu, bez odkazu na jinou unijní právní úpravu. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako těžbu ropy. Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je za prvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „provozovatele zařízení na těžbu ropy“ a za druhé kritéria „velkého podniku“ nebo „středního podniku“.

Kritérii, která musí subjekt naplnit, aby se provozovatel zařízení na těžbu ropy stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku středního podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Protože jsou v tomto odvětví i další dvě služby požadavkem směrnice a zároveň všechny doslovně navazují na dosavadní platnou právní úpravu, je možné v případě druhé a třetí služby – zpracování ropy i provoz skladovacího zařízení pro skladování ropy – analogicky odkázat na informace uvedené výše. Skladovacím zařízením se dle zákona č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy § 3 odst. 1 (dále jen „zákon o nouzových zásobách ropy“) rozumí „*[...] skladovacím zařízením se rozumí samostatná nádrž, nádržový blok, sklad, technologický výrobní celek, případně jiný objekt splňující technické a ekologické podmínky pro dlouhodobé skladování ropy nebo ropných produktů. [...]*“. U třetí služby v rámci tohoto odvětví, kterou je služba provoz skladovacího zařízení, je navíc na místě zmínit, že v rámci této služby bylo vedle výše uvedených velikostních kritérií plynoucích přímo ze směrnice ve vyhlášce stanoveno další kritérium, disponibilita zásobníkem nebo komplexem zásobníků s celkovou kapacitou nejméně 40 000 m³. Toto kritérium mířilo na vyčlenění skupiny těch nejvýznamnějších poskytovatelů dané služby v České republice a bylo od něj upuštěno. Regulace skladování ropy nemíří na skladování ropy pro vlastní účely dotčeného subjektu. Skladovací zařízení pro skladování ropy zároveň nesmí být zaměňována se zařízeními pro skladování ropných produktů, které se v praxi budou o dost častěji vyskytovat. Čtvrtou službou v rámci tohoto odvětví je služba provoz ropovodu. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Provozovatelů ropovodu*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil ČAPPO, která uvedla, že

„napadení klíčových subjektů může rychle přivodit značné komplikace v zásobování pohonnými hmotami“. Dále ČAPPO vyjmenovala podniky s rozhodujícím postavením v podmínkách České republiky. S ohledem na to, že předchozí právní úprava kybernetické bezpečnosti vycházela z totožných požadavků, přistoupil Úřad ke stanovení této množiny stejně, jako tomu bylo v případě regulace odvětví ropy v rámci tzv. provozovatele základní služby podle vyhlášky č. 437/2017 Sb., o kritériích pro určení provozovatele základní služby. Vyhláška na tuto původní textaci z důvodu kontinuity navazuje a nezasahuje do něj. Ropovodem se dle § 1a písm. f) zákona o nouzových zásobách ropy rozumí *„zařízení pro potrubní přepravu ropy, pokud není umístěno ve výrobním nebo zpracovatelském závodě nebo ve skladovacím zařízení tvořeném vzájemně propojeným souborem potrubí, armaturních šachet a souvisejících technologických objektů, včetně systému protikorozi ochrany, řídicí a zabezpečovací techniky a zařízení k přenosu informací pro činnosti výpočetní techniky a informačních systémů“.* Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako provoz ropovodu.

Kritérii, která musí provozovatel ropovodu podle zákona o nouzových zásobách ropy naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku středního podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Pátou službou v rámci tohoto odvětví je služba provoz produktovodu. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci *„Provozovatelů zařízení na těžbu, rafinaci a zpracování ropy a skladovacích a přenosových zařízení“* a má za cíl poskytnout stejnou úroveň ochrany produktovodům, které mají obdobnou funkci jako právě ropovody. S ohledem na to, že předchozí právní úprava kybernetické bezpečnosti vycházela z totožných požadavků, přistoupil Úřad ke stanovení této množiny stejně jako tomu bylo v případě regulace odvětví ropy v rámci tzv. provozovatele základní služby. Produktovodem se dle § 1a písm. e) zákona o nouzových zásobách ropy rozumí *„zařízení pro potrubní přepravu ropných produktů, pokud není umístěno ve výrobním nebo zpracovatelském závodě nebo ve skladovacím zařízení tvořeném vzájemně propojeným souborem potrubí, armaturních šachet a souvisejících technologických objektů, včetně systému protikorozi ochrany, řídicí a zabezpečovací techniky a zařízení k přenosu informací pro činnosti výpočetní techniky a informačních systémů“.*

Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je to, že ten, kdo danou službu vykonává, je provozovatelem produktovodu ve smyslu zákona o nouzových zásobách ropy. Ohledně velikostního kritéria, povinnostních režimů lze analogicky odkázat na výklad ke službě provoz ropovodu.

Šestou službou v rámci tohoto odvětví je služba činnost ústředního správce zásob podle zákona o nouzových zásobách ropy. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci *„Ústředních správců zásob ve smyslu čl. 2 písm. f) směrnice Rady 2009/119/ES ze dne 14. září 2009, kterou se členským státům ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy nebo ropných produktů“.* Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil ČAPPO, která uvedla, že *„napadení klíčových subjektů může rychle přivodit značné komplikace v*

zásobování pohonnými hmotami“. Dále ČAPPO vyjmenovala podniky s rozhodujícím postavením v podmínkách České republiky. Dle výše uvedené směrnice čl. 2. písm. f) se pod pojmem ústřední správce zásob rozumí „*subjekt nebo služba, kterým mohou být svěřeny pravomoci jednat za účelem pořízení, udržování nebo prodeje zásob ropy, včetně nouzových zásob a specifických zásob*“. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako činnost ústředního správce zásob. Ústřední správce zásob podle zákona o nouzových zásobách ropy je tím, kdo poskytuje řešenou službu, protože dle § 1a písm. d) zákona o nouzových zásobách ropy se jedná o osobu, jejíž hlavním úkolem je vytváření, udržování nebo prodej nouzových zásob.

Kritérium ústředního správce zásob podle zákona o nouzových službách je také jediným kritériem pro to, aby se stal podnik poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky. S ohledem na skutečnost, že v České republice je jediný ústřední správce zásob, který zajišťuje vytváření, udržování a použití nouzových zásob, dále navrhuje vládě České republiky opatření v případě výrazného omezení nabídky na světovém ropném trhu, které by mohlo mít nepříznivé následky pro Českou republiku, v případě mezinárodního rozhodnutí, za hrozícího stavu ropné nouze nebo za stavu ropné nouze a plní další povinnosti vyplývající ze zákona o nouzových zásobách ropy, je toto kritérium také určující pro přiřazení režimu poskytovatele regulované služby. V tomto případě je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností.

V případě tohoto kritéria je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven na režim vyšších povinností bez ohledu na velikost podniku. V tomto případě se jedná o stanovení vyššího režimu nad rámec požadavku stanoveného směrnicí. Vyhláška však tuto úpravu s ohledem na výše uvedené informace a povahu případného poskytovatele této služby považuje za důvodnou a přiměřenou.

Sedmou službou v rámci tohoto odvětví je služba provoz veřejně přístupné čerpací stanice motorového benzínu nebo motorové nafty. Tato služba neodpovídá požadavku směrnice na regulaci, její regulace jde nad rámec směrnice. Úřad tuto službu navrhuje jako regulovanou ve vyhlášce na základě konzultací s ČAPPO. ČAPPO uvedla, že „*(...) se dále domnívá, že z pohledu zajištění stability trhu s pohonnými látkami je potřeba pozornost věnovat i společností, které provozují významné síť čerpacích stanic, jejichž výpadek by mohl vést k výraznému zneklidnění až panice na trhu (...)*“. Na základě těchto informací vyhláška definuje jako regulovanou službu provoz veřejně přístupné čerpací stanice motorového benzínu nebo motorové nafty. Nezahrnutí směsného paliva do regulovaných čerpacích stanic plyne z konzultací s Ministerstvem průmyslu a obchodu, dle jehož vyjádření se směsné palivo na českém trhu nevyskytuje a jeho zahrnutí by nebylo účelné. Čerpací stanicí se dle § 2 písm. f) zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot (dále jen „zákon o pohonných hmotách“) rozumí „*stavba nebo zařízení, z nichž se pohonná hmota, s výjimkou elektřiny prodává nebo prodává a vydává zpravidla do palivové nádrže vozidla; čerpací stanicí není stavba nebo zařízení, z nichž se pohonné hmoty pouze vydávají*“. Veřejně přístupnou čerpací stanicí se dle § 2 písm. m) téhož zákona rozumí „*čerpací stanice, jejíž provozovatel uživatelům z Evropské unie poskytuje nediskriminační přístup; nediskriminační přístup může zahrnovat různé podmínky ověření, použití a platby*“.

Provozovatel čerpací stanice je tím, kdo poskytuje řešenou službu, a dle zákona o pohonných hmotách, konkrétně jeho § 2 písm. h), se jedná o „*osobu, která je vlastníkem pohonných hmot prodáváných nebo prodáváných a vydáváných na čerpací stanici (...)*“.

Kritériem, které musí být naplněno, aby se subjekt stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak je skutečnost, že provozovatel čerpací stanice podle zákona o pohonných hmotách provozuje alespoň 100 veřejně přístupných čerpacích stanic motorového benzínu nebo motorové nafty na území České republiky. Kritérium velikosti podniku se zde neuplatní. Toto

nastavení vychází z konzultací s ČAPPO a Ministerstvem průmyslu a obchodu. Smyslem nastavení je zacílit na nejvýznamnější provozovatele čerpacích stanic na území České republiky. Podle dat Ministerstva průmyslu a obchodu platí, že počet provozovatelů se 100 a více veřejně přístupnými čerpacími stanicemi na území České republiky dosahuje řádově jednotek. Tito provozovatelé však představují přibližně 74% podíl mezi 20 největšími provozovateli čerpacích stanic co do počtu čerpacích stanic. V případě zahrnutí pouze veřejně přístupných stanic vyhláška analogicky vychází z požadavků na regulaci veřejně přístupných dobíjecích stanic. Dle konzultací s Ministerstvem průmyslu a obchodu a ČAPPO se zároveň jeví zahrnutí čerpacích stanic alternativních paliv do regulace jako nepřiměřené, zejména s ohledem na diametrálně odlišné zastoupení na trhu a po přihlédnutí k potenciálním dopadům výpadků těchto čerpacích stanic. Z dosavadních jednání se zainteresovanými subjekty dále vyplývá, že na toto odvětví nelze pohlížet jako na jednotlivé oddělené bloky, ale jako na celek vzájemně se ovlivňujících prvků. Z toho důvodu je potřeba do regulace zahrnout všechny stěžejní hráče a nepohlížet na jejich aktivity izolovaně. Pro správnou identifikaci je na místě zmínit, že zákon o pohonných hmotách rozlišuje (veřejně přístupnou) čerpací stanici pohonných hmot a (veřejně přístupnou) dobíjecí stanici jako dvě oddělené množiny – případné dobíjecí stanice se tedy nezapočítávají do celkového počtu čerpacích stanic daného provozovatele.

Uvedené kritérium je dále určující pro přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, v tomto případě je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností, taktéž bez ohledu na velikost podniku. Vyhláška tuto úpravu s ohledem na výše uvedené informace a povahu poskytovatele této služby považuje za důvodnou a přiměřenou.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovení zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

4. K Odvětví: Energetika – Zemní plyn

Odvětví Energetika – Zemní plyn je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze I. Toto odvětví již bylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy.

Odvětví podle této vyhlášky obsahuje pět služeb, kterými jsou výroba zemního plynu podle energetického zákona, provoz přepravní soustavy zemního plynu podle energetického zákona, provoz distribuční soustavy zemního plynu podle energetického zákona, obchod se zemním plynem podle energetického zákona a uskladňování zemního plynu podle energetického zákona. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby.

Energetický zákon ve své hlavě II rozlišuje mezi elektroenergetikou, plynárenstvím a teplárenstvím – ve vztahu k těmto odvětvím jsou rovněž koncipovány definice uvedené v § 2 energetického zákona. Pro účely zákona o kybernetické bezpečnosti je však nezbytné při odkazování na plynárenské odvětví omezit všechny uvedené služby na ty, které se zabývají zemním plynem (v opačném případě by mohl připadnout v úvahu i výklad týkající se ostatních

relevantních plynů v odvětví plynárenství). Toto rozlišení je nejvíce patrné v případě výroby (zemního) plynu – pokud by nebyla výroba omezena pouze na zemní plyn, připadalo by v úvahu, že se jedná zároveň o výrobu biometanu, syntetického metanu a dalších druhů plynu. Z toho důvodu je u všech služeb, ačkoliv jsou používány pojmy uvedené v § 2 odst. 2 písm. b) energetického zákona, přidáno omezení na zemní plyn.

Gestorem v oblastech dotčených službami v odvětví Energetika – Zemní plyn je Energetický regulační úřad. Podle § 13 odst. 1 písm. a) kompetenčního zákona je současně ústředním orgánem státní správy pro energetiku, stejně jako pro úpravu a zušlechťování zemního plynu, Ministerstvo průmyslu a obchodu.

K níže uvedeným odkazům směrnice NIS2 na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES je namístě doplnit, že po vyhlášení směrnice NIS2 v Úředním věstníku Evropské unie dne 27. prosince 2022 byla dne 15. července 2024 totožným způsobem vyhlášena také směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1788 ze dne 13. června 2024 o společných pravidlech pro vnitřní trh s plynem z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem a o změně směrnice (EU) 2023/1791 a zrušení směrnice 2009/73/ES. Přestože tedy došlo ke zrušení směrnice 2009/73/ES, platí, že směrnice 2014/1788 v jednotlivých bodech svého čl. 2 v zásadě přejímá pojmosloví a definice, které byly formulovány ve směrnici zrušené.

První službou v rámci tohoto odvětví je služba výroba zemního plynu podle energetického zákona. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci *„Provozovatelů zařízení LNG ve smyslu čl. 2 bodu 12 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES“*, dále pak *„Plynárenských podniků ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES“* a *„Provozovatelů zařízení na rafinaci a zpracování zemního plynu“*. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Energetický regulační úřad, který uvedl, že pod výše uvedené definice spadají subjekty podle zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“). *„Provozovatelem zařízení LNG se dle energetického zákona § 4 rozumí držitel licence na výrobu plynu. Plynárenským podnikem se dle energetického zákona § 4 rozumí držitel licence na výrobu plynu, držitel licence na přepravu plynu, držitel licence na distribuci plynu, držitel licence na obchod s plynem a držitel licence na uskladňování plynu. Provozovatelem zařízení na rafinaci a zpracování zemního plynu se dle energetického zákona § 4 rozumí držitel licence na výrobu plynu, případně lze i uvažovat o jiných subjektech, které budou mít oprávnění k výkonu těchto činností mimo působnost energetického zákona“*. Pro účely regulace je v tomto odvětví nezbytné v souladu s požadavky směrnice omezit regulované výrobce pouze na výrobce zemního plynu. Vodíkem, jakožto podskupinou plynů, se zabývá jedno z dalších odvětví uvedených v příloze vyhlášky, vycházející z požadavků směrnice. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako výrobu zemního plynu podle energetického zákona, tedy v částečné shodě s výše uvedeným názorem Energetického regulačního úřadu a částečně odpovídající definicím uvedeným ve zmíněném evropském nařízení, protože služby provoz přepravní soustavy zemního plynu podle energetického zákona, provoz distribuční soustavy zemního plynu podle energetického zákona, obchod se zemním plynem podle energetického zákona a uskladňování zemního plynu podle energetického zákona jsou řešeny jako samostatné služby níže.

Dle energetického zákona § 2 odst. 2 písm. b) bodu 26 se výrobnou plynu rozumí *„(...) zařízení na výrobu, těžbu plynu, terminál zkapalněného zemního plynu včetně stavební části a nezbytných pomocných zařízení, kde uskutečňuje svoji činnost držitel licence na výrobu plynu*

(...)“. Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je za prvé to, že ten kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „držitele licence na výrobu plynu podle energetického zákona“ a za druhé kritéria „velkého podniku“, nebo „středního podniku“.

Držitele licence na výrobu plynu lze nalézt ve Vyhledávači licencí Energetického regulačního úřadu, který poskytuje přehled údajů o licencích udělených Energetickým regulačním úřadem (<https://www.eru.cz/vyhledavac-licenci>) nebo v přehledech o držitelích licence (<https://www.eru.cz/o-drzitelich-licence>).

Kritérii, která musí držitel licence na výrobu plynu naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku středního podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Druhou službou v rámci tohoto odvětví je služba provoz přepravní soustavy zemního plynu podle energetického zákona. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „Provozovatelů přepravní soustavy ve smyslu čl. 2 bodu 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES“ a „Plynárenských podniků ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Energetický regulační úřad, který mimo již výše zmíněnou definici uvedl, že pod uvedenou definici provozovatele přepravní soustavy spadají subjekty podle energetického zákona. „Provozovatelem přepravní soustavy se dle energetického zákona § 4 rozumí držitel licence na přepravu plynu“. Dle energetického zákona § 2 odst. 2 písm. b) bodu 28 se službou přepravy plynu rozumí „zajišťování přepravy plynu přepravní soustavou, včetně činností souvisejících se zabezpečením spolehlivého a bezpečného provozu přepravní soustavy“. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako provoz přepravní soustavy zemního plynu podle energetického zákona, tedy v částečné shodě s výše uvedeným názorem Energetického regulačního úřadu a částečně odpovídající definicím uvedeným ve zmíněné evropské směrnici, protože služba výroba zemního plynu podle energetického zákona je řešena jako samostatná služba výše a služby provoz distribuční soustavy zemního plynu podle energetického zákona, obchod se zemním plynem podle energetického zákona a uskladňování zemního plynu podle energetického zákona jsou řešeny jako samostatné služby níže. Podmínkou poskytovatele regulované služby k této službě je skutečnost, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „držitele licence na přepravu plynu podle energetického zákona“.

Držitele licence na přepravu plynu lze nalézt ve Vyhledávači licencí Energetického regulačního úřadu, který poskytuje přehled údajů o licencích udělených Energetickým regulačním úřadem (<https://www.eru.cz/vyhledavac-licenci>), nebo v přehledech o držitelích licence zmíněných výše (<https://www.eru.cz/o-drzitelich-licence>).

Kritérium držitele licence na přepravu plynu je také jediným kritériem pro to, aby se stal podnik poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky. Přepravní soustavou se dle § 2 odst. 2

písm. b) bod 14 energetického zákona rozumí vzájemně propojený soubor vysokotlakých plynovodů a kompresních stanic a souvisejících technologických objektů, včetně systému řídicí a zabezpečovací techniky a zařízení k přenosu informací pro činnosti výpočetní techniky a informačních systémů, propojený s plynárenskými soustavami v zahraničí, na kterém zajišťuje přepravu plynu držitel licence na přepravu plynu; přepravní soustava je zřizována a provozována ve veřejném zájmu. Toto nastavení vychází z jednání pracovní skupiny, sestavené z řad zástupců energetického průmyslu, které bylo vedeno v minulosti při právní úpravě provozovatelů základní služby podle původního zákona. Toto kritérium je také určující pro přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, v tomto případě je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností.

V případě tohoto kritéria je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven na režim vyšších povinností bez ohledu na velikost podniku. V tomto případě se jedná o stanovení vyššího režimu nad rámec požadavku stanoveného směrnicí. Vyhláška však tuto úpravu s ohledem na výše uvedené informace, zajištění dosavadní kontinuity regulace a povahu případného poskytovatele této služby považuje za důvodnou a přiměřenou.

Třetí službou v rámci tohoto odvětví je služba provoz distribuční soustavy zemního plynu podle energetického zákona. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „Provozovatelů distribuční soustavy ve smyslu čl. 2 bodu 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES“ a „Plynárenských podniků ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Energetický regulační úřad, který mimo již výše zmíněnou definici uvedl, že pod uvedenou definici provozovatele distribuční soustavy spadají subjekty podle energetického zákona. „Provozovatelem distribuční soustavy se dle energetického zákona § 4 rozumí držitel licence na distribuci plynu“. Dle energetického zákona § 2 odst. 2 písm. b) bodu 29 se službou distribuční soustavy rozumí „zajišťování distribuce plynu distribuční soustavou, včetně činností souvisejících se zabezpečením spolehlivého a bezpečného provozu distribuční soustavy“. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako provoz distribuční soustavy zemního plynu podle energetického zákona, tedy v částečné shodě s výše uvedeným názorem Energetického regulačního úřadu a částečně odpovídající definicím uvedeným ve zmíněném evropském nařízení, protože služby výroba zemního plynu podle energetického zákona a provoz přepravní soustavy zemního plynu podle energetického zákona jsou řešeny jako samostatné služby výše a služby obchod se zemním plynem a uskladňování zemního plynu jsou řešeny jako samostatné služby níže. Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je za prvé to, že ten kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „držitele licence na distribuci plynu podle energetického zákona“ a za druhé podmínky „velkého podniku“, že „je provozovatelem distribuční soustavy plynu s licencovanou přenosovou kapacitou nejméně 1 000 MW“, nebo „středního podniku“.

Držitele licence na distribuci plynu lze nalézt ve Vyhledávači licencí Energetického regulačního úřadu, který poskytuje přehled údajů o licencích udělených Energetickým regulačním úřadem (<https://www.eru.cz/vyhledavac-licenci>) nebo v přehledech o držitelích licence (<https://www.eru.cz/o-drzitelich-licence>).

Kritérii, která musí držitel licence na distribuci plynu naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující

pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

Národním požadavkem překračujícím požadavky směrnice je stanovení dodatečného kritéria (provozování distribuční soustavy plynu s licencovanou přenosovou kapacitou nejméně 1 000 MW), při jehož naplnění však lze předpokládat, že se bude jednat o subjekt, jehož výpadek by mohl znamenat vysoké dopady a potenciální *spill-over* efekt. Navržené kritérium má za cíl zahrnout klíčové subjekty pro případ, že by nebyla naplněna velikostní kritéria. Vzhledem k potenciálním dopadům je zařazení dodatečného kritéria považováno za účelné a přiměřené.

V případě této podmínky (distribuční soustava plynu s licencovanou přenosovou kapacitou nejméně 1 000 MW) a výše uvedeného velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku (nehledě na celkovou přenosovou kapacitu), je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku středního podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností.

Čtvrtou službou v rámci tohoto odvětví je služba obchod se zemním plynem podle energetického zákona. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Dodavatelských podniků ve smyslu čl. 2 bodu 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES*“ a „*Plynárenských podniků ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Energetický regulační úřad, který mimo již výše zmíněnou definici uvedl, že pod uvedenou definici dodavatelského podniku spadají subjekty podle energetického zákona. „*Dodavatelským podnikem se dle energetického zákona § 4 rozumí držitel licence na obchod s plynem*“. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako obchod se zemním plynem podle energetického zákona, tedy v částečné shodě s výše uvedeným názorem Energetického regulačního úřadu a částečně odpovídající definicím uvedeným ve zmíněném evropském nařízení, protože služby výroba zemního plynu podle energetického zákona, provoz přepravní soustavy zemního plynu podle energetického zákona a provoz distribuční soustavy zemního plynu podle energetického zákona jsou řešeny jako samostatné služby výše a služba uskladňování zemního plynu podle energetického zákona je řešena jako samostatná služba níže. Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je za prvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „držitele licence na obchod s plynem podle energetického zákona“ a za druhé kritéria „velkého podniku“ nebo „středního podniku“.

Držitele licence na obchod s plynem lze nalézt ve Vyhledávací licenci Energetického regulačního úřadu, který poskytuje přehled údajů o licencích udělených Energetickým regulačním úřadem (<https://www.eru.cz/vyhledavac-licenci>) nebo v přehledech o držitelích licence (<https://www.eru.cz/o-drzitelich-licence>).

Kritérii, která musí držitel licence na obchod s plynem naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku středního podniku, je výchozí režim

poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Pátou službou v rámci tohoto odvětví je služba uskladňování zemního plynu podle energetického zákona. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Provozovatelů skladovacího zařízení ve smyslu čl. 2 bodu 10 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES*“ a „*Plynárenských podniků ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES*“. Tato směrnice byla po účinnosti směrnice NIS2 nahrazena novou právní úpravou – směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1788 ze dne 13. června 2024 o společných pravidlech pro vnitřní trh s plynem z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem a o změně směrnice (EU) 2023/1791 a zrušení směrnice 2009/73/ES.

Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Energetický regulační úřad, který mimo již výše zmíněnou definici uvedl, že pod uvedenou definici provozovatele skladovacího zařízení spadají subjekty podle energetického zákona. „*Provozovatelem skladovacího zařízení se dle energetického zákona § 4 rozumí držitel licence na uskladňování plynu*“. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako uskladňování zemního plynu podle energetického zákona, tedy v částečné shodě s výše uvedeným názorem Energetického regulačního úřadu a částečně odpovídající definicím uvedeným ve zmíněném evropském nařízení, protože služby výroba zemního plynu podle energetického zákona, provoz přepravní soustavy zemního plynu podle energetického zákona, provoz distribuční soustavy zemního plynu podle energetického zákona a obchod se zemním plynem podle energetického zákona jsou řešeny jako samostatné služby výše. Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je za prvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „držitele licence na uskladňování plynu podle energetického zákona“ a za druhé kritéria „velkého podniku“, nebo „středního podniku“.

Držitele licence na uskladňování plynu lze nalézt ve Vyhledávací licenci Energetického regulačního úřadu, který poskytuje přehled údajů o licencích udělených Energetickým regulačním úřadem (<https://www.eru.cz/vyhledavac-licenci>) nebo v přehledech o držitelích licence (<https://www.eru.cz/o-drzitelich-licence>). Souhrnný přehled o vlastních zásobnících plynu a jejich kapacitě je pak dostupný na webových stránkách společnosti OTE, a. s., v dokumentu Zpráva o budoucí očekávané spotřebě elektřiny a plynu a o způsobu zabezpečení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou elektřiny a plynu (<https://www.ote-cr.cz/cs/o-spolecnosti/pro-media/ke-stazeni>).

Kritérii, která musí držitel licence na uskladňování plynu naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Kritérium velikosti podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná. V případě výše uvedeného velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě výše uvedeného velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku středního podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem

regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovení zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

5. K Odvětví: Energetika – Teplárenství

Odvětví Energetika – Teplárenství je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze I. Toto odvětví již bylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy.

Odvětví podle této vyhlášky obsahuje dvě služby, kterými jsou výroba tepelné energie podle energetického zákona a provoz soustavy zásobování tepelnou energií podle energetického zákona. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby. Gestorem v oblastech dotčených službami v odvětví Energetika – Teplárenství je Energetický regulační úřad. Podle § 13 odst. 1 písm. a) kompetenčního zákona je současně ústředním orgánem státní správy pro energetiku a teplárenství Ministerstvo průmyslu a obchodu.

První službou v rámci tohoto odvětví je služba výroba tepelné energie podle energetického zákona. Tato služba je stanovena nad rámec požadavku směrnice na regulaci. Důvodem je skutečnost, že se jedná o další síťové odvětví, a i zde je třeba postupovat analogicky, tak jako u ostatních síťových odvětví. Je tedy nezbytné, aby v případě zajištění kompletní dodávky tepelné energie byli regulováni nejen pouze její dodavatelé, ale také výrobci. Přestože Česká republika patří svým podnebím do mírného pásma, v rámci nejchladnějších zimních měsíců klesá teplota pravidelně na celém území pod 0 °C. Případný problém ať s výrobou tepelné energie, nebo jejím rozvodem by v tomto období mohl ohrozit lidské životy, případně dostupnost některých nezbytných služeb a klíčových hospodářských a ekonomických činností. S ohledem na tuto skutečnost je v prostředí České republiky potřeba zajistit kybernetickou bezpečnost i u služby výroby tepelné energie.

Dodavatelem tepelné energie se dle zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“) § 2 odst. 2 písm. c) bodu 2 rozumí „výrobce nebo distributor tepelné energie, který dodává tepelnou energii jiné osobě“. Služba výroby tepelné energie je pak definována v § 76 energetického zákona. S ohledem na to, že předchozí právní úprava kybernetické bezpečnosti vycházela z totožných požadavků, přistoupil Úřad ke stanovení této množiny stejně jako tomu bylo v případě regulace pododvětví teplárenství v rámci tzv. provozovatele základní služby podle vyhlášky č. 437/2017 Sb., o kritériích pro určení provozovatele základní služby. Vyhláška na tuto původní textaci z důvodu kontinuity navazuje a nezasahuje do něj. Na základě výše uvedených informací vyhláška definuje službu jako výroba tepelné energie. Dle energetického zákona § 2 odst. 2 písm. c) je výroba tepelné energie proces, při kterém je za pomoci zdroje tepelné energie produkována tepelná energie. Toto teplo je následně rozváděno ve formě teplotnosné látky, nejčastěji topné páry nebo topné vody soustavou zásobování tepelnou energií pomocí rozvodného tepelného zařízení. Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je za prvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „držitele licence na výrobu tepelné energie podle energetického zákona“ a za druhé kritéria „velkého podniku, který je současně držitelem licence na rozvod

tepelné energie podle energetického zákona“, „provozování výroby tepelné energie s celkovým instalovaným tepelným výkonem nejméně 50 MW“, , nebo kritéria „středního podniku, který je současně držitelem licence na rozvod tepelné energie podle energetického zákona“.

V případě výše uvedené služby (výroba tepelné energie) se jedná o stanovení nad rámec požadavku regulovaných služeb stanovených směrnicí. Vyhláška však tuto úpravu s ohledem na výše uvedené informace, zajištění dosavadní kontinuity regulace a povahu případných poskytovatelů této služby považuje za důvodnou a přiměřenou.

Držitel licence na výrobu tepelné energie podle energetického zákona je tím, kdo poskytuje řešenou službu dle § 4 energetického zákona. Držitele licence na výrobu tepelné energie lze pak nalézt ve Vyhledávací licenci Energetického regulačního úřadu, který poskytuje přehled údajů o licencích udělených Energetickým regulačním úřadem (<https://www.eru.cz/vyhledavac-licenci>) nebo v přehledech o držitelích licence (<https://www.eru.cz/o-drzitelich-licence>).

Nad rámec již uvedeného je třeba upozornit, že dle § 3 odst. 4 energetického zákona platí, že „*Licence se nevyžaduje na výrobu tepelné energie určené pro jeden objekt jednoho zákazníka.*“ Výrobce tepelné energie určené pro jeden objekt jednoho zákazníka tak nemusí být držitelem licence k výrobě tepelné energie. V případě, že výrobce tepelné energie není držitelem licence na výrobu tepelné energie, nenaplní podmínky významnosti poskytovatele regulované služby.

Kritérii, která musí držitel licence na výrobu tepelné energie naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby, je-li současně držitelem licence na rozvod tepelné energie podle energetického zákona, provozování výroby tepelné energie s celkovým instalovaným tepelným výkonem nejméně 50 MW, , nebo střední velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby, je-li současně držitelem licence na rozvod tepelné energie podle energetického zákona. Kritérium výroby s celkovým instalovaným tepelným výkonem nejméně 50 MW míří na vyčlenění skupiny nejvýznamnějších tepláren v České republice. Kritérium velikosti podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Kritérium velikosti podniku je současně vázáno na držení licence na rozvod tepelné energie podle energetického zákona, a to s ohledem na výše uvedený funkční vztah mezi výrobou a distribucí tepelné energie. Doporučení 2003/361/ES je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná. V případě kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku provozování výroby s celkovým instalovaným tepelným výkonem nejméně 50 MW, nebo podmínku velkého podniku, který je současně držitelem licence na rozvod tepelné energie podle energetického zákona, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku středního podniku, který je současně držitelem licence na rozvod tepelné energie podle energetického zákona, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností.

K pojmu „výroba tepelné energie“, jeho výkladu a interakci s pojmem „zdroj“ či „provozovna“ lze podobně jako u výroby elektřiny uvést, že návrhové předpokládá, že jsou jednotlivé výroby obsaženy v licencích vyhledatelných na stránkách Energetického regulačního úřadu, přičemž více výroben může být součástí jedné provozovny.

Druhou službou v rámci tohoto odvětví je služba provoz soustavy zásobování tepelnou energií podle energetického zákona. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Provozovatelů dálkového vytápění nebo dálkového chlazení ve smyslu čl. 2 bodu 19 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání*

energie z obnovitelných zdrojů“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Energetický regulační úřad, který uvedl, že pod uvedenou definici provozovatele dálkového vytápění nebo dálkového chlazení spadají subjekty podle energetického zákona. „Provozovatelem dálkového vytápění nebo dálkového chlazení se dle energetického zákona § 4 rozumí držitel licence na rozvod tepelné energie“. Služba rozvodu tepelné energie je pak dle energetického zákona definována v § 76. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako provoz soustavy zásobování tepelnou energií, tedy ve shodě s výše uvedeným názorem Energetického regulačního úřadu a částečně odpovídající definici uvedené ve zmíněném evropském nařízení. Je však potřeba zmínit, že dle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů ve smyslu čl. 2 bodu 19 se pro dálkové chlazení rozumí totožný distributor jako při dálkovém vytápění. Množina poskytovatelů regulované služby bude tedy stejná. Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je za prvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „držitele licence na rozvod tepelné energie“ a za druhé kritéria „velkého podniku“, nebo „středního podniku“.

Držitele licence na rozvod tepelné energie lze nalézt ve Vyhledávači licencí Energetického regulačního úřadu, který poskytuje přehled údajů o licencích udělených Energetickým regulačním úřadem (<https://www.eru.cz/vyhledavac-licenci>) nebo v přehledech o držitelích licence (<https://www.eru.cz/o-drzitelich-licence>).

Kritérii, která musí držitel licence na rozvod tepelné energie naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Kritérium velikosti podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná. V případě, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku středního podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovení zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

6. K Odvětví: Energetika – Vodík

Odvětví Energetika – Vodík je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze I. Toto odvětví nebylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje tři služby, kterými jsou výroba vodíku, skladování vodíku a přeprava vodíku. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby. Gestorem v oblastech dotčených službami v odvětví

Energetika – Vodík je Energetický regulační úřad. Podle § 13 odst. 1 písm. a) kompetenčního zákona je současně ústředním orgánem státní správy pro energetiku Ministerstvo průmyslu a obchodu.

První službou v rámci tohoto odvětví je služba výroba vodíku. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Provozovatelů výroby, skladování a přepravy vodíku*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Energetického regulačního úřadu, který uvedl, že „*Návrh směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s plyny z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem se zabývá mimo jiné regulací trhu s vodíkem, tedy definuje například, kdo je provozovatelem vodíkové sítě či vodíkovým podnikem. Návrh zmíněné směrnice je v legislativním procesu, logicky tak zatím k transpozici směrnice ještě nedošlo a právní řád České republiky doposud speciální regulaci subjektů na trhu s vodíkem nezná. Pokud jde o případnou provazbu uvedených pojmů (provozovatelé výroby, skladování a přepravy vodíku) s databází licencí, kterou poskytuje Energetický regulační úřad online na svých webových stránkách, je tato problematika zcela závislá na vymezení druhů licencí v § 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů. Z důvodu neexistence speciální národní regulace trhu s vodíkem, a tedy i neexistence licence na výrobu, distribuci nebo skladování vodíku, není možné v současné době prostřednictvím databáze vygenerovat takové subjekty. S ohledem na to, že energetický zákon plyn definuje v § 2 odst. 2 písm. b) bodě 9 jako „zemní plyn, koksárenský plyn čistý, degazační a generátorový plyn, biometan, propan, butan a jejich směsi, pokud nejsou používány pro pohon motorových vozidel“, není v současné době možné podat žádost o licenci na výrobu, distribuci či uskladňování vodíku. Pokud jde o možné budoucí zakotvení těchto pojmů do českého právního řádu, bude se tak dít v první řadě prostřednictvím zákonné úpravy. Úprava vyhlášek Energetického regulačního úřadu se poté bude logicky odehrávat v mezích těchto zákonných základů“.*

Dále Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil Českou vodíkovou technologickou platformu, která uvedla, že v současné době neexistují v českém právním řádu (předpisech regulujících energetiku) instituty přesně odpovídající výše uvedeným definicím. Z vlastního šetření Úřadu vyplynulo, že dne 15. července 2024 byla v Úředním věstníku Evropské unie vyhlášena směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1788 ze dne 13. června 2024 o společných pravidlech pro vnitřní trh s plynem z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem a o změně směrnice (EU) 2023/1791 a zrušení směrnice 2009/73/ES. Přestože tedy Úřad při formulaci podmínek služeb regulovaných v odvětví Energetika – Vodík vycházel z právní úpravy, která je v českém právním řádu účinná v současné době, výhledově lze očekávat transpozici směrnice 2024/1788, tedy i případnou potřebu novelizovat v daném bodě vyhlášku o regulovaných službách.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti vyhláška proto přistupuje k definici služby a jejích kritérií doslovným převzetím definice a kritérií obsažených ve směrnici a definuje službu jako výroba vodíku. Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je za první to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „držitel licence na výrobu plynu“ a za druhé kritéria „velkého podniku“ nebo „středního podniku“. Přestože podmínky významnosti poskytovatele regulované služby cílí na držitele licence na výrobu plynu, regulace nedopadá na všechny držitele takové licence (např. takové, kteří se zaměřují výhradně na výrobu zemního plynu) a názvem služby je omezena pouze na ty držitele licence, kteří se fakticky zaměřují na výrobu vodíku. Velikost podniku se dále stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku středního podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Protože jsou v tomto odvětví i další dvě služby požadavkem směrnice, je možné v případě dalších dvou služeb – skladování vodíku a přeprava vodíku – analogicky odkázat na informace uvedené výše, s dodatkem, že regulace skladování vodíku cílí na ty držitele licence na uskladňování plynu, kteří fakticky skladují vodík, a regulace přepravy vodíku cílí na ty držitele licence na přepravu plynu, kteří fakticky přepravují vodík.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovení zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

7. K Odvětví: Výrobní průmysl

Odvětví Výrobního průmyslu je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze II. Toto odvětví nebylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje pět služeb, kterými jsou výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení ve smyslu oddílu 26 klasifikace CZ-NACE podle sdělení Českého statistického úřadu upravujícího klasifikaci ekonomických činností, výroba elektrických zařízení ve smyslu oddílu 27 klasifikace CZ-NACE, výroba strojů a zařízení jinde nezařazených ve smyslu oddílu 28 klasifikace CZ-NACE, výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů ve smyslu oddílu 29 klasifikace CZ-NACE a výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení ve smyslu oddílu 30 klasifikace CZ-NACE. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby.

Klasifikace CZ-NACE byla zavedena podle sdělení Českého statistického úřadu č. 244/2007 Sb., a to v souladu s § 19 odst. 2 zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě. V průběhu přípravy transpozice směrnice NIS 2 však došlo k aktualizaci klasifikace ekonomických činností, uvedené ve sdělení Českého statistického úřadu č. 400/2024 Sb., rovněž v souladu s § 19 odst. 2 zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě. Aktualizované sdělení je platné od 1. 1. 2025, nicméně oproti původnímu sdělení nedošlo k žádným změnám v činnostech dotčených touto vyhláškou. Užití jednotlivých sousedních oddílů klasifikace CZ-NACE, které jsou uvedeny mezi kritérii poskytovatelů regulované služby v rámci odvětví Výrobního průmyslu, má za následek, že klasifikace CZ-NACE pokrývá uvedené odvětví v regulovaném rozsahu vyčerpávajícím způsobem. Platí tedy, že v rámci odvětví Výrobního průmyslu by neměla existovat regulovaná služba, která by neodpovídala konkrétnímu oddílu klasifikace CZ-NACE, nebo která by naopak odpovídala více jak jednomu oddílu klasifikace.

Co se týče předmětných oddílů klasifikace CZ-NACE (oddílů 26 až 30 včetně), jak vyplývá z výše uvedeného, tato klasifikace je v praxi používána spíše pro statistické účely. To znamená, že např. údaje týkající se klasifikace uvedené u jednotlivých subjektů v Administrativním

registru ekonomických subjektů jsou pouze indikativní a konkrétní služba zapsaná u subjektu nemusí odpovídat službě, která je skutečně poskytována, a poskytovaná služba na druhé straně nemusí být u konkrétního subjektu statisticky evidována. Pro proces identifikace poskytovatele regulované služby je přitom rozhodující rozsah skutečně poskytovaných služeb. Z pozice konkrétního subjektu se proto nelze dovolávat toho, že absence evidence konkrétní služby pro statistické účely znamená, že služba není poskytována a nemůže být regulována.

První službou v rámci tohoto odvětví je služba výroby počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení ve smyslu oddílu 26 klasifikace CZ-NACE podle sdělení Českého statistického úřadu upravujícího klasifikaci ekonomických činností. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Výroby počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení podniky vykonávajícími kteroukoliv z hospodářských činností ve smyslu sekce C oddílu 26 klasifikace NACE Rev. 2*“. Uvedenému oddílu odpovídá oddíl 26 přílohy ke sdělení Českého statistického úřadu č. 400/2024 Sb., o aktualizaci Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE). Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „výrobce počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení ve smyslu oddílu 26 klasifikace CZ-NACE“, a zadruhé kritéria „velkého podniku“ nebo „středního podniku“. Výrobce počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení ve smyslu oddílu 26 klasifikace CZ-NACE je tím, kdo poskytuje řešenou službu, protože vykonává danou službu podle zmíněné klasifikace. Tato kategorie v souladu s vysvětlujícím dokumentem Českého statistického úřadu¹³ zahrnuje výrobu počítačů, periferních zařízení, telekomunikačních přístrojů a podobných elektronických výrobků, vč. jejich komponentů a dílů. Charakteristickým znakem výrobních procesů zařazených do této kategorie je navrhování a používání integrovaných obvodů a vysoce specializovaných miniaturních technologií. Tato kategorie zahrnuje také výrobu přístrojů spotřební elektroniky; měřicích, testovacích, kontrolních, navigačních, řídicích, ozařovacích, elektrolyčebných, elektroterapeutických a optických přístrojů a zařízení a také výrobu magnetických a optických médií (nosičů dat).

Kritérii, která musí výrobce naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice NIS2 k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

Vyhláška přiřazuje každé regulované službě také výchozí režim poskytovatele regulované služby. V případě obou kritérií – ať už středního, nebo velkého podniku – je výchozím režimem poskytovatele regulované služby režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice NIS2 a vyhláška jej nepřekračuje.

Druhou službou v rámci tohoto odvětví je služba výroby elektrických zařízení ve smyslu oddílu 27 klasifikace CZ-NACE. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Výroby elektrických zařízení kteroukoliv z hospodářských činností ve smyslu sekce C oddílu 27 klasifikace NACE Rev. 2*“. Uvedenému oddílu odpovídá oddíl 27 přílohy ke sdělení Českého statistického úřadu č. 400/2024 Sb., o aktualizaci Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE). Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „výrobce elektrických zařízení ve smyslu oddílu 27 klasifikace CZ-NACE“, a zadruhé kritéria „velkého podniku“ nebo „středního podniku“.

¹³ Dostupné na internetových stránkách Českého statistického úřadu (odkaz zde: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_cz_nace).

Výrobce elektrických zařízení ve smyslu oddílu 27 klasifikace CZ-NACE je tím, kdo poskytuje řešenou službu, protože vykonává danou činnost podle zmíněné klasifikace. Tato kategorie v souladu s vysvětlujícím dokumentem Českého statistického úřadu zahrnuje výrobu výrobků, pomocí kterých se elektřina vyrábí, rozvádí nebo využívá. Zahrnuje také výrobu elektrických zařízení pro svícení, signalizaci a výrobu elektrických domácích spotřebičů. Naopak nezahrnuje výrobu elektronických výrobků podle oddílu 26.

Kritérii, která musí výrobce naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice NIS2 k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

Vyhláška přiřazuje každé regulované službě také výchozí režim poskytovatele regulované služby. V případě obou kritérií – ať už středního, nebo velkého podniku – je výchozí režim poskytovatele regulované služby režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Třetí službou v rámci tohoto odvětví je služba výroby strojů a zařízení jinde nezařazených ve smyslu oddílu 28 klasifikace CZ-NACE. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Výroby strojů a zařízení j. n. kteroukoliv z hospodářských činností ve smyslu sekce C oddílu 28 klasifikace NACE Rev. 2*“. Uvedenému oddílu odpovídá oddíl 28 přílohy ke sdělení Českého statistického úřadu č. 400/2024 Sb. o aktualizaci Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE). Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „výrobce strojů a zařízení jinde nezařazených ve smyslu oddílu 28 klasifikace CZ-NACE“, a zadruhé kritéria „velkého podniku“ nebo „středního podniku“.

Výrobce strojů a zařízení jinde nezařazených ve smyslu oddílu 28 klasifikace CZ-NACE je tím, kdo poskytuje řešenou službu, protože vykonává danou činnost podle zmíněné klasifikace. Tato kategorie v souladu s vysvětlujícím dokumentem Českého statistického úřadu zahrnuje výrobu strojů a zařízení, které mechanicky nebo tepelně působí na materiály nebo na materiálech provádějí výrobní procesy (např. manipulaci, postřikování, vážení nebo balení), včetně výroby jejich mechanických komponentů, které produkují a využívají sílu. Patří sem také speciálně vyrobené díly na tyto stroje a zařízení. Do této kategorie dále patří pevná, pohyblivá nebo ručně ovládaná zařízení bez ohledu na to, zda jsou určena pro průmysl, řemesla, stavebnictví, zemědělství nebo pro použití v domácnostech. Dále sem patří výroba speciálních zařízení pro cestující nebo nákladní dopravu. V této kategorii se rozlišuje mezi výrobou speciálních strojů určených pro určitá hospodářská odvětví, to znamená pro výlučné používání v některém odvětví dle CZ-NACE, nebo malou skupinou odvětví dle CZ-NACE, a strojů určených pro všeobecné využití, to znamená v široké škále hospodářských odvětvích dle CZ-NACE. Tato kategorie dále zahrnuje ostatní speciální stroje, nezahrnuté v jiných oddílech klasifikace, nezávisle na tom, zda jsou nebo nejsou využívány v určitém procesu výroby, např. pojízdné pouťové atrakce či vybavení pro automatické bowlingové dráhy. Tato kategorie naopak nezahrnuje výrobu kovodělných výrobků pro všeobecné použití (oddíl 25), výrobu kontrolních zařízení, počítačů, měřicích a zkušebních zařízení, elektrických rozvodných a spínacích zařízení (oddíly 26 a 27) a výrobu dopravních zařízení (oddíly 29 a 30).

Kritérii, která musí výrobce naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je

základním kritériem, které směrnice NIS2 k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

Vyhláška přiřazuje každé regulované službě také výchozí režim poskytovatele regulované služby. V případě obou kritérií – ať už středního, nebo velkého podniku – je výchozí režim poskytovatele regulované služby režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice NIS2 a vyhláška jej nepřekračuje.

Čtvrtou službou v rámci tohoto odvětví je služba výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů ve smyslu oddílu 29 klasifikace CZ-NACE. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů podniky vykonávajícími kteroukoliv z hospodářských činností ve smyslu sekce C oddílu 29 klasifikace NACE Rev. 2“. Uvedenému oddílu odpovídá oddíl 29 přílohy ke sdělení Českého statistického úřadu č. 400/2024 Sb., o aktualizaci Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE). Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „výrobce motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů ve smyslu oddílu 29 klasifikace CZ-NACE“, a zadruhé kritéria „sériové výroby osobních motorových vozidel“, „velkého podniku“, nebo „středního podniku“.

Výrobce motorových vozidel, přívěsů a návěsů ve smyslu oddílu 29 klasifikace CZ-NACE je tím, kdo poskytuje řešenou službu, protože vykonává danou činnost podle zmíněné klasifikace. Tato kategorie v souladu s vysvětlujícím dokumentem Českého statistického úřadu zahrnuje výrobu motorových vozidel pro přepravu osob nebo nákladu a jejich motorů, zahrnuje také výrobu různých dílů, příslušenství a výrobu přívěsů a návěsů. Naopak opravy, údržba a přestavby motorových vozidel (kromě přestavby na alternativní pohon) vyráběných v této kategorii jsou zařazeny ve skupině 45.20.

Kritérii, která musí výrobce naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice NIS2 k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Vedle těchto velikostních kritérií plynoucích přímo ze směrnice je ve vyhlášce stanoveno další kritérium, a to „sériová výroba osobních motorových vozidel“.

Vyhláška přiřazuje každé regulované službě také výchozí režim poskytovatele regulované služby. V případě výše uvedených kritérií je režim nastaven tím způsobem, že pokud orgán nebo osoba bude velkým nebo středním podnikem, je mu přiřazen výchozí režim nižších povinností. Pokud však (bez ohledu na svou velikost) sériově vyrábí osobní motorová vozidla, je mu přiřazen výchozí režim vyšších povinností. Důvodem pro toto rozdělení režimů povinností je zásadní ekonomický význam společností provozujících sériovou výrobu osobních motorových vozidel pro hospodářství České republiky. Podle statistik Českého statistického úřadu produkce v České republice jako jedna ze základních složek hrubého domácího produktu činila v roce 2023 přibližně 17,298 bilionu Kč, z toho produkce zpracovatelského průmyslu činila přibližně 6,183 bilionu Kč (nejvíce z jednotlivých odvětví v tabulce k Produkci podle odvětví, běžné ceny, HDP Výrobní metoda, v Databázi národních účtů Českého statistického úřadu¹⁴). Služba „výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů ve smyslu oddílu 29 klasifikace CZ-NACE“ se na produkci v roce 2023 podílela částkou přibližně 1,795 bilionu Kč (nejvíce z jednotlivých služeb zpracovatelského průmyslu, a dokonce nejvíce ze všech služeb v tabulce k Národnímu hospodářství celkem: účet výroby, Účty výroby a tvorby

¹⁴ Dostupné zde: https://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenkavyber.makroek_prod

důchodů, HDP Výrobní metoda, v Databázi národních účtů Českého statistického úřadu¹⁵). Platí tedy, že rozdělení režimů povinností zohledňuje klíčovou roli služby „výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů“ jak v rámci zpracovatelského průmyslu, tak také v rámci národního hospodářství České republiky, a že je vyšší režim povinností zacílen na ty ekonomické subjekty, které se na produkci uvedené služby podílí nejvýraznějším způsobem.

Pátou službou v rámci tohoto odvětví je služba výroby ostatních dopravních prostředků a zařízení ve smyslu oddílu 30 klasifikace CZ-NACE. Tato služba odpovídá požadavku směrnice NIS2 na regulaci „výroby elektrických zařízení kteroukoliv z hospodářských činností ve smyslu sekce C oddílu 30 klasifikace NACE Rev. 2“. Uvedenému oddílu odpovídá oddíl 30 přílohy ke sdělení Českého statistického úřadu č. 400/2024 Sb. o aktualizaci Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE). Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „výrobce ostatních dopravních prostředků a zařízení oddílu 30 klasifikace CZ-NACE“, a zadruhé kritéria „velkého podniku“ nebo „středního podniku“.

Výrobce ostatních dopravních prostředků a zařízení ve smyslu oddílu 30 klasifikace CZ-NACE je tím, kdo poskytuje řešenou službu, protože vykonává danou činnost podle zmíněné klasifikace. Tato kategorie v souladu s vysvětlujícím dokumentem Českého statistického úřadu zahrnuje výrobu ostatních dopravních prostředků, např. výrobu člunů a stavbu lodí (kompletaci, nikoli výrobu jednotlivých dílů), výrobu kolejových vozidel a lokomotiv, letadel a kosmických lodí a výrobu jejich dílů, motocyklů a jízdních kol apod.

Kritérii, která musí výrobce naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice NIS2 k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

Vyhláška přiřazuje každé regulované službě také výchozí režim poskytovatele regulované služby. V případě obou kritérií – ať už středního, nebo velkého podniku – je výchozí režim poskytovatele regulované služby režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice NIS2 a vyhláška jej nepřekračuje.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovení zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

8. K Odvětví: Potravinářský průmysl

Odvětví Potravinářského průmyslu je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze II. Toto odvětví nebylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje tři služby, kterými jsou průmyslová výroba potravin, průmyslové

¹⁵ Dostupné zde: <https://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenkavyber.so>

zpracování potravin a velkoobchodní distribuce potravin. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby. Rozdělení odvětví na tři samostatné regulované služby odpovídá požadavku směrnice NIS2 na regulaci odvětví výroby, zpracování a distribuce potravin, uvedeného pod bodem 4 přílohy II.

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o potravinách“) adaptuje do českého právního řádu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin. Ačkoli zákon o potravinách pojmy výroby a zpracování potravin sdružuje a zpracování potravin považuje za součást jejich výroby, s ohledem na textaci nařízení č. 178/2002 (které tyto pojmy používá samostatně) bylo přistoupeno k regulaci výroby a zpracování potravin jako samostatných služeb. Gestorem v oblastech dotčených službami v odvětví Potravinářský průmysl je Ministerstvo zemědělství. Podle § 15 odst. 1 kompetenčního zákona je Ministerstvo zemědělství také ústředním orgánem státní správy pro potravinářský průmysl.

Pro všechny regulované služby je společné, že vycházejí z požadavku směrnice NIS2 na regulaci „*potravinářského podniku ve smyslu čl. 3 bodu 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin, který se zabývá velkoobchodní distribucí a průmyslovou výrobou a zpracováním*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Ministerstvo zemědělství, který uvedl, že pod definici potravinářského podniku spadá každý veřejný nebo soukromý podnik, který vykonává činnost související s jakoukoliv fází výroby, zpracování a distribuce potravin, přičemž tato definice obsažená v nařízení č. 178/2002 není z povahy nařízení v českém právním řádu dále doplněna nebo upravena. Fáze výroby, zpracování a distribuce jsou taktéž definovány uvedeným nařízením. Výroba potravin potravinářskými podniky je pak také činností, která podléhá kontrole, kterou vykonává jak Státní zemědělská a potravinářská inspekce, tak Státní veterinární správa. Úřad tedy oslovil i oba tyto úřady a byly mu poskytnuty seznamy subjektů, které v České republice danou činnost vykonávají. Pro všechny regulované služby v tomto odvětví platí, že do jejich vymezení nespadá hostinská činnost tak, jak je vymezena v nařízení vlády č. 2782/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností.

První službou v rámci tohoto odvětví je služba průmyslové výroby potravin. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Výroby, zpracování a distribuce potravin potravinářskými podniky, které se zabývají velkoobchodní distribucí a průmyslovou výrobou a zpracováním, ve smyslu čl. 3 bodu 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin*“. Nařízení č. 178/2002 je provedeno mj. i zákonem o potravinách. S ohledem na absenci definice výroby potravin v nařízení č. 178/2002 tedy zákon sám definuje výrobu potravin jako čištění, třídění, upravování, opracování a zpracování, včetně souvisejícího balení a dalších úprav potravin za účelem uvádění na trh, s výjimkou činnosti spočívající pouze v samostatném procesu balení nebo v krájení nebo jiném způsobu dělení potravin včetně jejich navazujícího balení.

Potravinami se v souladu s nařízením č. 178/2002 rozumí látky nebo výrobky určené ke konzumaci člověkem nebo u nichž lze důvodně předpokládat, že je člověk bude konzumovat. Patří mezi ně mj. i žvýkačky, nápoje nebo jakékoli látky, které jsou do potravin úmyslně přidávány během jejich výroby, přípravy nebo zpracování (včetně např. vody). Naopak za

potravin ve smyslu uvedeného nařízení, a tedy i vyhlášky, se nepovažují krmiva, živá zvířata (pokud nejsou připravena pro uvedení na trh k lidské spotřebě), rostliny před sklizní, léčivé přípravky a zdravotnické prostředky, kosmetické prostředky nebo tabák a tabákové výrobky.

Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je za prvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „potravinářského podniku“ (výklad k tomuto pojmu viz výše), za druhé musí jít o podnik, který se zabývá průmyslovou výrobou potravin, a za třetí musí splnit kritéria „velkého podniku“ nebo „středního podniku“.

Pojem „průmyslová výroba“ nemá v českém ani evropském právu svou definici. Jeho význam je tak nutno hledat ve smyslu a účelu regulace směrnice NIS2 a systematicky ostatních relevantních předpisů. Smyslem uvedeného ustanovení směrnice NIS2 je regulace subjektů zapojených do potravinového výrobního řetězce. Regulace však necílí na malé zemědělce, lokální výrobce nebo dodavatele konečným zákazníkům, naopak míří na společnosti na společném trhu zaměřené na velkoobchodní vztahy a průmyslovou výrobu velkých objemů. Obecně lze průmyslově vyráběné potraviny popsat jako takové potraviny, které byly v důsledku určitého výrobního procesu přeměněny na nové a s rozdílnými vlastnostmi (může jít např. konzervování, mražení, předvaření nebo fermentaci). Stejně tak může jít o potraviny průmyslově zpracované za účelem zjednodušení nebo zlevnění výroby, skladování, přípravy nebo konzumace potravin, případně úpravy jejich chuti. Vycházet lze také z klasifikace CZ-NACE, která v rámci kategorie C – Zpracovatelský průmysl definuje činnosti výroby potravinářských výrobků a nápojů a věnuje se jejich charakteristice z pohledu úrovně zpracování.

Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

Vyhláška přiřazuje každé regulované službě také výchozí režim poskytovatele regulované služby. V případě obou kritérií – ať už středního, nebo velkého podniku – je výchozí režim poskytovatele regulované služby režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Protože jsou v tomto odvětví všechny služby požadavkem směrnice a jsou zároveň odvozeny od výše zmíněného evropského nařízení, kde jsou všechny služby používány jako jeden pojem, je možné v případě druhé i třetí regulované služby – průmyslového zpracování potravin a velkoobchodní distribuce potravin – v podstatné části výkladu analogicky odkázat na informace uvedené výše.

Co se týče průmyslového zpracování potravin, ačkoli je tato činnost s ohledem na definici výroby potravin obsaženou v zákoně o potravinách obsahově zahrnuta v pojmu výroba potravin, vyhláška jej uvádí explicitně vedle výroby z toho důvodu, že nařízení č. 178/2002 mezi těmito pojmy rozlišuje a používá je nezávisle. Vyhláška tedy zcela jasně deklaruje, že regulovány jsou obě činnosti ve smyslu nařízení č. 178/2002, tedy jak výroba, tak zpracování za uplatnění průmyslového omezení. Výše uvedený výklad vztahující se k jednotlivým prvkům služby průmyslová výroba potravin však lze z toho důvodu analogicky aplikovat i na službu průmyslového zpracování potravin.

Služba velkoobchodní distribuce potravin je pak, na rozdíl od předchozích dvou, vázána na definici poskytovatele jako potravinářského podniku zabývajícího se velkoobchodní distribucí. Zaměření na velkoobchodní distribuci vylučuje z regulace ty subjekty, které se věnují výlučně dodávkám koncovým zákazníkům, typicky spotřebitelům. Ačkoli pojem velkoobchod nemá svou zákonnou definici, nařízení č. 178/2002 definuje pojem maloobchod, a to jako manipulaci

s potravinami nebo jejich zpracování a skladování v místě prodeje nebo dodávky konečnému spotřebiteli; maloobchod zahrnuje distribuční terminály, provozy veřejného stravování, závodní jídelny, podnikové restaurační služby, restaurace a další podobné stravovací provozovny, obchody, distribuční centra supermarketů a velkoobchodní prodejny. Uvedené činnosti jsou tedy z pojmu „velkoobchod“ vyloučeny. Lze tedy konstatovat, že pod pojem „velkoobchod“ nespadá situace, kdy je prodáváno finálnímu zákazníkovi, který potraviny spotřebuje – tedy situace, kdy potraviny nejsou dále prodávány či zpracovávány a poté prodávány. Pojem distributor není v nařízení č. 178/2002 ukotven, nicméně toto nařízení ve fázích výroby, zpracování a distribuce staví vedle sebe pojmy jako jsou dovoz, skladování, přeprava a distribuce, na základě čehož lze dovodit, že se jedná o rozdílné činnosti v daných fázích výroby. Zároveň také z nařízení č. 1907/2006, které je relevantní pro následující odvětví, plyne, že distributor je osoba, která uvádí zboží (respektive látku samotnou nebo obsaženou ve směsi) na trh. S pojmem uvádění na trh pracuje i nařízení č. 178/2002, byť tento pojem jako pojmový znak kterékoliv jiné definice nepoužívá. Z výše uvedených důvodů a pro jednotný výklad stejných pojmů pro účely této vyhlášky za distributora potravin nelze považovat subjekt, který zajišťuje přepravu či skladování potravin, aniž by zboží vlastnil a poté uváděl na trh – ve spojení s velkoobchodní činností tedy platí, že pro velkoobchodní distribuci musí být zboží nakupováno a dále prodáváno (ať již zpracované, či tak, jak bylo nakoupeno). Podpůrně lze vycházet také z klasifikace CZ NACE, číselného kódu 463 - Velkoobchod s potravinami, nápoji a tabákovými výrobky (s výjimkou kódu 4635, který se zabývá tabákovými výrobky), jež kategorizuje jednotlivé činnosti spadající pod velkoobchodní distribuci potravin.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovené zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

9. K Odvětví: Chemický průmysl

Odvětví Chemického průmyslu je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze II. Toto odvětví již bylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje čtyři služby, kterými jsou výroba chemických látek podléhajících registraci podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, uvádění chemických látek podléhajících registraci na trh podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, výroba předmětů podléhajících registraci nebo oznámení podle přímo použitelného předpisu Evropské unie a užívání objektu za účelem umístění nebezpečné látky podle zákona o prevenci závažných havárií. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby. Podle § 13 odst. 1 písm. b) kompetenčního zákona je ústředním orgánem státní správy pro chemický průmysl Ministerstvo průmyslu a obchodu.

První službou v rámci tohoto odvětví je služba Výroba chemických látek podléhajících registraci podle přímo použitelného předpisu Evropské unie¹⁶. Tato služba odpovídá požadavku směrnice regulovat „*Podniky provádějící výrobu látek a distribuci látek nebo směsí ve smyslu čl. 3 bodů 9 a 14 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 a podniky provádějící výrobu předmětů ve smyslu čl. 3 bodu 3 uvedeného nařízení z látek či směsí.*“. Úřad v otázce transpozice požadavku směrnice využil informací z konzultací s Ministerstvem životního prostředí, který Úřadu poskytl základní informace o postupu zařazení objektů do příslušné skupiny podle zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií), dále vyšel z informací získaných při transpozici původní směrnice NIS a nastavení regulace tohoto odvětví. Současně byl osloven Svaz chemického průmyslu ČR s žádostí o konzultaci k nastavení kritérií. Na tuto výzvu Svaz chemického průmyslu ČR nezareagoval. Úřad dále při koncipování první služby zohlednil smysl a účel regulace chemického odvětví ve směrnici NIS2 (popsaný zejm. v důvodové zprávě ke komisnímu návrhu směrnice NIS2 ze dne 16. prosince 2020) a skutečnost, že směrnice v této části přímo odkazuje na pojmy a regulaci nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (dále jen „nařízení REACH“). Stěžejní povinností upravenou nařízením REACH je přitom registrace chemických látek vyráběných nebo uváděných na trh o určitých objemech; s látkami nepodléhajícími registraci nejsou spojeny žádné významné povinnosti. Z toho důvodu bylo přistoupeno k omezení regulované služby na výrobu pouze takových látek, se kterými jsou spojeny stěžejní povinnosti stanovené nařízením REACH. Zařazení výroby chemických látek nepodléhajících registraci podle nařízení REACH do regulace kybernetické bezpečnosti by, s ohledem na výše uvedené, nebylo přiměřené. Dle Evropské agentury pro chemické látky (ECHA) není výrobcem ten, kdo pouze mísí látky do směsí – pro tyto případy se tedy regulace výroby chemických látek podléhajících registraci neuplatňuje (nařízení REACH takové subjekty popisuje jako „následné uživatele“).

Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška.

Kritéria poskytovatele regulované služby jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

V případě naplnění kritéria středního nebo velkého podniku je jako výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Protože jsou první tři služby tohoto odvětví požadavkem směrnice a jsou zároveň odvozeny od výše zmíněného evropského nařízení, je možné v případě dalších dvou služeb – Uvádění chemických látek podléhajících registraci na trh podle přímo použitelného předpisu Evropské unie a Výroba předmětů podléhajících registraci nebo oznámení podle přímo použitelného předpisu Evropské unie – v obecné části analogicky odkázat na informace uvedené výše.

¹⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES

S ohledem na výše uvedené informace bylo v případě druhé služby přistoupeno k regulaci uvádění chemických látek podléhajících registraci na trh podle přímo použitelného předpisu Evropské unie. Omezení regulace distribuce chemických látek podléhajících registraci na uvádění (chemických látek podléhajících registraci) na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU 2019/1020 ze dne 20. června 2019 o dozoru nad trhem a souladu výrobků s předpisy plně respektuje dopady vyčíslené v důvodové zprávě k původnímu komisnímu návrhu směrnice NIS 2, Uvedením látek na trh se rozumí jejich první dodání na trh Unie. V případě této služby je zároveň na místě zmínit, že dle nařízení REACH je distributorem „fyzická nebo právnická osoba usazená ve Společenství, včetně maloobchodníka, která pouze skladuje a uvádí na trh látku samotnou nebo obsaženou v směsi pro třetí osoby“. Osoba zajišťující reálnou přepravu zboží (tedy dopravní společnost) tedy nemůže být považována za distributora v tomto smyslu, pokud nebude zboží uvádět na trh. Bude tedy regulován jen takový subjekt, který registrované látky jako první uvede na trh. Tím bude zejména výrobce látek podléhajících registraci, nicméně vzhledem k existenci importéra jakožto osoby, která má povinnost látku registrovat (aniž by ji však nezbytně vyrobila) nebyla tato služba spojena se službou výroby látek podléhajících registraci.

Předmětem se dle nařízení REACH rozumí věc, která během výroby získává určitý tvar, povrch nebo vzhled určující její funkci ve větší míře než její chemické složení. Vzhledem k důvodům uvedeným u první regulované služby v tomto odvětví bylo s přihlédnutím k nařízení REACH přistoupeno k regulaci výroby takových předmětů, které reguluje nařízení REACH. Regulovanou výrobou je tedy výroba předmětů, které podléhají registraci nebo oznámení ve smyslu čl. 7 nařízení REACH. V případě registrace je nezbytné naplnit množství přítomné látky v předmětu, přičemž zároveň je nezbytné, aby se tato látka při běžném použití z předmětu uvolňovala. Oznamovat se předměty musí rovněž v případě naplnění množství přítomné látky v předmětu a její koncentraci, přičemž se jedná o látky dle článků 57 a 59 nařízení REACH, neboť je lze v obecném smyslu označit za nebezpečné. Pro účely klasifikace, zda se jedná o předmět či látku/směs je k dispozici také katalog vydávaný na stránkách ECHA zabývající se identifikovanými hraničními případy a odůvodněním jejich vyřešení.

Čtvrtou regulovanou službou v rámci tohoto odvětví je služba Užívání objektu za účelem umístění nebezpečné látky podle zákona o prevenci závažných havárií. Toto kritérium vychází z národních požadavků a navazuje na již zavedenou regulaci objektů, ve kterých je umístěna nebezpečná látka, mající za cíl snížení pravděpodobnosti vzniku a omezení následků závažných havárií na životy a zdraví lidí a zvířat, životní prostředí a majetek v těchto objektech a v jejich okolí (zákon o prevenci závažných havárií). Také výklad jednotlivých kritérií této služby pak bude vycházet z výkladu pojmů zavedených v zákoně o prevenci závažných havárií.

Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je to, že ten, kdo danou službu poskytuje, je provozovatelem objektu podle zákona o prevenci závažných havárií, tedy osobou užívající objekt, ve kterém je nebo bude umístěna nebezpečná látka v množství stejném nebo větším, než je množství uvedené v příloze 1 k zákonu o prevenci závažných havárií v sloupci 2 tabulky I nebo II, resp. který byl zařazen do skupiny A nebo do skupiny B rozhodnutím krajského úřadu. Současně musí být poskytovatel služby středním nebo velkým podnikem.

Do regulace spadá pouze provozovatel objektu, nikoli uživatel objektu ve smyslu § 2 písm. d) zákona o prevenci závažných havárií. Uživatelé objektů, tedy osoby užívající objekty, ve kterých jsou nebo budou skladovány nebezpečné látky v množství pod výše uvedenou hranicí, jsou z regulace kybernetické bezpečnosti vyloučeni z důvodu, že i zákon o prevenci závažných havárií těmto osobám přiznává pouze minimum povinností. Zařazení těchto osob do regulace kybernetické bezpečnosti by tedy nebylo přiměřené.

Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním

kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Ačkoli jde o regulaci vycházející z národních požadavků, kritérium velikosti bylo zvoleno z důvodu zajištění přiměřenosti regulace a zahrnutí především těch subjektů, u nichž se s ohledem na jejich velikost a ekonomickou sílu dá očekávat vyšší potenciální nebezpečnost objektů, které užívají.

Kritéria poskytovatele regulované služby jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná. Rozřazení subjektů do vyššího a nižšího režimu je v případě této služby odůvodněno charakterem a nebezpečností látek zařazených do jednotlivých skupin a zvýšeným zájmem státu na jejich ochraně. Objekty zařazené do skupiny B obsahují větší množství látek, jsou tedy závažnější a v případě havárie těchto chemikálií lze důvodně předpokládat velké dopady na životy a zdraví osob, majetek a životní prostředí.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím, a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovené zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

10. K Odvětví: Vodní hospodářství

Odvětví Vodního hospodářství je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze I. Toto odvětví již bylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje dvě služby, kterými jsou provozování vodovodu sloužícího veřejné potřebě podle zákona o vodovodech a kanalizacích a provozování kanalizace sloužící veřejné potřebě podle zákona o vodovodech a kanalizacích. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také kritérium poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby. Gestorem v oblastech dotčených službami v odvětví Vodní hospodářství je Ministerstvo zemědělství. Podle § 15 odst. 1 kompetenčního zákona je Ministerstvo zemědělství také ústředním orgánem státní správy pro vodní hospodářství, s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod.

První službou v rámci tohoto odvětví je služba provozování vodovodu sloužícího veřejné potřebě podle zákona o vodovodech a kanalizacích. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Pitné vody, resp. dodavatelů a distributorů vody určené k lidské spotřebě ve smyslu čl. 2 bodu 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2184 ze dne 16. prosince 2020 o jakosti vody určené k lidské spotřebě, s výjimkou distributorů, pro něž je distribuce vody určené k lidské spotřebě nepodstatnou částí jejich obecné činnosti spočívající v distribuci komodit a zboží*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Ministerstvo zemědělství, který uvedl, že „*službám „Drinking water“ a „Waste water“ nejlépe odpovídá pojem provozování vodovodů a provozování kanalizací, který je v § 2 odst. 3 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů, definován jako souhrn činností, kterými se zajišťuje dodávka pitné vody nebo odvádění a čištění odpadních vod. Rozumí se jím zejména dodržování technologických postupů při odběru, úpravě a dopravě pitné vody včetně manipulací, odvádění,*

čištění a vypouštění odpadních vod, dodržování provozních nebo manipulačních řádů, kanalizačního řádu, vedení provozní dokumentace, provozní a fakturační měření, dohled nad provozuschopností vodovodů a kanalizací, příprava podkladů pro výpočet ceny pro vodné a stočné a další související činnosti. Subjekt, který tuto činnost vykonává, pak tento zákon definuje v § 2 odst. 5, jako provozovatele vodovodu nebo kanalizace – tedy osobu, která provozuje vodovod nebo kanalizaci pro veřejnou potřebu a je držitelem povolení k provozování tohoto vodovodu nebo kanalizace vydaného krajským úřadem. S ohledem k této skutečnosti lze využít seznamy provozovatelů vodovodů a kanalizací z databáze provozní evidence vodovodů a kanalizací (VÚPE) spravované Ministerstvem zemědělství“. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako provozování vodovodu sloužícího veřejné potřebě podle zákona o vodovodech a kanalizacích, jak je uvedeno výše. Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je zaprvé, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku provozovatele vodovodu podle zákona o vodovodech a kanalizacích a zadruhé kritéria „velkého podniku“ nebo „středního podniku“. V rámci mezirezortního připomínkového řízení této vyhlášky proběhla také vzájemná komunikace mezi Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost a Svazem průmyslu a dopravy s cílem definovat směrnici požadované omezení „(...) s výjimkou distributorů, pro něž je distribuce vody určené k lidské spotřebě nepodstatnou částí jejich obecné činnosti spočívající v distribuci komodit a zboží“. Pojem „nepodstatná část činnosti“ není možné sám o sobě definovat, nicméně na základě společné domluvy došlo k doplnění výjimky „(provozovatel), jehož příjmy spojené s touto službou tvořily alespoň 5 % jeho obrátu za poslední účetní období (...)“, která tento požadavek reflektuje. Provozovatel vodovodu podle zákona o vodovodech a kanalizacích je tím, kdo poskytuje řešenou službu, protože jak plyne z § 2 odst. 5 zákona o vodovodech a kanalizacích, je tím kdo „provozuje vodovod a je držitelem povolení k provozování tohoto vodovodu nebo kanalizace vydaného krajským úřadem podle § 6 (tohoto zákona)“. Pod tuto textaci nespadá regulace balené vody jednak na základě výše uvedeného vyjádření gestora a jednak na základě skutečnosti, že voda spadá pod definici jídla podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, které je řešeno v odvětví Potravinářského průmyslu. Nezahrnutím požadavku na regulaci balené vody v tomto odvětví došlo k zamezení zdvojené regulace téže činnosti.

Kritérii, která musí provozovatel vodovodu naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost podniku. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby podle toho, o jaké kritérium se jedná. Výjimka týkající se 5 % obrátu z dané služby znamená, že i přesto, že subjekt službu (v levém sloupci tabulky ve vyhlášce) vykonává a je provozovatelem podle příslušného zákona (v pravém sloupci tabulky ve vyhlášce), nenaplnuje podmínku významnosti v případě, že příjmy spojené s poskytováním této služby netvoří 5 a více procent z jeho celého obrátu, tedy všechny příjmů z prodeje služeb či zboží, bez ohledu na náklady. To, které příjmy se týkají poskytování této služby je potřeba vnímat tak, že se jedná o příjmy ze všech činností, které jsou se službou spojeny. Jinými slovy, poskytovatel by tyto příjmy neměl, pokud by tuto konkrétní službu neposkytoval.

Vyhláška přiřazuje každé regulované službě také výchozí režim poskytovatele regulované služby. V případě tří výše uvedených kritérií je režim nastaven tím způsobem, že pokud orgán nebo osoba bude velkým podnikem (nehledě na počet zákazníků), je mu přiřazen výchozí režim vyšších povinností. Pokud by byl středním podnikem, bude mu přiřazen výchozí režim nižších povinností.

Protože také druhá služba v tomto odvětví – provozování kanalizace sloužící veřejné potřebě podle zákona o vodovodech a kanalizacích – je požadavkem směrnice a zároveň je také pro tuto službu možno uvést vše výše zmíněné analogicky, lze v jejím případě přiměřeně odkázat na odůvodnění výše.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou regulovanou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě, nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovení zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

11. K Odvětví: Odpadové hospodářství

Odvětví Odpadového hospodářství je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze II. Toto odvětví nebylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje čtyři služby, kterými jsou provoz zařízení určeného pro nakládání s odpady, obchodování s odpadem, zprostředkování nakládání s odpadem a přeprava odpadu. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby. Gestorem v oblastech dotčených službami v odvětví Odpadové hospodářství je Ministerstvo životního prostředí. Podle § 19 odst. 2 kompetenčního zákona je Ministerstvo životního prostředí také ústředním orgánem státní správy pro odpadové hospodářství.

První službou v rámci tohoto odvětví je služba provozu zařízení určeného pro nakládání s odpady podle zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů, s výjimkou zařízení určených pro sklad odpadů, které vznikly při činnosti jeho provozovatele. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci *„Nakládání s odpady podniky provádějícími nakládání s odpady ve smyslu čl. 3 bodu 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, avšak s výjimkou podniků, pro které nakládání s odpady nepředstavuje hlavní hospodářskou činnost“*. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Ministerstvo životního prostředí, který uvedl, že *„podle článku 3 bodu 9 směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2018/851 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice 2008/98/ES o odpadech, se pro účely této směrnice rozumí „nakládáním s odpady“ sběr, přeprava, využití (včetně třídění) a odstraňování odpadů, včetně dozoru nad těmito činnostmi a následné péče o místa odstranění a včetně činností prováděných obchodníkem nebo zprostředkovatelem (...). Ze směrnice o odpadech a zákona o odpadech vyplývá, že do definice „podniků nakládajících s odpady“ pro Vaši potřebu spadají:*

- I. zařízení určená pro nakládání s odpady, což jsou podle § 11 odst. 1 písm. r) zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech (...),
- II. obchodníci s povolením podle § 26 odst. 1 (zákona o odpadech) (...),
- III. zprostředkovatelé podle § 45 odst. 1 (zákona o odpadech) (...), a
- IV. dopravci ohlášení podle § 95 odst. 1 (zákona o odpadech) (...).

Směrnice NIS2 uvádí, že cílí na regulaci pouze těch podniků, pro které nakládání s odpady představuje hlavní hospodářskou činnost. Problematické v tomto ohledu jednak je, že existuje český zákon, který podniky nakládající s odpady již vymezuje a stanovuje jim povinnosti, jednak také, že konstrukce dodatečného kritéria hlavní hospodářské činnosti by v

praxi mohlo zapříčinit obcházení smyslu zákona a vyvolat otázky problematického určování hlavní a vedlejší činnosti. K určení hlavní či vedlejší činnosti by mohlo vést několik různých ukazatelů, které nutně nemusí být dostatečně vypovídající (například údaje obsažené v obchodním rejstříku, obrat, zisk, počet zaměstnanců zabývajících se jednotlivými činnostmi apod.). Jedinou pomůckou, kterou bylo možné aplikovat v této vyhlášce, je stanovení, že zařízením určeným pro nakládání s odpady se rozumí zařízení určené pro nakládání s odpady podle zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, s výjimkou zařízení určených pro sklad odpadů, které vznikly při činnosti jeho provozovatele.

Na základě těchto informací vyhláška definuje první službu jako provoz zařízení určeného pro nakládání s odpady. Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „*provozovatele zařízení určeného pro nakládání s odpady podle zákona o odpadech*“ a zadruhé kritéria „velkého podniku“ nebo „středního podniku“. V rámci mezirezortního připomínkového řízení této vyhlášky proběhla také vzájemná komunikace mezi Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost a Svazem průmyslu a dopravy s cílem definovat směrnici požadované omezení „(...) *avšak s výjimkou podniků, pro které nakládání s odpady nepředstavuje hlavní hospodářskou činnost*“. Pojem „hlavní hospodářskou činnost“ není možné sám o sobě definovat, nicméně na základě společné domluvy došlo k doplnění výjimky „(provozovatel), jehož příjmy spojené s touto službou tvořily alespoň 5 % jeho obratu za poslední účetní období (...)“, která tento požadavek reflektuje.

Provozovatel zařízení určeného pro nakládání s odpady podle zákona o odpadech je tím, kdo poskytuje řešenou službu, protože má od okamžiku převzetí odpadu do zařízení určeného pro nakládání s odpady ve vztahu k tomuto odpadu všechny povinnosti provozovatele zařízení stanovené zákonem o odpadech a stává se jeho vlastníkem. Množina provozovatelů zařízení určených pro nakládání s odpady podle zákona o odpadech však neobsahuje zařízení určená pro sklad odpadů vzniklých při činnosti jeho provozovatele – tím není dotčena regulace subjektů, které společně se zařízením určeným pro sklad odpadů vzniklých při činnosti provozovatele zároveň provozují zařízení, které do této kategorie nespadá. Smyslem této vyhlášky ani směrnice není ukládat povinnosti v oblasti odpadového hospodářství nepodnikajícím fyzickým osobám, které jsou původci odpadu, nýbrž těm, kteří s odpady nakládají z titulu daného směrnici Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2018/851, respektive na základě zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, který tuto směrnici transponuje a který vyžaduje po jednotlivých člancích řetězce nakládání s odpadem povolení vydané příslušným krajským úřadem, případně ohlášení příslušnému krajskému úřadu (v případě zprostředkovatelů a dopravců).

Kritérii, která musí provozovatel zařízení určeného pro nakládání s odpady naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná. Výjimka týkající se 5 % obratu z dané služby znamená, že i přesto, že subjekt službu (v levém sloupci tabulky ve vyhlášce) vykonává a je provozovatelem podle příslušného zákona (v pravém sloupci tabulky ve vyhlášce), nenaplní podmínku významnosti v případě, že příjmy spojené s poskytováním této služby netvoří 5 a více procent z jeho celého obratu, tedy všechny příjmy z prodeje služeb či zboží, bez ohledu na náklady. To, které příjmy se týkají poskytování této služby je potřeba vnímat tak, že se jedná o příjmy ze všech činností, které jsou se službou spojeny. Jinými slovy, poskytovatel by tyto příjmy neměl, pokud by tuto konkrétní službu neposkytoval.

Vyhláška přiřazuje každé regulované službě také výchozí režim poskytovatele regulované služby. V případě obou kritérií – ať už středního, velkého podniku – je výchozí režim poskytovatele regulované služby režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Protože jsou v tomto odvětví všechny služby požadavkem směrnice a jsou zároveň odvozeny od výše zmíněné evropské směrnice a zákona, který ji transponuje, je možné v případě dalších tří služeb – obchodování, zprostředkování i přepravy odpadu – analogicky odkázat na informace uvedené výše. Přehled potenciálních dotčených subjektů je veřejně dostupný na stránkách informačního systému odpadového hospodářství (<https://visoh2.mzp.cz>).

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovené zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

12. K Odvětví: Letecká doprava

Odvětví Letecká doprava je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze I. Toto odvětví již bylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje čtyři služby, kterými jsou provoz obchodní letecké dopravy podle zákona o civilním letectví, provoz mezinárodního letiště podle zákona o civilním letectví, provoz pomocných zařízení souvisejících s provozem a obsluhou letadel v rámci mezinárodního letiště podle zákona o civilním letectví a letové navigační služby podle přímo použitelného předpisu Evropské unie. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby. Gestorem v oblastech dotčených službami v odvětví Letecká doprava je Úřad pro civilní letectví. Podle § 17 kompetenčního zákona je současně ústředním orgánem státní správy ve věcech dopravy Ministerstvo dopravy.

Úřad v otázce přesné transpozice jednotlivých požadavků směrnice NIS2 oslovil gestora dané oblasti – Úřad pro civilní letectví, který uvedl, že pojmy používané směrnicí NIS2 pro definici druhu subjektu jsou pro potřeby transpozice směrnice nadále plně využitelné. Přestože se v rámci velkého množství požadavků směrnice NIS2 jedná o odkaz na unijní nařízení, jehož transpozice do českého právního řádu není potřebná, mnoho pojmů je definováno i vnitrostátním právem, konkrétně zákonem č. 49/1997 Sb., o civilním letectví. Z terminologie zákona o civilním letectví tato vyhláška v podstatné míře vychází.

První službou v rámci tohoto odvětví je služba provoz obchodní letecké dopravy podle zákona o civilním letectví. Tato služba odpovídá požadavku směrnice NIS2 na regulaci letecké dopravy a leteckých dopravců ve smyslu čl. 3 bodu 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 300/2008 ze dne 11. března 2008 o společných pravidlech v oblasti ochrany civilního letectví, využívaných ke komerčním účelům. Definice leteckého dopravce obsažená v zákoně č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, pak pracuje s obdobnou formulací. Také předchozí směrnice definovala regulovaný druh subjektu v tomto odvětví shodným způsobem, proto bylo možné transpozici směrnice NIS2 uchopit obdobným způsobem jako transpozici předchozí směrnice v zákoně č.

181/2014 Sb. I na základě konzultace s Úřadem pro civilní letectví vyhláška definuje službu jako provoz obchodní letecké dopravy.

Leteckým dopravcem se dle § 2 odst. 11 zákona o civilním letectví rozumí osoba oprávněná provozovat obchodní leteckou dopravu na základě licence nebo jiného obdobného oprávnění. Obchodní leteckou dopravou se podle stejného zákona rozumí doprava osob, zvířat, zavazadel, pošty nebo jiného nákladu letadlem za úplatu. Nekomerční letečtí dopravci tedy nejsou v regulaci zahrnuti.

Kritérium velikosti podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice NIS2 k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

Uvedená kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná. Výchozí vyšší režim poskytovatele regulované služby se aplikuje na letecké dopravce, kteří jsou velkým podnikem. Do režimu nižších povinností pak spadnou takoví letečtí dopravci, kteří jsou středním podnikem a zároveň nenaplní kritéria pro zařazení do vyššího režimu.

Druhou službou v rámci tohoto odvětví je služba provoz mezinárodního letiště podle zákona o civilním letectví. Tato služba odpovídá požadavku směrnice NIS2 na regulaci „*řídících orgánů letiště ve smyslu čl. 2 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/12/ES ze dne 11. března 2009 o letištních poplatcích a regulaci letišť ve smyslu čl. 2 bodu 1 uvedené směrnice, včetně hlavních letišť uvedených v příloze II, části 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 ze dne 11. prosince 2013 o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě*“ (zmíněné nařízení bylo po vydání směrnice NIS2 zrušeno a nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1679 ze dne 13. června 2024 o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě, o změně nařízení (EU) 2021/1153 a (EU) č. 913/2010 a o zrušení nařízení (EU) č. 1315/2013). Na základě požadavků směrnice NIS2 a informací od gestora odvětví vyhláška definuje službu jako provoz letiště. Citované evropské předpisy definují „řídící orgány letiště“ jako subjekty, které mají za úkol správu a řízení infrastruktury letiště nebo sítě letišť a koordinaci a řízení činností různých hospodářských subjektů přítomných na daných letištích nebo sítích letišť. Letištěm je pak jakýkoliv pozemek zvláště přizpůsobený pro přistávání, vzlet a manévrování letadel, včetně pomocných zařízení souvisejících s provozem a obsluhou letadel a zařízení potřebných k zajištění obchodních leteckých služeb. Hlavními letišti, tedy letišti majícími největší strategický význam pro dosažení cílů rozvoje transevropské dopravní sítě, jsou na území České republiky v souladu s citovaným nařízením č. 1315/2013 (i nařízením 2024/1679) stanovena letiště v Praze a Ostravě.

Kritérium poskytovatele regulované služby u této služby je stanoveno následovně: poskytovatel služby musí být provozovatelem mezinárodního letiště podle zákona o civilním letectví s dočasným či trvalým vyhrazeným bezpečnostním prostorem podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 300/2008 ze dne 11. března 2008 o společných pravidlech v oblasti ochrany civilního letectví před protiprávními činy. Zároveň musí být tento provozovatel letiště buďto středním nebo velkým podnikem. Letištěm se v souladu s čl. 2 odst. 7 zákona o civilním letectví rozumí územně vymezená a vhodným způsobem upravená plocha včetně souboru leteckých staveb a zařízení letiště, trvale určená ke vzletům a přistávání letadel a k pohybům letadel s tím souvisejícím. Provozovatelem letiště je osoba, která je držitelem povolení k provozování letiště podle zákona o civilním letectví. Vyhláška nerozlišuje mezi veřejnými a neveřejnými letišti, do regulace spadají oba druhy. Mezinárodním letištěm se podle zákona o civilním letectví rozumí celní letiště určená a vybavená k uskutečňování jak vnitrostátních a vnitřních letů, tak i letů, při nichž je překročena vnější hranice podle jiného právního předpisu.

K volbě kritéria mezinárodního letiště bylo přistoupeno z toho důvodu, že směrnice NIS2 upravuje vnitřní trh a odkazuje na letiště regulovaná evropskou legislativou. Regulace čistě vnitrostátních letišť menšího významu, která nemají vliv (nebo jen minimální) na řádné fungování vnitřního trhu, by tedy šla nad rámec rozsahu regulace směrnice NIS2. Zároveň tato kategorie obsáhne všechna hlavní letiště, jak směrnice požaduje.

Kritérium velikosti podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice NIS2 k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

Uvedená kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná. Výchozí vyšší režim poskytovatele regulované služby se aplikuje na ty provozovatele mezinárodního letiště, kteří jsou velkým podnikem. Do režimu nižších povinností pak spadnou takoví letečtí dopravci, kteří jsou středním podnikem a zároveň nenaplní kritéria pro zařazení do vyššího režimu.

Třetí službou v rámci tohoto odvětví je služba provoz pomocných zařízení souvisejících s provozem a obsluhou letadel v rámci mezinárodního letiště podle zákona o civilním letectví. Tato služba odpovídá požadavku směrnice NIS2 na regulaci subjektů provozujících pomocná zařízení v rámci letišť. Pojem pomocná zařízení v rámci letiště není v předpisech regulujících leteckou dopravu definován, pouze ve směrnici 2009/12/ES je stanoveno, že pomocná zařízení související s provozem a obsluhou letadel jsou součástí letiště. Pomocná zařízení tedy budou standardně součástí letiště, nicméně ne každý provozovatel pomocného zařízení bude automaticky provozovatelem letiště. Z toho důvodu směrnice NIS2 požaduje explicitně i regulaci této činnosti. Také předchozí směrnice definovala regulovaný druh subjektu v tomto odvětví shodným způsobem, proto bylo možné transpozici směrnice NIS2 uchopit obdobným způsobem jako transpozici předchozí směrnice v zákoně č. 181/2014 Sb. V souladu s předchozí právní úpravou zde tedy budou regulována jako součást dané služby zejm. meteoslužby, radiomajáky, světelná návěstidla apod.

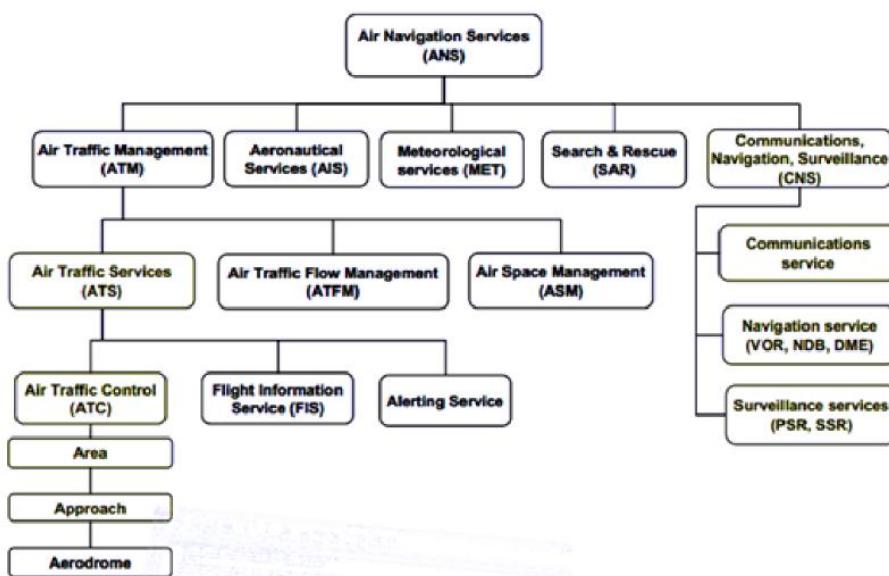
Z vyjádření gestora odvětví vyplývá, že pod pojmem pomocná zařízení v rámci letiště, která nejsou pod kontrolou provozovatele letiště, vidí zejména poskytovatele odbavovacích služeb a poskytovatele meteorologické služby. Gestor dále uvedl, že v odvětví letecké dopravy je standardně používán termín pomocné prostředky, který obsahuje např. pojízdny schody, nástupní můstky, manipulační vozidla (catering, úklid, vykládka, nakládka leteckých zásilek, materiály leteckého dopravce.) apod. Z hlediska terminologie s těmito prostředky manipulují např. handlingové společnosti. Tyto činnosti však do rozsahu regulace podle zákona nespádají.

Kritérium poskytovatele regulované služby u této služby je stanoveno následovně: poskytovatel služby musí být provozovatelem pomocných zařízení v rámci mezinárodního letiště podle zákona o civilním letectví s dočasným či trvalým vyhrazeným bezpečnostním prostorem podle nařízení č. 300/2008. Zároveň musí být tento provozovatel pomocných zařízení středním nebo velkým podnikem. Limitace mezinárodním letištěm zde vychází z obdobných důvodů jako u služby provozu letiště.

Kritérium velikosti podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice NIS2 k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná. Výchozí vyšší režim poskytovatele regulované služby se aplikuje na velké podniky, do režimu nižších povinností pak spadnou provozovatelé pomocných zařízení, kteří jsou středním podnikem. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej přejímá bez další konkretizace.

Pokud v praxi dojde k souběhu činností provozu letiště a provozu pomocných zařízení v rámci stejného letiště u jednoho poskytovatele regulované služby (tzn. subjekt bude zajišťovat obě služby v rámci jednoho letiště), formálně bude tento subjekt poskytovat dvě regulované služby. Jelikož jsou však pomocná zařízení související s provozem a obsluhou letadel součástí letiště, a tedy budou součástí řízení kybernetické bezpečnosti letiště, není potřeba vůči těmto aktivitám vykonávat totožnou činnost dvakrát.

Čtvrtou službou v rámci tohoto odvětví je služba letových navigačních služeb podle přímo použitelného předpisu Evropské unie. Tato služba částečně odpovídá požadavku směrnice NIS2 na regulaci provozovatelů kontroly řízení provozu poskytujících služby řízení letového provozu ve smyslu čl. 2 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 ze dne 10. března 2004, kterým se stanoví rámec pro vytvoření jednotného evropského nebe (rámcové nařízení). Podle citovaného nařízení se službou řízení letového provozu rozumí služba poskytovaná za účelem urychlení a zajištění řádného toku letového provozu a zabránění nehod mezi letadly a mezi letadly a překážkami v manévrovacích prostorech. Také předchozí směrnice definovala regulovaný druh služby v tomto odvětví shodným způsobem, proto bylo možné transpozici směrnice NIS2 uchopit obdobným způsobem jako transpozici předchozí směrnice v zákoně č. 181/2014 Sb. Tato služba zároveň obsahuje národní požadavek v podobě zahrnutí letových navigačních služeb (ANS, jakožto nadmnožinu) a nikoliv pouze zahrnutí služeb řízení letového provozu (ATC, jakožto podmnožinu ANS), přičemž do množiny letových navigačních služeb patří také meteorologické služby (MET). Na základě požadavků směrnice NIS2 a informací od gestora odvětví vyhláška definuje službu jako letové navigační služby. Obrázek níže¹⁷ ukazuje význam ostatních dílčích činností v rámci letových navigačních služeb (ANS) na tom, aby bylo zajištěné správné fungování směrnici požadovaného řízení letového provozu (ATC).

Kritérium poskytovatele regulované služby u této služby je stanoveno následovně: poskytovatel služby musí být provozovatelem služby řízení letového provozu v převážné části vzdušného prostoru České republiky podle nařízení č. 549/2004. Toto kritérium má za cíl pokrýt největší poskytovatele služeb řízení letového provozu, kteří mohou výrazným způsobem ovlivnit řádné zajišťování provozu ve vzdušném prostoru České republiky. Ačkoli služby řízení letového provozu poskytuje na území České republiky více organizací, pouze jedna je dedikována pro řízení letového provozu v převážné části vzdušného prostoru České republiky – tou je Řízení

¹⁷ Zdroj obrázku zde: Neiva, Rui. “Economic Efficiency of Air Navigation Service Providers: An Assessment in Europe.” (2014).

letového provozu České republiky, státní podnik – a na největších českých letištích, a pouze jedna tedy naplní toto kritérium poskytovatele regulované služby. Z informací poskytnutých gestorem odvětví vyplývá, že zbylé organizace oprávněné poskytovat služby řízení letového provozu poskytují tyto služby lokálně zejm. v souvislosti s vývojem, výrobou a servisem letadel. Tyto společnosti budou případně regulovány v rámci jiných regulovaných služeb tohoto odvětví, především v rámci letových navigačních služeb. Druhé kritérium poskytovatele je stanoveno následovně: poskytovatel služby musí být poskytovatel letových navigačních služeb podle nařízení č. 549/2004 a určeným a osvědčeným poskytovatelem meteorologických služeb podle nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 550/2004 ze dne 10. března 2004, o poskytování letových navigačních služeb v jednotném evropském nebi, s působností pro poskytování meteorologických informací pro potřeby letectví v celé České republice. Kritérium určeného a osvědčeného poskytovatele meteorologických služeb podle nařízení č. 550/2004 s působností pro poskytování meteorologických informací pro potřeby letectví v celé České republice má za cíl zahrnout do regulace strategickou leteckou službu, u níž je třeba dbát zvýšeného důrazu na zajištění bezpečnosti informačních systémů používaných pro výkon těchto služeb, neboť narušení její bezpečnosti by mohlo mít významný vliv na poskytování služeb v celém odvětví letecké dopravy. Z uvedených důvodů je toto kritérium poskytovatele regulované služby nezávislé na velikosti organizace. Takto určeným a osvědčeným poskytovatelem meteorologických služeb poskytujícím meteorologické informace pro potřeby letectví v celé České republice je v současné době Český hydrometeorologický ústav.

Poskytovatelem letových navigačních služeb se podle nařízení č. 549/2004 rozumí veškeré veřejné nebo soukromé subjekty, které poskytují letové navigační služby pro všeobecný letový provoz a které disponují osvědčením vydaným příslušným orgánem.

Kritérium velikosti podniku není pro tuto službu s ohledem na výše uvedené relevantní. Na dvě organizace, které naplní kritérium poskytovatele regulované služby, se s ohledem na jejich důležitost pro celé odvětví letecké dopravy aplikuje výchozí vyšší režim poskytovatele regulované služby nezávisle na velikosti nebo skutečnosti, že se jedná o podnik.

Pro všechny regulované služby v rámci komentovaného odvětví platí, že jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovení zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

13. K Odvětví: Drážní doprava

Odvětví Drážní dopravy je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze I. Toto odvětví již bylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje osm služeb, kterými jsou provozování železniční dopravní cesty podle zákona upravujícího správu železniční dopravní cesty, provoz celostátní dráhy podle zákona o dráhách, provoz regionální dráhy podle zákona o dráhách, provoz veřejně přístupné vlečky podle zákona o dráhách, provoz drážní dopravy na celostátní dráze podle zákona o dráhách, provoz drážní dopravy na regionální dráze podle zákona o dráhách, provoz drážní dopravy na veřejně přístupné vlečce podle zákona o dráhách a provoz zařízení služeb podle zákona o dráhách. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo

osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby. Gestorem v oblastech dotčených službami v odvětví Drážní doprava je Ministerstvo dopravy. Podle § 17 kompetenčního zákona je Ministerstvo dopravy také ústředním orgánem státní správy ve věcech dopravy.

První službou v rámci tohoto odvětví je služba provozování železniční dopravní cesty podle zákona upravujícího správu železniční dopravní cesty. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Provozovatelů infrastruktury ve smyslu čl. 3 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU ze dne 21. listopadu 2012 o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Ministerstvo dopravy, který uvedl, že pojmu dle výše uvedené evropské směrnice odpovídá „*provozovatel dráhy celostátní nebo regionální anebo veřejně přístupné vlečky*“. Dle definice výše uvedené směrnice je „*provozovatelem infrastruktury každý subjekt nebo podnik pověřený zejména zřízením, správou a udržováním železniční infrastruktury, včetně řízení dopravy a zabezpečení a signalizace. Funkce provozovatele infrastruktury na železniční síti nebo části železniční sítě je možné přidělit různým subjektům nebo podnikům*“. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako provozování železniční dopravní cesty podle zákona upravujícího správu železniční dopravní cesty. Zákon č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železnic a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů (označený ve vyhlášce zobecněným normativním odkazem jako „zákon upravující správu železniční dopravní cesty“) ve svém ustanovení § 2 popisuje železniční dopravní cestu jako železniční cestu celostátní dráhy a drah regionálních ve vlastnictví státu určená k provozování železniční dopravy železničními dopravci, k níž stát zaručuje dopravcům rovný a nediskriminační přístup, zejména při udělování licencí, přidělování kapacity a stanovení ceny za její užití. Provozováním železniční dopravní cesty jsou dle tohoto zákona činnosti, kterými se zabezpečuje a obsluhuje železniční dopravní cesta a organizuje železniční doprava podle zvláštního právního předpisu, za účelem provozování železniční dopravy železničními dopravci, plnění závazků z mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána, a pro účely obrany státu a krizového řízení, přičemž tuto činnost vykonává státní organizace Správa železnic ve veřejném zájmu. Dle zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách (dále jen „zákon o dráhách“) § 32 odst. 1 „*se kapacita dráhy přiděluje na dráze celostátní a regionální a na veřejně přístupné vlečky*“, dále dle odst. 3 „*Kapacitu dráhy přiděluje provozovatel dotčené dráhy. Je-li dráha ve vlastnictví státu, přiděluje kapacitu dráhy státní organizace Správa železnic. Jde-li o úsek dráhy ve vlastnictví státu od státní hranice České republiky po nejbližší železniční stanici na území České republiky, použije se věta první*“. Kapacitou dráhy se pak dle zákona o dráhách § 10 rozumí „*její využitelná průjezdnost umožňující rozvržení požadovaných tras vlaků na určitém úseku dráhy v určitém období*“ a přidělení kapacity je dle § 11 definováno jako „*jednání umožňující využití takového dílu z celkové kapacity dráhy, kterého je zapotřebí pro požadovanou trasu vlaku*“. Kritérium poskytovatele regulované služby k této službě je skutečnost, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „provozovatele železniční dopravní cesty“.

Kritérium subjektu provozovatele železniční dopravní cesty ve veřejném zájmu podle zákona upravujícího správu železniční dopravní cesty je jediným kritériem pro to, aby se stal podnik poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky. Toto kritérium je také určující pro přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, v tomto případě je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností.

V případě tohoto kritéria je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven na režim vyšších povinností bez ohledu na velikost podniku. V tomto případě se jedná o stanovení vyššího režimu nad rámec požadavku stanoveného směrnicí. Vyhláška však tuto úpravu s

ohledem na výše uvedené informace, zajištění dosavadní kontinuity regulace a povahu případného poskytovatele této služby považuje za důvodnou a přiměřenou.

Druhou službou v rámci tohoto odvětví je služba provoz celostátní dráhy podle zákona o dráhách. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Provozovatelů infrastruktury ve smyslu čl. 3 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU ze dne 21. listopadu 2012 o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Ministerstvo dopravy, jehož vyjádření je uvedeno u první služby výše. Dle zákona o dráhách § 2 odst. 1 se dráhou rozumí „*cesta určená k pohybu drážních vozidel včetně pevných zařízení potřebných pro zajištění bezpečnosti a plynulosti drážní dopravy*“, dále dle odst. 3 se provozováním dráhy rozumí „*činnosti, kterými se zabezpečuje a obsluhuje dráha a organizuje drážní doprava*“ a dle § 3 odst. 1 písm. a) je celostátní dráha definována jako „*dráha, která slouží mezinárodní a celostátní veřejné železniční dopravě a je jako taková označena*“. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako provoz celostátní dráhy podle zákona o dráhách, tedy v částečné shodě s výše uvedeným názorem ministerstva a částečně odpovídající definici uvedené ve zmíněné směrnici, protože služby provoz regionální dráhy podle zákona o dráhách a provoz veřejně přístupné vlečky podle zákona o dráhách jsou řešeny jako samostatné služby níže. Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „provozovatele celostátní dráhy podle zákona o dráhách“ a zadruhé kritéria „velkého podniku“ nebo „středního podniku“.

Přehled těchto provozovatelů lze nalézt na webových stránkách Drážního úřadu (du.gov.cz/informace-pro-verejnost/seznamy-a-prehledy/).

Kritéria, které musí naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku středního podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Protože jsou v tomto odvětví i další dvě služby požadavkem směrnice, je možné v případě třetí a čtvrté služby – provoz regionální dráhy podle zákona o dráhách a provoz veřejně přístupné vlečky podle zákona o dráhách – analogicky odkázat na informace uvedené výše. Dle zákona o dráhách § 3 odst. 1 písm. b) je regionální dráha definována jako „*dráha regionálního nebo místního významu, která slouží veřejné železniční dopravě a je zaústěná do celostátní nebo jiné regionální dráhy*“. Dle zákona o dráhách § 3 odst. 1 písm. d) je vlečka definována jako „*dráha, která slouží vlastní potřebě provozovatele nebo jiného podnikatele a je zaústěná do celostátní nebo regionální dráhy, nebo jiné vlečky*“.

Pátou službou v rámci tohoto odvětví je služba provoz drážní dopravy na celostátní dráze podle zákona o dráhách. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Železničních podniků ve smyslu čl. 3 bodu 1 směrnice 2012/34/EU ze dne 21. listopadu 2012 o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru, včetně provozovatelů zařízení služeb ve smyslu čl. 3 bodu 12 uvedené směrnice*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Ministerstvo dopravy, který uvedl, že pojmu dle výše uvedené evropské směrnice odpovídá „*dopravce provozující drážní dopravu na dráze celostátní nebo regionální*“.

anebo na veřejně přístupné vlečce – v první části věty a provozovatel zařízení služeb – ve druhé části věty“. Dle zákona o dráhách § 2 odst. 4 se provozováním drážní dopravy rozumí „činnost, při níž mezi provozovatelem této dopravy (dále jen "dopravce") a osobou, jejíž přepravní potřeba se uspokojuje, vzniká právní vztah, jehož předmětem je přeprava osob, věcí, zvířat anebo činnost, kterou se zajišťuje podnikání podle zvláštních předpisů“. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako provoz drážní dopravy na celostátní dráze podle zákona o dráhách, tedy v částečné shodě s výše uvedeným názorem ministerstva a částečně odpovídající definici uvedené ve zmíněné směrnici, protože služby provoz drážní dopravy na regionální dráze podle zákona o dráhách, provoz drážní dopravy na veřejně přístupné vlečce podle zákona o dráhách a provoz zařízení služeb podle zákona o dráhách jsou řešeny jako samostatné služby níže. Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „provozovatele drážní dopravy na celostátní dráze podle zákona o dráhách“ a zadruhé kritéria „velkého podniku“ nebo „středního podniku“.

Směrnice NIS2 požaduje regulovat železniční podniky ve smyslu čl. 3 bodu 1 směrnice 2012/34/EU, tedy subjekt, "jehož hlavní činností je železniční přeprava zboží nebo cestujících, přičemž tento podnik zajišťuje trakci; jsou zde rovněž zahrnuty podniky, které pouze poskytují trakci". Drážní zákon ovšem provozovatele drážní dopravy (dopravce) definuje širěji, když přidává podmínku "činnosti, kterou se zajišťuje podnikání podle zvláštních předpisů. Z konzultací s Ministerstvem dopravy však vyplynulo, že tyto subjekty v regulaci mají být zahrnuty.

Přehled těchto dopravců lze nalézt na webových stránkách Drážního úřadu (du.gov.cz/informace-pro-verejnost/seznamy-a-prehledy/).

Kritéria, které musí naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku středního podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Protože jsou v tomto odvětví i další tři služby požadavkem směrnice, je možné v případě šesté, sedmé a osmé služby – provoz drážní dopravy na regionální dráze podle zákona o dráhách, provoz drážní dopravy na veřejně přístupné vlečce podle zákona o dráhách a provoz zařízení služeb podle zákona o dráhách – analogicky odkázat na informace uvedené výše.

Nad rámec výše uvedeného je třeba k osmé službě, tedy provozu zařízení služeb uvést, že se jím dle § 2 odst. 9 zákona o dráhách rozumí „*železniční stanice, zastávka, odstavné koleje, čerpací stanice a jiná technická zařízení, která jsou jejich provozovatelem zvláště určena k poskytování služeb bezprostředně souvisejících s provozováním drážní dopravy na dráze celostátní nebo regionální anebo na veřejně přístupné vlečce*“.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo

dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovení zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

14. K Odvětví: Námořní vodní doprava

Odvětví Námořní vodní doprava je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze I. Toto odvětví již bylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy, i když stejně jako v tomto případě se jedná především o regulaci vyplývající z požadavků transpozice práva Evropské unie. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje čtyři služby, kterými jsou činnost námořní vodní dopravy, provoz řídicího orgánu přístavu podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, provoz vodního díla nebo zařízení kde dochází k součinnosti mezi lodí a mořským přístavem a provoz služby lodní dopravě, kterou je služba určená ke zlepšení bezpečnosti a účinnosti lodní dopravy a k ochraně životního prostředí, která má možnost být ve spojení s dopravním provozem a reagovat na dopravní situace vznikající v oblasti služby lodní dopravě. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestory dané oblasti – Ministerstvo dopravy a Státní plavební správu. Ministerstvo dopravy je současně podle § 17 odst. 1 kompetenčního zákona ústředním orgánem státní správy ve věcech dopravy.

První službou v rámci tohoto odvětví je služba činnost námořní vodní dopravy. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „společností vnitrozemské, námořní a pobřežní osobní a nákladní vodní dopravy, jak jsou vymezeny pro námořní dopravu v příloze I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 725/2004, kromě jednotlivých plavidel provozovaných těmito podniky“. Oslovení gestori zkráceně uvedli, že přestože se v rámci definice vyskytuje slovo „vnitrozemské“, jedná se v kontextu daného nařízení o vnitrostátní námořní dopravu (např. čl. 3 nařízení). Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako „Činnost námořní vodní dopravy“ a to především z toho důvodu, že v souladu s informacemi poskytnutými Evropskou Komisí je potřebné a vhodné transponovat do národních právních předpisů také ustanovení, jejichž aplikace není pravděpodobná, vedle toho je v současné době bezobsažná, ale je možná. Pokud je tedy nutné dané kritérium zohlednit, je potřebné jeho definici provést takovým způsobem, který snižuje možnost nevhodné interpretace. Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku subjektu vykonávající činnost námořní vodní dopravy podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 725/2004 ze dne 31. března 2004, o zvýšení bezpečnosti lodí a přístavních zařízení“ a zadruhé kritéria „velkého“ nebo „středního“ podniku. Z informací poskytnutých gestory, ani z informací, kterými disponuje Úřad, nevyplývá potřeba regulovat v rámci kybernetické bezpečnosti jinou množinu subjektů v rámci vodní dopravy.

Stejně jako v případě první služby, jedná se také v případě druhé, třetí a čtvrté služby, tedy „provozu řídicího orgánu přístavu podle přímo použitelného předpisu Evropské unie“, „provozu vodního díla nebo zařízení, kde dochází k součinnosti mezi lodí a mořským přístavem“ a „provozu služby lodní dopravě, kterou je služba určená ke zlepšení bezpečnosti a účinnosti lodní dopravy a k ochraně životního prostředí, která má možnost být ve spojení s dopravním provozem a reagovat na dopravní situace vznikající v oblasti služby lodní dopravě“, o definice plně odpovídající požadavku směrnice na regulaci – „*řídících orgánů přístavů ve smyslu čl. 3 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/65/ES, včetně jejich přístavních zařízení ve smyslu čl. 2 bodu 11 nařízení (ES) č. 725/2004; a subjekty provozující*

díla a zařízení v rámci přístavů“ v druhém a třetím případě a „provozovatelů služeb lodní dopravy (VTS) ve smyslu čl. 3 písm. o) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/59/ES“ ve čtvrtém případě.

Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku subjektu a zadruhé kritéria „velkého“ nebo „středního“ podniku.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb.

15. K Odvětví: Silniční doprava

Odvětví Silniční dopravy je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze I. Toto odvětví již bylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje dvě služby, kterými jsou za řízení provozu podle zákona o silničním provozu a provoz inteligentního dopravního systému podle zákona o pozemních komunikacích. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby. Gestorem v oblastech dotčených službami v odvětví Silniční doprava je Ministerstvo dopravy. Podle § 17 kompetenčního zákona je Ministerstvo dopravy také ústředním orgánem státní správy ve věcech dopravy.

První službou v rámci tohoto odvětví je služba řízení provozu podle zákona o silničním provozu. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Silničních orgánů ve smyslu čl. 2 bodu 12 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/962 ze dne 18. prosince 2014, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/40/EU, pokud jde o poskytování informačních služeb o dopravním provozu v reálném čase v celé EU odpovědné za kontrolu řízení provozu, s výjimkou veřejných subjektů, pro něž je řízení provozu nebo provoz inteligentních dopravních systémů nepodstatnou částí jejich obecné činnosti*“. Toto nařízení již není účinné, bylo nahrazeno nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/670 ze dne 2. února 2022, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/40/EU, pokud jde o poskytování informačních služeb o dopravním provozu v reálném čase v celé EU, přičemž definice „silničního orgánu“ zůstala nezměněna. Při překladu směrnice NIS2 došlo k nepřesnému překladu a pojem „traffic management control“ byl nevhodně přeložen jako kontrola řízení provozu místo řízení provozu. Český právní řád používá pojem „kontrola“ ve smyslu dozorování dodržování pravidel, to však neodpovídá smyslu regulace této služby. Z toho důvodu byl pojem „kontrola“ z názvu služby zcela vypuštěn a regulovanou službou je služba „řízení provozu na pozemních komunikacích“. Činnost „traffic management control“ odpovídá činnosti zajišťování řízení provozu na pozemních komunikacích, spočívající v provozu a správě zařízení pro řízení provozu. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Ministerstvo dopravy, který uvedl, že „*tomuto pojmu nejvíce odpovídá pojem „silniční správní úřad“, nicméně s ohledem na právní úpravu obsaženou v návrhu revize směrnice (zejména s ohledem na účel navržené právní úpravy a její ostatní adresáty) je otázkou, zda unijní zákonodárce nechtěl odkázat spíše na čl. 2 bod 13 výše uvedeného nařízení obsahujícího pojem „provozovatel silnic“, čemuž by v českém právním řádu korespondoval zejména pojem „správce“ příslušné pozemní komunikace*“. Definice „provozovatele silnic“ podle původního nařízení odpovídá (s doplněním činnosti „řízení dopravních toků“) označení „správce pozemní komunikace“ podle nového nařízení. Správce pozemní komunikace je definován jako veřejný nebo soukromý subjekt, který odpovídá za údržbu a správu pozemní komunikace a řízení dopravních toků. Na základě těchto informací

vyhláška definuje službu jako činnost subjektu odpovědného za řízení provozu, tedy ve shodě s výše uvedeným názorem ministerstva a plně odpovídající definici uvedené v aktuálně účinném evropském nařízení. Kritérii poskytovatele regulované služby k této službě je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „subjektu vykonávajícího správu pozemní komunikace podle zákona o pozemních komunikacích“ a zadruhé kritéria „velkého podniku“ nebo „středního podniku“.

Kdo je subjektem vykonávajícím správu pozemní komunikace vyplývá z § 9 odst. 3 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“), podle kterého „*Vlastník dálnice, silnice nebo místní komunikace je povinen vykonávat její správu zahrnující zejména její pravidelné a mimořádné prohlídky, údržbu a opravy. Výkon správy může vlastník dálnice, silnice nebo místní komunikace zajišťovat prostřednictvím správce, jímž je právnická osoba zřízená nebo založená vlastníkem dálnice, silnice nebo místní komunikace za podmínky, že je vůči ní vlastník po celou dobu výkonu správy ovládající osobou. (...)*“. Pro úplnost je třeba připomenout, že ne každý subjekt vykonávající správu pozemní komunikace bude zároveň odpovědný za řízení provozu na této pozemní komunikaci. Proto činnost subjektu odpovědného za řízení provozu nemusí vždy vykonávat pouze vlastník pozemní komunikace, ale právě i správce komunikace. Podle zákona o pozemních komunikacích je správce právnická osoba zřízená nebo založená vlastníkem dálnice, silnice nebo místní komunikace za podmínky, že je vůči ní vlastník po celou dobu výkonu správy ovládající osobou.

Dalším kritériem, které musí subjekt naplnit, aby se stal poskytovatelem této regulované služby je střední nebo velká velikost podniku. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby podle toho, o jaké kritérium se jedná.

V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku středního podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Druhou službou v rámci tohoto odvětví je služba provozu inteligentního dopravního systému podle zákona o pozemních komunikacích. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*Provozovatelů inteligentních dopravních systémů ve smyslu čl. 4 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/40/EU ze dne 7. července 2010 o rámci pro zavedení inteligentních dopravních systémů v oblasti silniční dopravy a pro rozhraní s jinými druhy dopravy*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Ministerstvo dopravy, který uvedl, že pojmu dle výše uvedené evropské směrnice odpovídají „*poskytovatelé služby inteligentního dopravního systému*“. Dle § 39a zákona o pozemních komunikacích se inteligentním dopravním systémem rozumí „*soubor elektronických prostředků, technických zařízení, programového vybavení a jiných nástrojů, které umožňují vyhledávání, shromažďování, zpřístupňování, používání a jiné zpracovávání údajů o pozemních komunikacích, silničním provozu, cestování, logistice a dopravním spojení, a jehož účelem je zvýšení bezpečného a koordinovaného užívání pozemních komunikací a snížení negativních dopadů silničního provozu na životní prostředí*“. Dále je poskytovatel služby inteligentního dopravního systému „*povinen při poskytování této služby užívat pouze součásti inteligentního dopravního systému, které odpovídají specifikacím stanoveným Evropskou komisí a uveřejněným v Úředním věstníku Evropské unie, a poskytovat služby inteligentního dopravního systému způsobem odpovídajícím těmto specifikacím*“. Strategie rozvoje inteligentních dopravních systémů 2021 - 2027 s výhledem do roku 2050, vypracovaná

Ministerstvem dopravy, charakterizuje inteligentní dopravní systémy následujícím způsobem: „V ITS [Intelligent Transport Systems, anglický překlad pojmu – pozn.] je jak (inteligentní) infrastruktura a (inteligentní) dopravní prostředky ve vzájemné interakci, tak jsou ve vzájemné interakci také další aktivní účastníci dopravního provozu nebo přepravního procesu vybavenými odpovídajícími zařízeními a prostředky. Prostřednictvím ITS může např. inteligentní infrastruktura v reálném čase poskytovat kvalitní informace o dopravním provozu nebo informace o cestování, např. dispečinky dopravních podniků nebo integrovaných systémů mohou vozidlům udělovat organizační a řídicí pokyny nebo dopravní prostředky mohou komunikovat s jinými dopravními prostředky a také se zařízením na infrastruktuře s cílem zvýšit bezpečnost a plynulost provozu, snížit energetickou náročnost nebo zkrátit cestovní dobu.“ Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako provoz inteligentního dopravního systému, tedy ve shodě s výše uvedeným názorem ministerstva a plně odpovídající definici uvedené ve zmíněném evropském nařízení. Kritériem poskytovatele regulované služby je tedy poskytování „služby inteligentního dopravního systému“ podle zákona o pozemních komunikacích a splnění kritérií velkého podniku, nebo středního podniku. Při výkladu termínu „služby inteligentního dopravního systému“ je třeba vycházet z výše uvedeného stanoviska Ministerstva dopravy coby gestora dané oblasti, stejně jako z výše uvedené rozvojové strategie, závazných výkladových stanovisek k uvedené směrnici 2010/40/EU a právních předpisů, které tuto směrnici provádí či obsahově doplňují.

Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby podle toho, o jaké kritérium se jedná.

V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku středního podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovení zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

16. K Odvětví: Digitální infrastruktura a služby

Odvětví Digitální infrastruktury a služeb je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze I. Část tohoto odvětví již byla systematicky regulována v rámci předcházející právní úpravy. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje osmnáct služeb, kterými jsou poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací podle zákona o elektronických komunikacích, zajišťování veřejné komunikační sítě podle zákona o elektronických komunikacích, poskytování služby výměnného uzlu internetu (IXP), poskytování služby systému překladu jmen domén s výjimkou služby poskytované jako součást regulované služby podle bodu 16.1., poskytování služby registrace a správy doménových jmen, správa a provoz

registru internetových domén nejvyšší úrovně, správa a provoz domény gov.cz, poskytování služby cloud computingu, poskytování služby datového centra, poskytování služby sítě pro doručování obsahu (CDN), správa kvalifikovaného systému elektronické identifikace podle zákona o elektronické identifikaci, poskytování služby vytvářející důvěru podle přímo použitelného předpisu Evropské unie¹⁸, poskytování řízené služby s výjimkou služby uvedené v bodu 16.14, poskytování řízené bezpečnostní služby, poskytování služby on-line tržiště podle zákona upravujícího ochranu spotřebitele, poskytování služby internetového vyhledávače podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie¹⁹, poskytování platformy sociální sítě a provozování Národního CERT. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby. Gestory v oblastech dotčených službami v odvětví Digitální infrastruktura a služby jsou Český telekomunikační úřad, Digitální a informační agentura a Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost. Podle § 13 odst. 1) písm. h) kompetenčního zákona je současně ústředním orgánem státní správy v oblasti elektronické komunikace s výjimkou věcí svěřených do působnosti Českého telekomunikačního úřadu Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Toto odvětví plynule navazuje na definice zákona o kybernetické bezpečnosti v oblasti odvětví digitální infrastruktury a služeb. Pro úplnost je v odůvodnění každé jednotlivé služby uveden požadavek směrnice na regulaci jednotlivých služeb a jejich definice, ačkoliv pro účely zákona o kybernetické bezpečnosti (§ 2 odst. 3) i této vyhlášky [§ 2 odst. 1 písm. h) a i)] byly některé definice formulačně změněny tak, aby více odpovídaly zamýšlenému účelu regulace nebo aby byly srozumitelnější (při současném zachování směrnicí zamýšleného obsahu). Pro důkladné porozumění obsahu jednotlivých služeb a požadavků jednotlivých kritérií je proto nezbytné odkázat i na znění definic v zákoně a jejich odůvodnění v důvodové zprávě k zákonu o kybernetické bezpečnosti.

První službou v rámci tohoto odvětví je poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací podle zákona o elektronických komunikacích. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*poskytovatelů veřejně dostupných služeb elektronických komunikací*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Ministerstvo průmyslu a obchodu, který zejména odkázal na definice zakotvené v zákoně č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací podle zákona o elektronických komunikacích. Výklad zákona o elektronických komunikacích je přitom plně v kompetencích gestora tohoto předpisu.

S ohledem na požadavky čl. 2 odst. 2 směrnice NIS2 jsou poskytovateli regulovaných služeb všechny osoby poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací podle zákona o elektronických komunikacích. Ačkoli zákon o elektronických komunikacích upravuje především povinnosti podnikatelů v oblasti elektronických komunikací, čl. 40 a 41 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1825 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace (dále jen „Kodex“), a transpoziční § 98 zákona o elektronických komunikacích vztahují povinnosti na „poskytovatele veřejných sítí elektronických komunikací nebo veřejně dostupných služeb elektronických komunikací“,

¹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES.

¹⁹ Čl. 2 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1150 ze dne 20. června 2019 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb.

nikoli tedy pouze na podnikatele. Čl. 40 a 41 Kodexu jsou směrnici NIS 2 rušeny, a to právě s odkazem na přechod povinností v oblasti kybernetické bezpečnosti pod směrnicí NIS 2.

Zákon se pak vztahuje na osoby poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací podle zákona o elektronických komunikacích bez ohledu na velikost těchto osob. Kritérium velikosti podniku je tak významné pouze z hlediska určení režimu daného poskytovatele regulované služby. Kritérium velikosti podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice NIS2 k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška.

Poskytovatelé, kteří pouze zprostředkovávají přístup ke službě elektronických komunikací třetí strany, například restaurace nebo třeba provozovny rychlého občerstvení, se v tomto smyslu nepovažují za poskytovatele veřejně dostupné služby elektronických komunikací. Tyto subjekty odebírají služby elektronických komunikací a zprostředkovávají jejich užívání svým zákazníkům.

Vyšší režim povinností se aplikuje na poskytovatele regulované služby, kteří jsou velkým či středním podnikem [s ohledem na čl. 3 odst. 1 písm. c) směrnice NIS2], nebo poskytovatelem veřejně dostupné služby elektronických komunikací skrze nejméně 350 000 aktivních mobilních SIM karet na území České republiky, nebo poskytovatelem nejméně 100 000 aktivních pevných internetových přípojek na území České republiky.

Do režimu nižších povinností pak spadnou osoby poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací podle zákona o elektronických komunikacích, které jsou malým podnikem či mikropodnikem. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej přejímá.

Zařazení poskytovatele do režimu vyšších povinností, je-li poskytovatelem veřejně dostupné služby elektronických komunikací prostřednictvím nejméně 350 000 aktivních mobilních SIM karet na území České republiky nebo poskytovatelem nejméně 100 000 aktivních pevných internetových přípojek na území České republiky, zohledňuje poměr počtu obyvatel České republiky a poskytovatelů těchto specifických služeb v daném rozsahu. Narušení bezpečnosti informací u těchto subjektů by mělo s ohledem na počet a významnost odběratelů této služby potenciálně dominový efekt ovlivňující poskytování dalších souvisejících služeb občanům a v krajních případech potenciálně negativní dopady na veřejný pořádek a národní bezpečnost. Tato kritéria mají za cíl do režimu vyšších povinností zařadit takové poskytovatele, kteří jsou sice malým podnikem nebo mikropodnikem, ale poskytují své služby ve velkém rozsahu, který odpovídá rozsahu služeb poskytovaných velkými podniky. V okamžiku, kdy počet aktivních mobilních SIM karet nebo aktivních pevných internetových přípojek přesáhne uvedený počet, poskytovatel přejde do režimu vyšších povinností a je povinen plnit povinnosti spojené s tímto režimem. Uvedené kritérium, tj. počet aktivních SIM karet a aktivních pevných internetových přípojek, bude ověřováno i na základě údajů poskytovaných Českému telekomunikačnímu úřadu podle § 115 odst. 2 zákona o elektronických komunikacích.

Druhou službou v rámci tohoto odvětví je zajišťování veřejné komunikační sítě podle zákona o elektronických komunikacích. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*poskytovatelů veřejných sítí elektronických komunikací*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Ministerstvo průmyslu a obchodu, v této části lze odkázat na odůvodnění předchozí služby. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako zajišťování veřejné komunikační sítě. Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je skutečnost, že daná organizace je osobou zajišťující veřejnou komunikační síť podle zákona o elektronických komunikacích. Výklad zákona o elektronických komunikacích je přitom plně v kompetencích gestora tohoto předpisu.

S ohledem na požadavky čl. 2 odst. 2 směrnice NIS2 jsou poskytovateli regulovaných služeb všichni poskytovatelé veřejných sítí elektronických komunikací, resp. osoby zajišťující veřejnou komunikační síť podle zákona o elektronických komunikacích, bez ohledu na jejich velikost. Kritérium velikosti podniku je tak významné pouze z hlediska určení režimu daného poskytovatele regulované služby. Kritérium velikosti podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice NIS2 k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška.

Vyšší režim povinností se aplikuje na poskytovatele této regulované služby, kteří jsou velkým či středním podnikem [s ohledem na čl. 3 odst. 1 písm. c) směrnice NIS2], nebo je-li daný poskytovatel poskytovatelem veřejně dostupné služby elektronických komunikací prostřednictvím nejméně 350 000 aktivních mobilních SIM karet na území České republiky, nebo poskytovatelem nejméně 100 000 aktivních pevných internetových přípojek na území České republiky.

Do režimu nižších povinností pak spadnou poskytovatelé této regulované služby, kteří jsou malým podnikem či mikropodnikem. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej přejímá.

Zařazení poskytovatele do režimu vyšších povinností, je-li poskytovatelem veřejně dostupné služby elektronických komunikací podle zákona o elektronických komunikacích poskytujícím veřejně dostupnou službu elektronických komunikací prostřednictvím nejméně 350 000 aktivních mobilních SIM karet na území České republiky, nebo poskytovatelem nejméně 100 000 aktivních pevných internetových přípojek na území České republiky, zohledňuje poměr počtu obyvatel České republiky a poskytovatelů těchto specifických služeb v daném rozsahu. Narušení bezpečnosti informací u těchto subjektů by mělo s ohledem na počet a významnost odběratelů této služby potenciálně dominový efekt ovlivňující poskytování dalších souvisejících služeb občanům a v krajních případech potenciálně negativní dopady na veřejný pořádek a národní bezpečnost. Tato kritéria mají za cíl do režimu vyšších povinností zařadit i takové poskytovatele, kteří jsou sice malým podnikem nebo mikropodnikem, ale poskytují své služby ve velkém rozsahu, který odpovídá rozsahu služeb poskytovaných velkými podniky. Stejně jako u první služby v rámci odvětví Digitální infrastruktury a služeb i zde platí, že v okamžiku, kdy počet aktivních mobilních SIM karet nebo aktivních pevných internetových přípojek přesáhne uvedený počet, poskytovatel přejde do režimu vyšších povinností a je povinen plnit povinnosti spojené s tímto režimem. Konkrétní počet aktivních mobilních SIM karet a aktivních pevných internetových přípojek podle uvedeného kritéria bude ověřován podle údajů poskytovaných Českému telekomunikačnímu úřadu na základě § 115 odst. 2 zákona o SIM.

Třetí službou v rámci tohoto odvětví je služba poskytování služby výměnného uzlu internetu (IXP). Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*provozovatelů výměnných uzlů internetu*“. Tato služba byla systematicky regulována v rámci předcházející právní úpravy. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice nemohl oslovit žádného konkrétního gestora, jelikož tito poskytovatelé nejsou definováni odkazem na jiný právní předpis a nespádají do působnosti jednoho konkrétního regulátora či gestora. Podle čl. 6 bodu 18 směrnice je výměnný uzel internetu síťové zařízení umožňující propojení více než dvou nezávislých sítí (autonomních systémů), a to primárně pro účely umožnění výměny dat zasílaných prostřednictvím internetu; výměnný uzel internetu poskytuje propojení pouze autonomním systémům a nevyžaduje, aby data zasílaná prostřednictvím internetu mezi kterýmikoli dvěma zúčastněnými autonomními systémy procházela přes jakýkoli třetí autonomní systém, ani zasílaná data nemění ani žádným jiným způsobem do jejich zasílání nezasahuje. Výměnný uzel internetu zajišťuje plynulou komunikaci mezi odlišnými sítěmi, čímž umožňuje správné fungování sítě Internet a usnadňuje její provoz. Na základě těchto informací vyhláška definuje

službu jako poskytování služby výměnného uzlu internetu. Kritériem poskytovatele regulované služby u této služby je za prvé skutečnost, že je daná organizace „poskytovatel služby výměnného uzlu internetu“, za druhé skutečnost, že poskytovatel služby je buďto střední nebo velký podnik, nebo umožňuje propojení nejméně 100 nezávislých sítí s datovým tokem alespoň 1 Tbps. Objem datového toku je počítán jako měsíční průměr pětiminutových průměrů toku přes všechny přípojky.

Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Toto kritérium je také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby. Naplňuje-li poskytovatel služby výměnného uzlu internetu kritéria středního podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu nižších povinností, naplňuje-li kritéria velkého podniku nebo umožňuje propojení nejméně 100 nezávislých sítí s datovým tokem alespoň 1 Tbps, je poskytovatelem regulované služby v režimu vyšších povinností. Přiřazení režimu na základě velikosti podniku má svůj původ v obsahu směrnice. Nad rámec směrnice jsou s ohledem na významnost služeb výměnného uzlu internetu umožňujících propojení nejméně 100 nezávislých sítí s datovým tokem alespoň 1 Tbps pak i tyto služby do regulace zařazeny v režimu vyšších povinností.

Čtvrtou službou v rámci tohoto odvětví je poskytování služby systému překladu doménových jmen (někdy označované zkratkou DNS) s výjimkou služby poskytované jako součást regulované služby podle bodu 16.1. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*provozovatelů DNS, s výjimkou operátorů kořenových jmenných serverů*“. Tato služba byla systematicky regulována v rámci předcházející právní úpravy. Provozovatelem DNS je podle čl. 6 bodu 20 směrnice subjekt, který aktivně poskytuje veřejně dostupné rekurzivní služby pro překlad doménových jmen koncovým uživatelům internetu, příp. poskytuje autoritativní služby pro překlad doménových jmen pro použití třetí stranou. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil národního provozovatele domény nejvyšší úrovně, zájmové sdružení právnických osob CZ.NIC. Na základě předcházející právní úpravy vyhláška definuje službu jako poskytování služby systému překladu doménových jmen. Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je zaprvé to, že je daná organizace poskytovatelem služeb systému překladu doménových jmen v souladu s definicí uvedenou v § 2 odst. 1 písm. i) zákona, a zadruhé, že aktivně poskytuje veřejně dostupné rekurzivní služby pro překlad doménových jmen koncovým uživatelům internetu či poskytuje autoritativní služby pro překlad doménových jmen pro použití třetí stranou pro více než 10 000 domén druhého řádu. Z rozsahu této služby jsou vyjmuty případy, kdy je poskytována, jako součást regulované služby poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací.

Výše uvedení poskytovatelé budou bez ohledu na velikost podniku spadat do režimu vyšších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Ze záznamů průběhu vyjednávání o směrnici je evidentní snaha evropského zákonodárce z oblasti působnosti vyřadit „hobby“ poskytovatele DNS služeb, kteří tuto činnost vykonávají hlavně pro vlastní potřebu. V původním znění návrhu směrnice byli zahrnuti všichni poskytovatelé služeb DNS („*DNS service provider*“ means an entity that provides recursive or authoritative domain name resolution services to internet end-users and other DNS service providers“), v průběhu vyjednávání bylo přistoupeno k omezení množiny těchto subjektů, resp. jejich služeb, na přístupné a veřejné („*open and public*“), finální znění počítá s veřejně přístupnými („*publicly available*“) službami. Z uvedeného je zjevná snaha regulovat pouze ty poskytovatele rekurzivního DNS, jejichž služba je veřejně dostupná a aktivně nabízená a využívána koncovými uživateli. Službu lze považovat za veřejnou i v případě, že je možné ji veřejností zakoupit, a to i jako součást jiné služby. Regulace by měla být směřována pouze na subjekty aktivně poskytující služby DNS pro použití třetími stranami, tedy nikoliv pouze pro

vlastní potřebu, a to za účelem dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu. Uvedené vymezení reflektuje skutečnost, že směrnice cílí na zvýšení úrovně kybernetické bezpečnosti vnitřního trhu. Lze předjímat, že výpadek rekurzivního DNS, které si uživatel provozuje sám pro sebe, příp. pro rodinné příslušníky, nezpůsobí výraznější újmu. Pokud je ale tato služba poskytována třetím osobám, které ji využívají na základě přijetí nabídky k jejímu provozování od poskytovatele, zcela jistě spoléhají na kontinuitu jejího fungování např. s ohledem na nutnost zachování provozu svojí činnosti. V takovém případě se může reálná újma způsobená případným výpadkem projevit výrazněji, a tím snížit celkovou úroveň kybernetické bezpečnosti. Z tohoto důvodu je tedy v případě rekurzivního DNS cíleno na aktivní poskytování této služby.

Co se týče autoritativních DNS, bylo po konzultaci se sdružením CZ.NIC zvoleno omezení za účelem snížení počtu regulovaných subjektů a zároveň zacílení regulace na ty poskytovatele, u nichž by kybernetický bezpečnostní incident mohl mít významný dopad na poskytování jejich služeb. Zmíněné omezující kritérium limituje dosah regulace pouze na poskytovatele autoritativního DNS poskytující tuto službu pro více než 10 000 domén druhého řádu. Tento přístup se shoduje s předcházející právní úpravou, i s nižším počtem regulovaných subjektů bude dosaženo smyslu a účelu regulace.

Pátou službou v rámci tohoto odvětví je služba registrace a správy doménových jmen. Tato služba představuje národní úpravu nad rámec požadavků směrnice a jejím cílem je zahrnout do regulace subjekty s přístupem do Centrálního registru, které v jeho rámci registrují a spravují doménová jména druhého řádu. V případě kompromitace těchto subjektů může dojít zejména k výmazu spravovaných doménových jmen v registru a narušení dostupnosti. Na zahrnutí těchto subjektů do regulace je tedy dán veřejný zájem. Kritérium poskytovatele regulované služby u této služby je stanoveno následovně: osoba poskytující služby registrace doménových jmen ve smyslu § 2 odst. 3 písm. i) zákona, která poskytuje řešenou službu pro více než 100 000 doménových jmen. Poskytovatelem této služby je *subjekt oprávněný na základě smlouvy s CZ.NIC přistupovat definovaným způsobem k Centrálnímu registru a zadávat požadavky změn záznamů vedených v Centrálním registru*.²⁰ Registrací a správou doménových jmen se rozumí činnosti ve spojitosti s dotčeným doménovým jménem v rámci Centrálního registru od zápisu až po výmaz doménových jmen dle Pravidel registrace jmen domén v ccTLD.cz.²¹

Šestou službou v rámci tohoto odvětví je správa a provoz registru domény nejvyšší úrovně. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „registru domén nejvyšší úrovně (TLD)“. Tato služba byla systematicky regulována v rámci předcházející právní úpravy. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice nemohl oslovit žádného konkrétního gestora, jelikož tyto poskytovatelé nejsou definováni odkazem na jiný právní předpis a nespádají do působnosti jednoho konkrétního regulátora či gestora. Podle čl. 6 bodu 21 směrnice je registrem domén nejvyšší úrovně subjekt, kterému byla delegována konkrétní doména nejvyšší úrovně (někdy označované zkratkou TLD) a je odpovědný za správu domén nejvyšší úrovně, včetně registrace jmen domén v rámci domén nejvyšší úrovně a technického provozu domén nejvyšší úrovně, včetně provozu jejích jmenných serverů, vedení jejích databází a distribuce souborů zón domén nejvyšší úrovně mezi jmennými servery, bez ohledu na to, zda kteroukoli z těchto operací provádí subjekt sám nebo je zajišťována externě, avšak s výjimkou situací, kdy jsou jména domén nejvyšší úrovně používána registrem pouze pro vlastní potřebu. Na základě těchto informací je regulovaná služba definována jako správa a provoz registru domény nejvyšší úrovně. Kritériem poskytovatele regulované služby u této služby je skutečnost, že daná organizace je subjektem spravujícím a provozujícím registr domény nejvyšší úrovně“. Jak již plyne z odůvodnění zákona, za správce a provozovatele registru domény nejvyšší úrovně je

²⁰ [Pravidla registrace doménových jmen v doméně .CZ \(nic.cz\)](#)

²¹ [Pravidla registrace doménových jmen v doméně .CZ \(nic.cz\)](#)

třeba považovat subjekt, kterému byla dotčená doména nejvyšší úrovně delegována mezinárodní organizací ICANN. Dodavatel správce a provozovatele registru domény nejvyšší úrovně tedy nebude považován za správce a provozovatele registru domény nejvyšší úrovně.

Všichni poskytovatelé této regulované služby jsou zařazeni do režimu vyšších povinností bez ohledu na velikost podniku. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Sedmou službou v rámci tohoto odvětví je služba správy a provozu domény gov.cz. Tato služba představuje národní úpravu nad rámec požadavků směrnice NIS2 a jejím cílem je zahrnout do regulace subjekt, který spravuje a provozuje doménu gov.cz. Doména gov.cz, jako doména druhé úrovně s výhradním určením pro státní správu, je po doméně nejvyšší úrovně druhou nejdůležitější doménou v České republice a má strategický význam pro kybernetickou bezpečnost státu. Na tuto doménu bude postupně přecházet celá státní správa České republiky, jelikož sjednocení státních domén zvýší kybernetickou bezpečnost, důvěryhodnost a transparentnost komunikace státních institucí k občanům. V případě narušení bezpečnosti této domény by tak mohlo dojít k narušení funkce celé státní správy. Na zahrnutí tohoto subjektu do regulace je tedy dán zřejmý veřejný zájem. Kritériem poskytovatele regulované služby u této služby je skutečnost, že daná osoba je subjektem spravujícím a provozujícím doménu gov.cz.

Osmou službou v rámci tohoto odvětví je poskytování služby cloud computingu. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*poskytovatelů služeb cloud computingu*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice nemohl oslovit žádného konkrétního gestora, jelikož tito poskytovatelé nejsou definováni odkazem na jiný právní předpis a nespádají do působnosti jednoho konkrétního regulátora či gestora. Službou cloud computingu je podle čl. 6 bodu 30 směrnice digitální služba, která umožňuje samoobslužnou správu a široký vzdálený přístup k rozšiřitelnému a pružnému seskupení sdílitelných výpočetních zdrojů, včetně těch, které jsou rozmístěny na více místech. Podle recitálu 33 směrnice NIS2 do modelů zavádění cloud computingu spadá soukromý, komunitní, veřejný a hybridní cloud, přičemž předmětný recitál také odkazuje na totožný význam modelů poskytování služeb a modelů zavádění cloud computingu jako u pojmů modelů poskytování služeb (kategorií) a modelů zavádění definovaných podle normy ISO/IEC 17788:2014 (odkaz je sice na starší verzi normy, nikoliv aktuální ISO/IEC 22123-1:2023, ale významově se v daných částech neliší), která uvádí, že pod pojem „soukromý“ spadá pouze využívání služeb cloud computingu jedním zákazníkem, kterým jsou také kontrolovány zdroje; nelze tedy o soukromém modelu uvažovat jako o službě cloud computingu, kterou společnost poskytuje sobě samé a pro vlastní účely. V případě, že se jedná o poskytování služby cloud computingu v rámci skupiny (např. holdingu), se však o poskytování služby cloud computingu dle směrnice jednat bude, a za předpokladu naplnění kritérií poskytovatele bude takové poskytování služby cloud computingu spadat do této regulace. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako poskytování služby cloud computingu.

Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je za první skutečnost, že daná organizace je poskytovatelem služby cloud computingu., za druhé skutečnost, že poskytovatel služby je buďto střední nebo velký podnik, nebo je poskytovatelem státního cloud computingu podle zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy.

Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Toto kritérium je také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby. Naplňuje-li poskytovatel služby cloud computingu kritéria středního podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu nižších povinností, naplňuje-li kritéria velkého

podniku nebo je-li poskytovatelem státního cloud computingu podle zákona č. 365/2000 Sb., je poskytovatelem regulované služby v režimu vyšších povinností. Přiřazení režimu na základě velikosti podniku má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje (i poskytovatel státního cloud computingu bude pravděpodobně velkým podnikem, nicméně s ohledem na svou strategickou významnost a vysokou závažnost dopadu kybernetického bezpečnostního incidentu v jeho prostředí je do vyššího režimu zařazen nezávisle na své velikosti).

Kritérium poskytování státního cloud computingu vychází z požadavku na zabezpečení digitální infrastruktury státu. Podle ustanovení § 6m odst. 2 zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy je pro zajištění provozu informačního systému veřejné správy zařazeného do kritické bezpečnostní úrovně pomocí služeb cloud computingu nutné využít služeb státního poskytovatele cloud computingu. Poskytovatel státního cloud computingu bude tedy zřejmě zajišťovat provoz určité části pro stát kritických systémů, z toho důvodu by na něj měly být kladeny minimálně obdobné požadavky na zajištění kybernetické bezpečnosti, jaké jsou kladeny na systémy, k zajištění jejichž provozu jsou jeho služby využívány. Z důvodu kumulace zajišťování provozu více kritických systémů orgánů veřejné správy nestačí spoléhat na přenesení povinností v rámci řízení dodavatelů. Z výše uvedeného vyplývá nutnost zařadit tyto poskytovatele do režimu vyšších povinností.

Devátou službou v rámci tohoto odvětví je poskytování služby datového centra. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*poskytovatelů služeb datových center*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice nemohl oslovit žádného konkrétního gestora, jelikož tito poskytovatelé nejsou definováni odkazem na jiný právní předpis a nespádají do působnosti jednoho konkrétního regulátora či gestora. Podle čl. 6 bodu 31 je službou datového centra služba, která zahrnuje struktury nebo skupiny struktur určené k centralizovanému umístění, propojení a provozu IT a síťových zařízení poskytujících služby ukládání, zpracování a přepravy dat společně se všemi zařízeními a infrastrukturami pro distribuci energie a řízení prostředí. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako poskytování služby datového centra. Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je zaprvé skutečnost, že daná organizace je „poskytovatelem služby datového centra“. Směrnice ve svém recitálu uvádí, následující „*Služby, jež nabízejí poskytovatelé služeb datových center, nemusí být vždy poskytovány ve formě služeb cloud computingu. Datová centra tedy ne vždy tvoří součást infrastruktury cloud computingu. Aby bylo možné řídit všechna rizika pro bezpečnost sítí a informačních systémů, měla by se tato směrnice vztahovat také na poskytovatele služeb datových center, které nejsou službami cloud computingu. Pro účely této směrnice by pojem „služba datových center“ měl zahrnovat poskytování služby, která zahrnuje struktury nebo skupiny struktur určené pro centralizované úpravy, vzájemné propojení a provozování informačních technologií a síťových zařízení poskytujících služby ukládání, zpracování a přenos dat spolu se všemi zařízeními a infrastrukturami pro rozvod energie a kontrolu životního prostředí. Pojem „služba datových center“ by se neměl vztahovat na interní, firemní datová centra vlastněná a provozovaná pro vlastní potřebu dotčeného subjektu.*“ Relevantní je zejména poslední věta, podle které se tento pojem nevztahuje na datová centra vlastněná a provozovaná pro vlastní potřebu dotčeného subjektu (v anglické verzi *entity concerned*), což je nutné v kontextu směrnice vykládat tím způsobem, že je nahlíženo pouze na posuzovanou společnost, nikoliv na celou jejich skupinu, např. holding (v opačném případě by namísto pojmu *entity concerned* bylo použito pojmu *undertaking concerned*). V případě, že společnost poskytuje službu datacentra jiným společnostem v rámci skupiny, např. holdingu, je nutné ji považovat za poskytovatele regulované služby. Z tohoto důvodu bylo přistoupeno k vyjmutí poskytovatelů, kteří v rámci služby cloud computingu podle bodu 16.8. poskytují zároveň také služby datového centra, neboť služby datového centra jsou v takovém případě součástí služby cloud computingu, což vede k zamezení zbytečného zdvojení registrace daného subjektu pro totožnou službu. Tímto není vyloučena možnost regulovat téhož poskytovatele pro služby

uvedené v bodě 16.8. a v bodě 16.9., pokud se v tomto případě jedná o dvě rozdílné služby daného poskytovatele.

Služba datového centra ve vyhlášce zahrnuje pouze subjekty, které mají technickou kontrolu nad provozem a mohou aktivně ovlivnit bezpečnost provozované nebo poskytované infrastruktury. Tato služba se tedy vztahuje na poskytování služeb typu *housing* i *hosting* s výjimkou služeb, u kterých se fakticky jedná pouze přeprodej a subjekty nemají faktický přístup k technické správě nebo možnosti provádět zásahy v rámci infrastruktury.

Druhým kritériem, které musí poskytovatel služby datového centra naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak je střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Toto kritérium je také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby. Naplňuje-li poskytovatel služby datového centra kritéria středního podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu nižších povinností, naplňuje-li kritéria velkého podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu vyšších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Desátou službou v rámci tohoto odvětví je poskytování služby sítě pro doručování obsahu (CDN). Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*poskytovatelů sítí pro doručování obsahu*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice nemohl oslovit žádného konkrétního gestora, jelikož tyto poskytovatelé nejsou definováni odkazem na jiný právní předpis a nespádají do působnosti jednoho konkrétního regulátora či gestora. Sít' pro doručování obsahu podle čl. 6 bodu 32 směrnice je sít' geograficky distribuovaných serverů za účelem zajištění vysoké dostupnosti, přístupnosti nebo rychlého poskytování digitálního obsahu a služeb uživatelům internetu jménem poskytovatelů obsahu a služeb. Služba poskytování sítě pro doručování obsahu je specificky navržená sít' geograficky distribuovaných serverů, která umožňuje umístit obsah blíže uživatelům, a tím minimalizovat potřebu opakovaného načítání z původního zdroje. Právě díky této schopnosti zajišťuje tato sít' vysokou dostupnost služeb a nízkou latenci pro uživatele. Na rozdíl od služby poskytování datového centra není účelem této sítě zpracování dat. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako poskytování služby sítě pro doručování obsahu. Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je zaprvé skutečnost, že daná organizace je „poskytovatelem služby sítě pro doručování obsahu“.

Druhým kritériem, které musí poskytovatel služby sítě pro doručování obsahu naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak je střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Toto kritérium je také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby. Naplňuje-li poskytovatel služby sítě pro doručování obsahu kritéria středního podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu nižších povinností, naplňuje-li kritéria velkého podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu vyšších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Jedenáctou službou v rámci tohoto odvětví je správa kvalifikovaného systému elektronické identifikace podle zákona o elektronické identifikaci²². Tato služba není explicitně zahrnuta ve

²² Zákon č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, ve znění pozdějších předpisů

směrnici, nicméně byla zařazena do regulace s ohledem na vyjádření Ministerstva vnitra a představuje tak národní požadavek nad rámec směrnice. To uvedlo, že pomocí prostředků elektronické identifikace vydávaných správci kvalifikovaných systémů elektronické identifikace se mohou držitelé těchto prostředků přihlašovat k on-line službám veřejné správy, případně k on-line službám dalších subjektů, a to prostřednictvím Národního bodu pro elektronickou identifikaci (NIA). Seznamem udělených akreditací disponuje s ohledem na přesun působnosti od 1. 4. 2023 Digitální a informační agentura (původně Ministerstvo vnitra) a je veřejně dostupný na internetových stránkách této agentury. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako správa kvalifikovaného systému elektronické identifikace. Kritériem poskytovatele regulované služby u této služby je skutečnost, že daná organizace je „kvalifikovaný správce systému elektronické identifikace podle zákona o elektronické identifikaci“. Pojmy kvalifikovaného systému elektronické identifikace i kvalifikovaného správce jsou definovány v § 3 a § 4 zákona č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci. Všichni poskytovatelé této služby jsou zařazeni do režimu vyšších povinností bez ohledu na velikost podniku.

Dvanáctou službou v rámci tohoto odvětví je poskytování služby vytvářející důvěru podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²³. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora daného odvětví - Ministerstvo vnitra, který uvedl, že poskytovatel služeb vytvářejících důvěru je definován v čl. 3 bodu 19 nařízení (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu jako fyzická nebo právnická osoba, která poskytuje jednu či více služeb vytvářejících důvěru buď jako kvalifikovaný, nebo jako nekvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako poskytování služby vytvářející důvěru. Kritériem poskytovatele regulované služby u této služby je skutečnost, že daná organizace je poskytovatelem služby vytvářející důvěru podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, kterým je nařízení (EU) č. 910/2014. Toto nařízení rozlišuje poskytovatele služeb vytvářejících důvěru na kvalifikované a nekvalifikované. Všichni kvalifikovaní poskytovatelé jsou zařazeni do režimu vyšších povinností bez ohledu na velikost podniku, což vyplývá z čl. 3 odst. 1 písm. b) směrnice.

Naplnuje-li nekvalifikovaný poskytovatel služby vytvářející důvěru kritéria velkého podniku, je taktéž poskytovatelem regulované služby v režimu vyšších povinností. Všichni ostatní nekvalifikovaní poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru (kteří jsou středním podnikem, malým podnikem, nebo mikropodnikem) jsou poskytovateli regulované služby v režimu nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ mj. v čl. 2 odst. 2 písm. a) bod ii) směrnice NIS2 a vyhláška jej nepřekračuje.

Při posuzování, zda je subjekt poskytovatelem služby vytvářející důvěru, je nutné zohlednit č. 2 bod 2 nařízení (EU) č. 910/2014, podle kterého se toto nařízení nevztahuje na poskytování služeb vytvářejících důvěru, které jsou používány výhradně v rámci uzavřených systémů vyplývajících z vnitrostátního práva nebo z dohod mezi určeným okruhem účastníků. Dne 1. 4. 2023 přešla působnost Ministerstva vnitra v oblasti služeb vytvářejících důvěru do působnosti Digitální a informační agentury.²⁴

Třináctou a čtrnáctou službou v rámci tohoto odvětví jsou služby poskytování řízené služby s výjimkou služby uvedené v bodu 16.14 a poskytování řízené bezpečnostní služby. Jejich

²³Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES.

²⁴ Informace k otázce působnosti nařízení eIDAS: [eIDAS, služby vytvářející důvěru a elektronická identifikace | DIA](#)

regulace odpovídají požadavku směrnice na regulaci poskytovatelů řízených služeb a poskytovatelů řízených bezpečnostních služeb. Tyto služby nebyly systematicky regulovány v rámci předcházející právní úpravy, nicméně řada poskytovatelů spadala do kategorie provozovatelů regulovaných systémů (srov. § 3 původního zákona o kybernetické bezpečnosti). Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice nemohl oslovit žádného konkrétního gestora, jelikož tito poskytovatelé nejsou definováni odkazem na jiný právní předpis a nespádají do působnosti jednoho konkrétního regulátora či gestora. Vymezení poskytovatelů řízených služeb a poskytovatelů bezpečnostních řízených služeb tak bylo zcela převzato ze směrnice, která však neposkytuje detailní výklad dílčích kritérií definic obou těchto kategorií regulovaných subjektů.

Kritérii těchto poskytovatelů regulovaných služeb je zaprvé naplnění definic specifikovaných u služeb 16.13 a 16.14 v příloze vyhlášky a zadruhé naplnění kritérií „středního podniku“ či „velkého podniku“.

Poskytovatel řízené služby je v souladu s příslušným ustanovením zákona o kybernetické bezpečnosti definován tak, že poskytuje zákazníkům, kteří nejsou spotřebiteli, v jejich prostorách nebo na dálku služby související s instalací, správou, provozem nebo údržbou technických aktiv, a to prostřednictvím asistence nebo aktivní správy. Kritérium „*poskytující tuto službu zákazníkům, kteří nejsou spotřebiteli*“ znamená, že jde o poskytování služby tzv. B2B (business-to-business), tedy nikoliv výhradně spotřebitelům, přičemž toto kritérium vychází z přílohy č. I směrnice NIS2. V českém právním prostředí lze postavení spotřebitele dovozovat mimo jiné i z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2023, sp. zn. 25 Cdo 3497/2021. Způsob poskytování řízené služby není rozhodující, jak plyne ze zákonného vymezení „*v prostorách zákazníků nebo na dálku*“. Může tak jít i o situace, kdy zaměstnanci poskytovatele řízené služby přichází do prostor zákazníka a na místě zajišťují údržbu jeho infrastruktury. Samotné poskytování řízené služby je třeba chápat jako kontinuální činnost ze strany poskytovatele zahrnující např. instalaci, správu, provoz nebo údržbu technických aktiv, kterými se rozumí hardware i software. Řízenou službou typicky nebude jednorázová dodávka či implementace konkrétního produktu či řešení, případně jednorázová aktualizace dodaného produktu. Při posuzování naplnění výše uvedené definice lze do určité míry podpůrně vycházet z výkladového materiálu *Provozovatel informačního nebo komunikačního systému*, který je dostupný na webu Úřadu.

Poskytovatelé řízených bezpečnostních služeb jsou pak užší množinou poskytovatelů řízených služeb, kteří poskytují služby související s řízením rizik nebo zajištěním bezpečnosti informací zákazníkům, kteří nejsou spotřebiteli. Pro tyto poskytovatele se obdobně uplatní výše uvedený výklad jednotlivých kritérií. Definice této služby rovněž vychází ze zákona. Služby spočívající v činnostech souvisejících s řízením kybernetických bezpečnostních rizik nebo poskytováním asistence pro tyto činnosti lze mj. chápat jako služby související se zaváděním bezpečnostních opatření zmiňovaných v ustanoveních § 14 a § 15 zákona a navazujících prováděcích předpisech, a to bez ohledu na skutečnost, zda jsou zaváděny povinně ze strany poskytovatelů regulovaných služeb, nebo dobrovolně jakýmkoliv jiným podnikem. Protože řízené bezpečnostní služby jsou podmnožinou řízených služeb, poskytovatel této služby by vždy naplnil také kritéria předchozí služby (a měl by tedy jednu službu regulovanou dvakrát). Z toho důvodu je vyhláškou stanoveno, že pokud poskytovatel poskytuje řízené bezpečnostní služby, nebude pro stejné služby regulován i v kategorii řízených služeb.

Druhým kritériem, které musí poskytovatel řízené služby nebo řízené bezpečnostní služby naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, je střední nebo velká velikost poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Kritérium velikosti podniku je také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby. Naplňuje-li poskytovatel řízení služby nebo řízené

bezpečnostní služby kritéria středního podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu nižších povinností, naplňuje-li kritéria velkého podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu vyšších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Patnáctou službou v rámci tohoto odvětví je poskytování služby on-line tržiště podle zákona upravujícího ochranu spotřebitele. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*poskytovatelů on-line tržišť*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice nemohl oslovit žádného konkrétního gestora, jelikož tito poskytovatelé nejsou definováni odkazem na jiný právní předpis a nespádají do působnosti jednoho konkrétního regulátora či gestora. Čl. 6 bod 28 směrnice pro definici on-line tržiště odkazuje na čl. 2 písm. n) směrnice (EU) 2005/29/ES, podle kterého je on-line tržiště služba využívající software, včetně internetových stránek, části internetových stránek nebo aplikace, který je provozován obchodníkem nebo jeho jménem, a umožňující spotřebitelům uzavírat na dálku smlouvy s jinými obchodníky nebo spotřebiteli. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako poskytování služby on-line tržiště. Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je zaprvé skutečnost, že daná organizace je „poskytovatel služby on-line tržiště“ a zadruhé kritéria „středního podniku“, příp. „velkého podniku“. Organizace, která naplní daná kritéria, se stává poskytovatelem regulované služby v režimu nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Šestnáctou službou v rámci tohoto odvětví je poskytování služby internetového vyhledávače podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie²⁵. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*poskytovatelů internetových vyhledávačů*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice nemohl oslovit žádného konkrétního gestora, jelikož tito poskytovatelé nejsou definováni odkazem na jiný právní předpis a nespádají do působnosti jednoho konkrétního regulátora či gestora. Čl. 6 bod 29 směrnice pro definici internetového vyhledávače odkazuje na čl. 2 bodu 5 nařízení (EU) 2019/1150, podle kterého se jedná o digitální službu, která uživatelům umožňuje vkládat dotazy za účelem vyhledávání v zásadě na všech internetových stránkách nebo na všech internetových stránkách v určitém jazyce na základě dotazu na jakékoli téma v podobě klíčového slova, hlasové žádosti, sousloví nebo jiného zadání a která poskytuje výsledky v jakémkoli formátu, v nichž lze nalézt informace související s požadovaným obsahem. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako poskytování služby internetového vyhledávače. Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je zaprvé skutečnost, že daná organizace je „poskytovatel služby internetového vyhledávače“ a zadruhé kritéria „středního podniku“, příp. „velkého podniku“. Organizace, která naplní daná kritéria, se stává poskytovatelem regulované služby v režimu nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Sedmnáctou službou v rámci tohoto odvětví je poskytování platformy sociální sítě. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*poskytovatelů služeb platform sociálních sítí*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice nemohl oslovit žádného konkrétního gestora, jelikož tito poskytovatelé nejsou definováni odkazem na jiný právní předpis a nespádají do působnosti jednoho konkrétního regulátora či gestora. Podle čl. 6 bodu 33 směrnice je platforma sociálních sítí platforma, která koncovým uživatelům umožňuje vzájemné propojení, sdílení, objevování a komunikaci napříč různými zařízeními, zejména prostřednictvím chatů, příspěvků, videí a doporučení. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako poskytování platformy sociální sítě. Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je zaprvé skutečnost, že daná organizace je „poskytovatel platformy sociální sítě“ a zadruhé kritéria „středního podniku“, příp. „velkého podniku“. Organizace, která naplní daná kritéria,

²⁵ Čl. 2 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1150 ze dne 20. června 2019 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb.

se stává poskytovatelem regulované služby v režimu nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Osmnáctou službou v rámci tohoto odvětví je provozování Národního CERT. Tato služba neodpovídá požadavku směrnice na regulaci, nicméně vzhledem k důležitosti provozovatele Národního CERT pro účely navrhované právní úpravy bylo přistoupeno k jeho zařazení do režimu vyšších povinností a toto zahrnutí představuje národní požadavek nad rámec směrnice. Tato důležitost úzce souvisí se schopností Národního CERT vykonávat zákonem svěřené pravomoci, zejména v oblasti působení jako kontaktní místo pro poskytovatele regulovaných služeb v režimu nižších povinností, přijímání hlášení a předávání jejich obsahu Úřadu a řešení incidentů.

Kritérium provozovatele národního CERT podle zákona o kybernetické bezpečnosti je jediným kritériem pro to, aby se stal podnik poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky. Toto kritérium je také určující pro přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, v tomto případě je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovené zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

17. K Odvětví: Finanční trh

Odvětví Finančního trhu je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky – a jedná se o odvětví velmi specifické. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze I. Již při vzniku směrnice bylo ovšem na úrovni Evropské unie v přípravě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2554 ze dne 14. prosince 2022 o digitální provozní odolnosti finančního sektoru a o změně nařízení (ES) č. 1060/2009, (EU) č. 648/2012, (EU) č. 600/2014, (EU) č. 909/2014 a (EU) 2016/1011 (zkráceně „nařízení DORA“), které přímo počítalo s přímou použitelností před obsahem směrnice, avšak jen v některých povinnostech. Jak vyplývá z čl. 4 směrnice NS2 *„Pokud ustanovení odvětvových právních aktů Unie vyžadují, aby základní nebo důležité subjekty přijaly opatření k řízení kybernetických bezpečnostních rizik nebo aby oznamovaly významné incidenty, a pokud je účinek těchto opatření alespoň rovnocenný účinku povinností stanovených v této směrnici, příslušná ustanovení této směrnice, včetně ustanovení o dohledu a vymáhání v kapitole VII, se na takové subjekty nepoužijí. Pokud se odvětvové právní akty Unie nevztahují na všechny subjekty v konkrétním odvětví, jež náleží do oblasti působnosti této směrnice, použijí se nadále na subjekty, na něž se uvedené odvětvové právní akty Unie nevztahují, příslušná ustanovení této směrnice. (...) Účinek požadavků uvedených v odstavci 1 tohoto článku se považuje za rovnocenný účinku povinností stanovených v této směrnici, pokud: a) účinek opatření k řízení kybernetických bezpečnostních rizik je přinejmenším rovnocenný účinku opatření stanovených v čl. 21 odst. 1 a 2; nebo b) odvětvový právní akt Unie stanoví okamžitý, případně automatický a přímý přístup k oznámením o incidentech, která podle této směrnice vydávají týmy CSIRT, příslušné orgány nebo jednotná kontaktní místa, a účinky požadavků na oznamování významných incidentů jsou přinejmenším rovnocenné účinkům požadavků stanovených v čl. 23 odst. 1 až 6 této směrnice.“*, což je případ zmíněného nařízení DORA. Podle § 4 odst. 1

kompetenčního zákona je Ministerstvo financí ústředním orgánem státní správy pro finanční trh. Příslušným orgánem v souvislosti s uvedeným nařízením DORA je Česká národní banka.

Obsah vyhlášky tedy musí brát výše uvedené v potaz, ovšem zároveň při dodržení požadavku směrnice na správnou transpozici odvětví uvedených v příloze I směrnice. Tato situace tedy vede k tomu, že i když vyhláška stanovuje v odvětví Finančního trhu regulované služby (aby byla správně provedena transpozice směrnice), již dopředu musí brát v potaz, že tyto subjekty budou v otázce plnění bezpečnostních opatření, hlášení kybernetických bezpečnostních incidentů a výkonu kontroly spadat nikoliv pod režim směrnice, ale pod režim nařízení DORA. Na níže uvedené finanční subjekty se tak použijí pouze ostatní ustanovení zákona o kybernetické bezpečnosti, především národní instituty, zejména tzv. protiopatření.

Toto odvětví již bylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje tři služby požadované směrnicí NIS2, kterými jsou činnost úvěrové instituce, provoz obchodního systému a činnost ústřední protistrany. Národní požadavky nad rámec požadavků uvedených ve směrnici NIS 2 jsou služba činnost platební instituce a služba činnost instituce elektronických peněz, jejichž zahrnutí vychází z konzultací s Ministerstvem financí a Českou národní bankou. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby.

První službou v rámci tohoto odvětví je služba činnost úvěrové instituce podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁶. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „bankovníctví (...) úvěrovými institucemi ve smyslu čl. 4 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce“. S ohledem na to, že předchozí právní úprava kybernetické bezpečnosti vycházela z totožných požadavků, přistoupil Úřad ke stanovení této množiny stejně jako tomu bylo v případě regulace odvětví bankovníctví v rámci tzv. provozovatele základní služby podle vyhlášky č. 437/2017 Sb., o kritériích pro určení provozovatele základní služby. K praktickému upřesnění výkladu tohoto ustanovení je pak vhodné dodat, že výše uvedený pojem „činnost úvěrové instituce“ je potřeba vykládat způsobem, že regulovanými jsou ty činnosti, které úvěrová instituce dělá na základě udělené licence, nikoliv jen jako přijímání vkladů od veřejnosti a poskytování úvěrů. Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je podle vyhlášky zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „úvěrové instituce ve smyslu čl. 4 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce“ a zadruhé kritéria „velkého podniku“ a „středního podniku“.

Tato kritéria, které musí naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, jsou stanovena v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku velkého podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností. V případě velikostního kritéria, kdy podnik naplňuje podmínku středního podniku, je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

²⁶ Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012.

Protože jsou v tomto odvětví první tři služby požadavkem směrnice a zároveň doslovně navazují na dosavadní platnou právní úpravu, je možné v případě dalších dvou služeb – provozu obchodního systému podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu i činnosti ústřední protistrany podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁷ – analogicky odkázat na informace uvedené výše.

Čtvrtou službou v rámci tohoto odvětví je služba činnosti platební instituce podle přímo použitelného předpisu Evropské unie. Zahrnutí této služby do regulace je národním požadavkem nad rámec směrnice NIS 2 a má za cíl do regulace zahrnout vybrané subjekty, u nichž jsou objemy provedených platebních transakcí mnohem vyšší než u menších úvěrových institucí – zejména v případě poskytování služby předávání platebního příkazu a zpracování platebních transakcí (zajišťování akceptace zejm. platebních karet pro obchodníky, tzv. „acquiring“), jejichž provádění je potřebné pro zajištění bezhotovostních maloobchodních plateb. Narušení této služby, je-li provozována ve velkém rozsahu, by tak mohlo mít významný dopad na zabezpečení důležitých ekonomických činností v České republice i v jiných členských státech EU. Z tohoto důvodu je dán veřejný zájem na regulaci této služby.

Pátou službou v rámci tohoto odvětví je služba činnosti instituce elektronických peněz podle zákona o platebním styku, která je rovněž zahrnuta do regulace jakožto národní požadavek nad rámec NIS 2. V případě regulace této služby lze analogicky odkázat na informace uvedené u předešlé zmíněné služby.

V případě podmínek čtvrté a páté služby je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven na režim vyšších povinností. Důvodem pro zvolení dvojnásobného objemu peněz v případě čtvrté služby je skutečnost, že v případě čtvrté služby dochází ke dvojímu započítání platebních transakcí – příchozí i odchozí – dané podmínky tedy míří na stejný peněžní obnos, který se pouze vypočítává odlišně. Výše těchto částek vychází z konzultací s Českou národní bankou a Ministerstvem financí. Posouzení, zda platební instituce, resp. instituce elektronických peněz, spadá pod režim vyšších povinností, bude prováděno porovnáním uvedeného limitu s hodnotou vypočítanou takto: objemy provedených platebních transakcí, resp. vydaných elektronických peněz, tak jak byly, resp. měly být vykázány v průběhu posledních tří účetních období České národní bance podle zákona o platebním styku, se sečtou a vydělí třemi. Jedná se tedy o aritmetický průměr ročních objemů za dobu tří let. Z použitého slova „předchozích“ vyplývá, že se jedná o průměr klouzavý a překročení stanoveného limitu tak bude hodnoceno na počátku každého nového účetního období. Objemy provedených platebních transakcí nebo vydaných elektronických peněz jsou České národní bance vykazovány čtvrtletně, včetně údajů za jednotlivé kalendářní měsíce, což je relevantní s ohledem na to, že bylo zvoleno ukotvení v čase z hlediska účetního období. S takovýmto vymezením posuzovaného období funguje i počítání velikosti podniku a mělo by být z pohledu adresátů přívětivější. Navázání na výkazní povinnost dle zákona o platebním styku minimalizuje regulatorní zátěž a využívá toho, že tento zákon a navazující prováděcí vyhláška již řeší přepočítání platebních transakcí provedených v cizích měnách či elektronických peněz denominovaných v cizích měnách na českou měnu. Instituce tak nebudou tytéž objemy muset počítat různými způsoby. V případě čtvrté a páté služby v rámci tohoto odvětví je regulace směřuje poskytovatele regulované služby pouze do režimu vyšších povinností. Pakliže platební institucí podle zákona o platebním styku nebo institucí elektronických peněz podle zákona o platebním styku nedojde k naplnění uvedených částek, nebudou tyto instituce pro relevantní služby podléhat regulaci.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem

²⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ze dne 4. července 2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů.

regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovení zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

18. K Odvětví: Zdravotnictví

Odvětví Zdravotnictví je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze I. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje devět služeb, kterými jsou poskytování zdravotní péče (tato služba byla systematicky regulována v rámci předcházející právní úpravy), poskytování zdravotnické záchranné služby, činnost referenční laboratoře EU zahrnuté do sítě referenčních laboratoří pro oblast veřejného zdraví, výzkum a vývoj humánních léčivých přípravků, výroba humánních léčivých přípravků v rozsahu od výroby účinné látky až po konečnou lékovou formu, výroba léčivých látek, výroba zdravotnických prostředků, výroba diagnostických zdravotnických prostředků in vitro, výroba zdravotnických prostředků považovaných za kriticky důležité v případě mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby.

Gestorem v oblastech dotčených službami v odvětví Zdravotnictví je Ministerstvo zdravotnictví, případně Státní ústav pro kontrolu léčiv tam, kde je to níže uvedeno. Podle § 10 odst. 1 kompetenčního zákona je Ministerstvo zdravotnictví ústředním orgánem státní správy mj. pro zdravotní služby, ochranu veřejného zdraví, zdravotnickou vědeckovýzkumnou činnost, poskytovatele zdravotních služeb v přímé řídicí působnosti, zacházení s návykovými látkami, přípravky, prekursory a pomocnými látkami, vyhledávání, ochranu a využívání přírodních léčivých zdrojů, přírodních léčebných lázní a zdrojů přírodních minerálních vod, léčiva a prostředky zdravotnické techniky pro prevenci a diagnostiku a léčení lidí. Při tvorbě podmínek významnosti poskytovatele regulované služby tak bylo vycházeno z dotčených odvětvových předpisů těchto gestorů a z konzultací s nimi.

První službou v rámci tohoto odvětví je poskytování zdravotní péče. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*poskytovatelů zdravotní péče ve smyslu čl. 3 písm. g) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/24/EU*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Ministerstvo zdravotnictví, který uvedl, že tento pojem odpovídá institutu poskytovatele zdravotních služeb upravenému v zákoně č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách). Zdravotní péčí se podle § 2 odst. 4 uvedeného zákona rozumí činnosti prováděné u fyzických osob za účelem předcházení, odhalení a odstranění nemoci; udržení, obnovení nebo zlepšení zdravotního a funkčního stavu; udržení a prodloužení života a zmírnění utrpení; pomoci při reprodukci a porodu; posuzování zdravotního stavu; preventivní, diagnostické, léčebné, léčebně rehabilitační, ošetrovateľské nebo jiné zdravotní výkony prováděné zdravotnickými pracovníky; odborné lékařské vyšetření podle zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Pojem zdravotní služby je obsahově mnohem širší, kromě zdravotní péče obsahuje mj. také nakládání s tělem zemřelého, zdravotnickou záchrannou službu, zdravotnickou dopravní službu (tj. např. přeprava pacientů mezi poskytovateli, přeprava osob v souvislosti s prováděním transplantací), protialkoholní a protitoxikomanickou záchrannou službu aj. Z díkce ustanovení čl. 3 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/24/EU („*zdravotní služby poskytované pacientům zdravotnickými pracovníky za účelem*

vyhodnocení nebo udržení jejich zdravotního stavu nebo jejich uzdravení, včetně předepisování, vydávání a poskytování léčivých přípravků a zdravotnických prostředků“) je zjevné, že regulace by měla mířit zejména na poskytovatele zdravotní péče, a nikoliv všechny poskytovatele zdravotních služeb bez rozdílu. Hlavním smyslem regulace podle směrnice je mj. dosažení vysoké úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii za účelem zajištění poskytování základních služeb v klíčových odvětvích. Regulace např. zdravotnické dopravní služby nebo protialkoholní a protitoxikomanické záchytné služby nad rámec regulace poskytovatelů zdravotních služeb poskytujících zdravotní péči se tak jeví jako nadbytečná a pro tyto subjekty nedůvodně zatěžující. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako poskytování zdravotní péče podle zákon o zdravotních službách. Seznam oprávnění k poskytování zdravotních služeb udělených těmto subjektům je dostupný na internetových stránkách Národního registru poskytovatelů zdravotních služeb.

Je nutné poznamenat, že již samotný zákon o zdravotních službách připouští, aby zdravotní služby byly poskytovány dvěma různými kategoriemi subjektů. Daný zákon totiž ve svém § 2 stanoví, že poskytovatelem zdravotních služeb může být pouze fyzická či právnická osoba, které bylo uděleno oprávnění k poskytování zdravotních služeb dle uvedeného zákona. Mimo tuto skupinu subjektů však zákon o zdravotních službách současně zahrnuje též entity, které sice nejsou fyzickou ani právnickou osobou, avšak za předpokladu, že jim bylo uděleno oprávnění k poskytování zdravotních služeb ve smyslu § 15 zákona o zdravotních službách, mohou zdravotní služby, resp. zdravotní péči ve smyslu uvedeného zákona taktéž poskytovat. Na základě reflexe popsaného právního stavu jsou tudíž i touto vyhláškou o regulovaných službách v rámci regulované služby „poskytování zdravotní péče“ diferencovány dvě kategorie jejich poskytovatelů.

První z těchto kategorií je poskytovatel zdravotních služeb poskytující zdravotní péči ve smyslu zákona o zdravotních službách. Kritériem tohoto poskytovatele je (jak popsáno v předchozím odstavci) zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „fyzická nebo právnická osoba, která má oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle zákona č. 372/2011Sb., o zdravotních službách“ a poskytuje zdravotní péči.

Druhým kritériem, které musí poskytovatel zdravotních služeb naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak je střední nebo velká velikost podniku. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. S ohledem na specifika financování některých poskytovatelů zdravotních služeb v ČR je namístě uvést, že se kritérium ročního obrátu podniku použije přiměřeně, zejména s ohledem na charakter a strukturu zdrojů financování poskytovatelů. Toto kritérium je také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby. Naplňuje-li poskytovatel zdravotních služeb kritéria středního podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu nižších povinností, naplňuje-li kritéria velkého podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu vyšších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Kritérium „počet nejméně 270 lůžek akutní péče“, které původně směřovalo poskytovatele do režimu vyšších povinností, již není ve vyhlášce explicitně zahrnuta. Po přihlédnutí k počtu zaměstnanců relevantních nemocnic, které by podmínku 270 lůžek akutní péče naplnily, lze konstatovat, že všechny spadají do kategorie velkého podniku (z pohledu počtu zaměstnanců má „nejmenší“ z těchto nemocnic více než dvojnásobný počet zaměstnanců požadovaných pro zařazení do kategorie velkého podniku. Tato podmínka je tedy implicitně zahrnuta v podmínce velkého podniku, avšak byla s ohledem na přehlednost a jednoduchost právní úpravy odstraněna. Druhá kategorie poskytovatelů regulované služby „poskytování zdravotní péče“ je tvořena entitami, které ačkoli nenaplnují formální znaky poskytovatele zdravotních služeb (tedy

nejsou ani fyzickou, ani právnickou osobou – viz § 2 zákona o zdravotních službách), disponují oprávněním k poskytování zdravotních služeb. Kritériem poskytovatele regulované služby je v tomto případě skutečnost, že poskytující entita je organizační složkou státu zřízenou ústředním orgánem státní správy ve smyslu zákona č. 2/1969 Sb., kompetenční zákon, jíž bylo uděleno oprávnění k poskytování zdravotních služeb dle § 15 zákona o zdravotních službách.

Vyčlenění této druhé kategorie poskytovatelů regulované služby „poskytování zdravotní péče“ odpovídá jejich do jisté míry speciálnímu postavení, které jim samotný zákon o zdravotních službách přiznává. Přiznaný speciální režim těchto poskytovatelů přitom vyplývá nejen z povahy jejich zřizovatele, kdy ustanovení § 15 odst. 1 písm. b) a c) zákona o zdravotních službách hovoří jmenovitě o poskytovatelích zdravotních služeb zřizovaných Ministerstvem obrany, Ministerstvem spravedlnosti a Ministerstvem vnitra, ale přeneseně též z postavení příjemců jimi poskytovaných služeb – těmito příjemci jsou totiž příslušníci bezpečnostních a ozbrojených sborů. Jedná se tedy o skupinu osob, která má pro bezpečnost a veřejný pořádek v České republice zcela zásadní význam, a jejíž speciální režim v rámci dané právní úpravy je tudíž namístě.

Co se zdůvodnění kritéria poskytovatele regulované služby, jímž v této souvislosti může být pouze organizační složka státu zřízená ústředním orgánem státní správy, týče, toto kritérium bylo zvoleno s ohledem na dikci zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o majetku ČR“). Ustanovení § 3 odst. 2 zákona o majetku ČR totiž stanoví, že organizační složka státu není fyzickou ani právnickou osobou, a z formálního hlediska proto nemůže být poskytovatelem zdravotní péče dle zákona o zdravotních službách. V důsledku toho by poskytovatelé zdravotní péče, kteří jsou organizační složkou státu zřízenou ústředním orgánem státní správy nespádaly z pohledu regulované služby „poskytování zdravotní péče“ pod zákon o kybernetické bezpečnosti, což by se však vzhledem k popsánému zásadnímu významu příjemců jejich služeb jevílo jako vysoce nevhodné. Ohledně druhé části tohoto kritéria, tedy že zřizovatelem dané organizační složky státu musí být ústřední orgán státní správy – tato formulace opět vychází z dikce zákona o majetku ČR, který ve svém § 4 odst. 1 stanoví, že organizační složku státu může pro účely plnění úkolů v rámci jeho působnosti zřídit též ministerstvo (srov. § 20 kompetenčního zákona a čl. 79 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky). Pouze pro doplnění lze uvést, že ministerstvy zřízené právnické osoby již nespádají do této druhé kategorie poskytovatelů regulované služby „poskytování zdravotní péče“, neboť tyto právnické osoby jsou vzhledem ke své právní formě zařazeny již do kategorie první.

Nutnost vyčlenění výše popisované druhé kategorie poskytovatelů regulované služby „poskytování zdravotní péče“ vyplynula i z konzultací s Ministerstvem průmyslu a obchodu. Z provedených konzultací vyplynulo, že na organizační složku státu, jakožto veřejnoprávní subjekt, nedopadají ustanovení doporučení Komise, a nelze na ni tudíž aplikovat ani pravidla o počítání velikosti podniku, neboť ačkoli z formálního hlediska organizační složka státu definici pojmu „podnik“ dle čl. 1 přílohy doporučení Komise může za předpokladu výkonu hospodářské činnosti naplňovat, vzhledem ke své veřejnoprávní povaze „podnikem“ ve smyslu tohoto doporučení být nemůže. Organizační složka státu zřízená ústředním orgánem státní správy proto nemůže být zařazena pod rozsah první kategorie poskytovatelů regulované služby „poskytování zdravotních služeb“, neboť tato přiřazuje poskytovateli režim vyšších, resp. nižších povinností, primárně právě na základě kritéria velikosti podniku. Vyčlenění samostatné, druhé kategorie poskytovatelů regulované služby „poskytování zdravotní péče“ je tudíž nutné i z tohoto důvodu.

Vzhledem k již výše popsánému zásadnímu významu příjemců služeb poskytovaných touto druhou kategorií poskytovatelů regulované služby „poskytování zdravotní péče“ pro bezpečnost a veřejný pořádek v České republice je nezbytné, aby tito poskytovatelé podléhali

tzv. režimu vyšších povinností, do něhož jsou touto vyhláškou o regulovaných službách tudíž také zařazeni.

Druhou službou v rámci tohoto odvětví je poskytování zdravotnické záchranné služby podle zákona o zdravotnické záchranné službě. Tato služba není explicitně zahrnuta ve směrnici, nicméně s ohledem na odůvodnění u první služby bylo zhodnoceno, že poskytování zdravotnické záchranné služby jakožto jediné odvětví nespádající do poskytování zdravotní péče podle zákona o zdravotních službách, by mělo být v regulaci zahrnuto s ohledem na nezastupitelné místo této služby v řetězci poskytování zdravotní péče.

Protože se v případě poskytování zdravotnické záchranné služby jedná o poskytování zdravotních služeb upravené zákonem o zdravotních službách, lze analogicky odkázat na informace uvedené výše. Poskytovatelem regulované služby je poskytovatel zdravotnické záchranné služby podle zákona č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, tedy „*příspěvková organizace zřízená krajem, která má oprávnění k poskytování zdravotnické záchranné služby podle zákona o zdravotních službách*“. Vzhledem k tomu, že se jedná o poskytování přednemocniční neodkladné péče, která je naprosto klíčová pro řešení mimořádných událostí a krizových situací, a základní složku integrovaného záchranného systému, jsou uvedení poskytovatelé zařazeni do režimu vyšších povinností. Vyhláška tuto úpravu s ohledem na výše uvedené informace a povahu případného poskytovatele této služby považuje za důvodnou a přiměřenou.

Kritérium poskytovatele zdravotnické záchranné služby podle zákona o zdravotnické záchranné službě je jediným kritériem pro to, aby se stal podnik poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky. Toto kritérium je také určující pro přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, v tomto případě je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako režim vyšších povinností.

Třetí službou v rámci tohoto odvětví je činnost referenční laboratoře EU podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁸ zahrnuté do sítě referenčních laboratoří pro oblast veřejného zdraví. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*referenčních laboratoří EU ve smyslu článku 15 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2371 ze dne 23. listopadu 2022 o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a o zrušení rozhodnutí č. 1082/2013/EU*“. S ohledem na skutečnost, že podle zmíněného ustanovení „*může Komise prostřednictvím prováděcích aktů určit referenční laboratoře EU, které budou poskytovat podporu národním referenčním laboratořím za účelem podpory osvědčených postupů a sladění ze strany členských států na dobrovolném základě v oblasti diagnostiky, testovacích metod, používání některých testů pro jednotný dozor, oznamování a hlášení nákaz ze strany členských států*“, není tento pojem zakotven v národní legislativě. Úřad proto přistoupil v rámci přesné transpozice k doslovnému přepisu daného pojmu a službu definuje jako „činnost referenční laboratoře EU zahrnuté do sítě referenčních laboratoří pro oblast veřejného zdraví“.

Poskytovatelem regulované služby bude subjekt, který bude prováděcím aktem Komise určen jako referenční laboratoř EU, která bude poskytovat podporu národním referenčním laboratořím za účelem podpory osvědčených postupů a sladění ze strany členských států na dobrovolném základě v oblasti diagnostiky, testovacích metod, používání některých testů pro jednotný dozor, oznamování a hlášení nákaz ze strany členských států.

Druhým kritériem, které musí výše uvedená referenční laboratoř EU naplnit, aby se stala poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak je střední nebo velká velikost podniku daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Naplňuje-li uvedená

²⁸ Čl. 15 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2022/2371 ze dne 23. listopadu 2022 o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a o zrušení rozhodnutí č. 1082/2013/EU.

referenční laboratoř EU kritéria středního podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu nižších povinností, naplňuje-li kritéria velkého podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu vyšších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Čtvrtou službou v rámci tohoto odvětví je výzkum a vývoje humánních léčivých přípravků podle zákona o léčivech. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*subjektů provádějících výzkum a vývoj týkající se léčivých přípravků ve smyslu čl. 1 bodu 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/83/ES*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Státní ústav pro kontrolu léčiv, který uvedl, že pro tento pojem není v národní legislativě přesně odpovídající institut. V zákoně č. 378/2007 Sb., o léčivech, je výzkum definován v § 5 odst. 2, jako „*neklinické hodnocení bezpečnosti léčiv a klinické hodnocení léčivých přípravků s cílem prokázat jejich účinnost, bezpečnost nebo jakost*“, vývoj jako samostatný pojem definován není. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako výzkum a vývoj léčivých přípravků. Z dikce ustanovení směrnice lze dovodit, že regulace míří na subjekty, které samy vyvíjejí léčivý přípravek, v platné legislativě je těmto subjektům nejbližší pojem „zadavatel klinických hodnocení“ podle čl. 2 bodu 14 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 536/2014. Seznamem zadavatelů klinických hodnocení disponuje Státní ústav pro kontrolu léčiv.

Podmínkami významnosti (dříve kritérii) poskytovatele regulované služby u této služby je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „zadavatel klinických hodnocení podle přímo použitelného předpisu Evropské unie“ a zadruhé kritéria velikosti podniku. Naplňuje-li uvedený zadavatel klinických hodnocení kritéria středního podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu nižších povinností, naplňuje-li kritéria velkého podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu vyšších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Pátou službou v rámci tohoto odvětví je výroba humánních léčivých přípravků v rozsahu od výroby účinné látky až po konečnou lékovou formu. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*subjektů vyrábějících základní farmaceutické výrobky a farmaceutické přípravky ve smyslu sekce C oddílu 21 klasifikace NACE Rev. 2*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Státní ústav pro kontrolu léčiv, který uvedl, že pod pojmy „farmaceutické výrobky“ a „farmaceutické přípravky“ podle uvedené klasifikace NACE patří podle zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech, jednak léčivé přípravky, dále transfúzní léčivé přípravky, léčivé a pomocné látky, zdravotnické prostředky, a výroba produktů, které nejsou v gesci Státního ústavu pro kontrolu léčiv (bylinné čaje, které nejsou léčivými přípravky a zubní pasty). Dále Státní ústav pro kontrolu léčiv uvedl, že nelze vytvořit seznam všech výrobců podle uvedené kategorie, jelikož tato nekoresponduje s pojmy používanými v českém právním řádu. Definice výrobců farmaceutických přípravků podle klasifikace ekonomických činností NACE se pro účely určení významných subjektů v tomto odvětví jeví jako naprosto nevhodná vzhledem k tomu, že nezohledňuje skutečnost, zda subjektu bylo vydáno povolení k výrobě léčiv podle zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech. V České republice přiděluje NACE kódy Český statistický úřad, který nově vznikajícím subjektům zasílá dotazník týkající se jejich činnosti, u starších subjektů je odkázán na informace dostupné z veřejných zdrojů, jako je obchodní rejstřík nebo rejstřík živnostenského podnikání. Léčivé přípravky podle zákona o léčivech zahrnují jak humánní, tak veterinární přípravky. Vymezení na humánní léčivé přípravky u této konkrétní služby reflektuje zaměření ostatních služeb v odvětví zdravotnictví na humánní medicínu. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako výroba humánních léčivých přípravků v souladu se zákonem č. 378/2007 Sb., o léčivech, v rozsahu od výroby účinné látky až po konečnou lékovou formu. Původní znění vyhlášky pracovalo s výjimkou pro výrobní operace v rozsahu certifikace šarží, sekundárního balení, chemické/fyzikální kontroly jakosti a dovozu léčivých přípravků, z důvodu lepší

srozumitelnosti aktuální znění pracuje s pozitivním vymezením požadovaných výrobních operací. Ačkoliv jsou uvedené výjimky součástí procesu výroby léčiv podle zákona o léčivech, reálně se jedná o omezené operace, které na samotnou kvalitu léčiva mají zanedbatelný vliv. Vynětí těchto výrobních operací je zároveň v souladu s vymezením výroby farmaceutických přípravků podle NACE. Seznamem výrobců léčivých přípravků usídlených v České republice dodávajících své výrobky v rámci České republiky disponuje Státní ústav pro kontrolu léčiv. Seznam výrobců usídlených v České republice, kteří dodávají své výrobky i do ostatních členských států EU, je dostupný v databázi EudraGMDP.

Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, je držitel povolení k výrobě léčivých přípravků podle zákona o léčivech a zadruhé kritéria velikosti podniku. Naplňuje-li uvedený výrobce léčivých přípravků kritéria středního podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu nižších povinností, naplňuje-li kritéria velkého podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu vyšších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Šestou službou v rámci tohoto odvětví je výroba léčivých látek podle zákona o léčivech. Léčivé látky jsou pojem existující v národní právní úpravě vedle pojmu léčivé přípravky, a logicky patří pod pojmy „*základní farmaceutické výrobky a farmaceutické přípravky ve smyslu sekce C oddílu 21 klasifikace NACE Rev. 2*“ uvedené u předchozí služby, proto zde lze analogicky odkázat na informace uvedené u služby výroba léčivých přípravků.

Sedmou službou v rámci tohoto odvětví je výroba zdravotnických prostředků podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁹. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*subjektů vyrábějících zdravotnické prostředky ve smyslu čl. 2 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/745 ze dne 5. dubna 2017 o zdravotnických prostředcích, změně směrnice 2001/83/ES, nařízení (ES) č. 178/2002 a nařízení (ES) č. 1223/2009 a o zrušení směrnic Rady 90/385/EHS a 93/42/EHS*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Státní ústav pro kontrolu léčiv, který uvedl, že v českém právním řádu nejsou pro oblast zdravotnických prostředků specifické definice pro dané subjekty, nicméně český právní řád implementoval uvedené nařízení. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako výroba zdravotnických prostředků.

Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „výrobce zdravotnických prostředků podle přímo použitelného předpisu Evropské unie“ a zadruhé kritéria velikosti podniku. Naplňuje-li uvedený výrobce léčivých přípravků kritéria středního podniku nebo velkého podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Osmou službou v rámci tohoto odvětví je výroba diagnostických zdravotnických prostředků in vitro podle přímo použitelného předpisu Evropské unie³⁰. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*subjektů vyrábějících diagnostické zdravotnické prostředky in vitro ve smyslu čl. 2 bodu 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/746, s výjimkou subjektů vyrábějících zdravotnické prostředky uvedených v příloze I bodu 5 páté odrážce této směrnice*“. S ohledem na skutečnost, že se jedná o odvětví existující vedle výroby zdravotnických prostředků uvedené v předchozí službě, lze analogicky odkázat na informace uvedené u služby výroby zdravotnických prostředků. Co se týče uvedené výjimky, ta se vztahuje k subjektům uvedeným v následující deváté službě výroba zdravotnických prostředků

²⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/745 ze dne 5. dubna 2017 o zdravotnických prostředcích, změně směrnice 2001/83/ES, nařízení (ES) č. 178/2002 a nařízení (ES) č. 1223/2009 a o zrušení směrnic Rady 90/385/EHS a 93/42/EHS.

³⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/746 ze dne 5. dubna 2017 o diagnostických zdravotnických prostředcích in vitro a o zrušení směrnice 98/79/ES a rozhodnutí Komise 2010/227/EU.

uvedených na seznamu kriticky důležitých zdravotnických prostředků při mimořádné situaci v oblasti veřejného zdraví.

Devátou službou v rámci tohoto odvětví je výroba zdravotnických prostředků považovaných za kriticky důležité v případě mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví podle přímo použitelného předpisu Evropské unie³¹. Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „subjektů vyrábějících zdravotnické prostředky považované za kriticky důležité v případě mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví (uvedené na „seznamu kriticky důležitých zdravotnických prostředků při mimořádné situaci v oblasti veřejného zdraví“) ve smyslu článku 22 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/123 ze dne 25. ledna 2022 o posílené úloze Evropské agentury pro léčivé přípravky při připravenosti na krizi a krizovém řízení v oblasti léčivých přípravků a zdravotnických prostředků“. Podle uvedeného ustanovení „bezprostředně po uznání mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví konzultuje Řídící skupina pro nedostatek zdravotnických prostředků s pracovní skupinou uvedenou v čl. 21 odst. 5. Po této konzultaci neprodleně přijme seznam kategorií kriticky důležitých zdravotnických prostředků, které považuje během mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví za kriticky důležité. ... Řídící skupina pro nedostatek zdravotnických prostředků seznam kriticky důležitých zdravotnických prostředků při mimořádné situaci v oblasti veřejného zdraví aktualizuje, kdykoli je to nezbytné, až do ukončení uznání mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví.“. Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako výroba zdravotnických prostředků považovaných za kriticky důležité v případě mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví.

Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „výrobce zdravotnických prostředků uvedených na seznamu kriticky důležitých zdravotnických prostředků při mimořádné situaci v oblasti veřejného zdraví podle přímo použitelného předpisu Evropské unie“ a zadruhé kritéria velikosti podniku. Naplňuje-li uvedený výrobce zdravotnických prostředků uvedených na seznamu kriticky důležitých zdravotnických prostředků kritéria středního podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu nižších povinností, naplňuje-li kritéria velkého podniku, je poskytovatelem regulované služby v režimu vyšších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovení zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehlédě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

19. K Odvětví: Věda, výzkum a vzdělávání

Odvětví Vědy, výzkumu a vzdělávání je dalším z odvětví uvedených ve příloze vyhlášce. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice NIS2, protože je uvedeno také v její příloze II. Směrnice rovněž výslovně stanovuje oprávnění členských států rozšířit působnost směrnice NIS2 i na oblast vzdělávacích institucí, zejména pokud vykonávají kritické výzkumné činnosti, jimiž bezesporu jsou např. citlivá výzkumná činnost či některý významný aplikovaný

³¹ Čl. 22 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/123 ze dne 25. ledna 2022 o posílené úloze Evropské agentury pro léčivé přípravky při připravenosti na krizi a krizovém řízení v oblasti léčivých přípravků a zdravotnických prostředků.

výzkum. Tedy i způsob regulace tohoto odvětví je činěn v NIS2 předpokládané podobě. Toto odvětví nebylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy, přičemž vybrané informační systémy (spíše administrativního charakteru) spravované vysokými školami byly regulovány jako významné informační systémy. Avšak právě vzdělávací a výzkumné instituce představují subjekty, které dlouhodobě čelí vyššímu počtu kybernetických útoků. Zahrnutí tohoto odvětví do nové regulace je tudíž logickým a zároveň nezbytným krokem, neboť vědu, výzkum a vzdělávání lze označit za oblasti, které mají zásadní celospolečenský význam a jejich dnes již z většiny digitalizovaná data jsou předmětem jak kybernetické, tak klasické špionáže ať již motivované zájmy států či prostým finančním ziskem. Podle § 7 odst. 1 kompetenčního zákona je ústředním orgánem státní správy pro předškolní zařízení, školská zařízení, základní školy, střední školy a vysoké školy, pro vědní politiku, výzkum a vývoj, včetně mezinárodní spolupráce v této oblasti, a pro vědecké hodnosti, pro státní péči o děti, mládež a tělesnou výchovu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Odvětví podle této vyhlášky zahrnuje pouze jednu regulovanou službu, již je výzkum a vývoj. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby.

Název odvětví je záměrně koncipován široce z důvodu, aby dokázal reagovat na rozmanitost subjektů, které v oblasti zkoumání a šíření znalostí stát považuje za potřebné chránit.

Regulovaná služba výzkum a vývoj, která je jedinou regulovanou službou v rámci tohoto odvětví, odpovídá požadavku směrnice NIS2 na regulaci „výzkumných organizací“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil Radu pro vědu, výzkum a inovace a konzultoval tuto problematiku též se zástupci vybraných výzkumných organizací (např. vysokých škol či Akademie věd České republiky) a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Na základě shromážděných informací a uskutečněných jednání vyhláška definuje službu jako „výzkum a vývoj“. Kritéria poskytovatele regulované služby u této služby jsou rozdělena do dvou částí podle činnosti, kterou regulované subjekty vykonávají, a zohledňují požadavky směrnice NIS2, stejně jako národní zájmy na regulaci vybraných výzkumných organizací vykonávajících svou činnost na nekomerčním základě.

Kritéria poskytovatele regulované služby výzkum a vývoj stanovují 4 druhy osob, které za splnění určitých podmínek podléhají regulaci, a to veřejné výzkumné instituce, výzkumné organizace, vysoké školy a výzkumné instituce.

Veřejné výzkumné instituce definuje § 2 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, a to následovně: Veřejná výzkumná instituce je právnickou osobou, jejímž hlavním předmětem činnosti je výzkum, včetně zajišťování infrastruktury výzkumu, vymezený zákonem o podpoře výzkumu, vývoje a inovací. Veřejná výzkumná instituce svou hlavní činností zajišťuje výzkum podporovaný zejména z veřejných prostředků v souladu s podmínkami pro poskytování veřejné podpory stanovenými právem Evropských společenství.

Výzkumná organizace je definována v článku 2 bodu 83 nařízení Komise (EU) č. 651/2014, a to následovně: Organizací pro výzkum a šíření znalostí (v českém právu pod zaužívaným pojmem výzkumná organizace) se rozumí subjekt (např. univerzita nebo výzkumný ústav, agentura pro transfer technologií, zprostředkovatel v oblasti inovací, fyzický nebo virtuální spolupracující subjekt zaměřený na výzkum) bez ohledu na jeho právní postavení (zřízený podle veřejného nebo soukromého práva) nebo způsob financování, jehož hlavním cílem je provádět nezávisle základní výzkum, průmyslový výzkum nebo experimentální vývoj nebo veřejně šířit výsledky těchto činností formou výuky, publikací nebo transferu znalostí.

Vysoká škola je definována zákonem o vysokých školách, a to jako právnická osoba, která uskutečňuje akreditované studijní programy a programy celoživotního vzdělávání. Vyhláška se přitom v rozsahu regulované služby výzkum a vývoj týká všech vysokých škol dle zákona o vysokých školách bez ohledu na jejich druh (veřejné, soukromé či státní), pokud vykonávají výzkum vydefinovaný dále.

Výzkumná instituce je odrazem pojmu výzkumná organizace definovaného samotnou směrnicí. Vzhledem k zaužívání pojmu výzkumná organizace (viz výše) pro jiný okruh povinných osob, byl do vyhlášky zvolen „neobsazený“ pojem výzkumná instituce, která je vymezena v příloze vyhlášky jako *„osoba, jejímž hlavním cílem je provádět aplikovaný výzkum za účelem využití výsledků tohoto výzkumu pro komerční účely, která není vzdělávací institucí.“* Pojem „výzkumná instituce“ tak odpovídá pojmu „výzkumná organizace“ zavedenému směrnicí NIS2. K této pojmové úpravě došlo zejména proto, že pojem „výzkumná organizace“ je již dlouhodobě zaužíván ve spojení s nařízením Komise č. 651/2014, na které je v rámci odvětví Vědy, výzkumu a vzdělávání též odkazováno. Aby se tedy předešlo výše popsané pojmové duplicitě, byl pojem „výzkumná organizace“ dle směrnice NIS 2 nahrazen pojmem „výzkumná instituce“. Tento pojem však nemá odraz v žádném z platných předpisů regulujících oblast výzkumu a vývoje (např. nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem, nebo zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků), a neměl by tudíž být s pojmy obsaženými v těchto předpisech zaměňován (jak již bylo indikováno výše, tento pojem je třeba odlišovat zejména od pojmu „výzkumná organizace“ používaného právě v nařízení Komise č. 651/2014 a zákoně o podpoře výzkumu a vývoje, resp. pojmu „veřejná výzkumná instituce“ definovaného zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích). Na druhou stranu i výklad pojmu výzkumná instituce se bude opírat o již existující pojmy, neboť z nich částečně vychází (což je zřejmé z formulace definice). Např. „hlavní cíl“ je možné vykládat obdobně jako „hlavní cíl“ obsažený v definici organizace pro výzkum a šíření znalostí ve smyslu čl. 2 bodu 83 nařízení Komise č. 651/2014.

Pojem aplikovaný výzkum obsažený v definici výzkumné instituce nahrazuje směrnicí NIS2 použité sousloví *„aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj“*, které vychází z manuálu Frascati z roku 2015 vypracovaného Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Aplikovaný výzkum je v návaznosti na manuál Frascati a sdělení Komise o rámci pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací ze dne 28. října 2022 (2022/C 414/01) definován v § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 130/2002 Sb. jako *„teoretická a experimentální práce zaměřená na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb; průmyslový výzkum, experimentální vývoj nebo jejich kombinace jsou součástí aplikovaného výzkumu“*.

Komerencializace výsledků výzkumu a vývoje, resp. výkon hospodářské činnosti, kterým lze podmínku využití výsledků výzkumu pro komerční účely podpůrně vykládat, jsou také v praxi zaužívané pojmy. Podpůrně pak lze argumentovat, že zatímco hlavním cílem výzkumné organizace ve smyslu nařízení Komise č. 651/2014 a zákona o podpoře výzkumu a vývoje má být provádění nezávislého výzkumu a vývoje nebo veřejné šíření výsledků těchto činností formou výuky, publikací nebo transferu znalostí, hlavním cílem výzkumné instituce ve smyslu komentovaného ustanovení má být komerční využití výsledků výzkumu. V praxi by se tedy tyto dvě množiny neměly protnout.

Do regulace v režimu vyšších povinností spadají pak tyto osoby, pokud po vyhláškou stanovenou minimální dobu (tj. alespoň 2 kalendářní roky v posledních 5 kalendářních letech) prováděly: a) citlivou výzkumnou činnost, jíž se v této souvislosti rozumí činnost zaměřená na aplikovaný výzkum vojenského materiálu uvedeného v seznamu vojenského materiálu podle zákona o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, nebo b) aplikovaný výzkum (viz výše) technologie spadající do některé ze čtveřice ve vyhlášce konkrétně (jmenovitě) uvedených

technologických oblastí dle doporučení Komise o technologických oblastech s kritickým významem pro hospodářskou bezpečnost EU za účelem dalšího posouzení rizik s členskými státy č. 2023/2113.

Pojem citlivá výzkumná činnost je projevem národní úpravy v rámci odvětví Vědy, výzkumu a vzdělávání. Citlivá výzkumná činnost se tak týká těch organizací, které se zabývají výzkumem vojenského materiálu uvedeného v seznamu vojenského materiálu podle zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem. Věda a výzkum v této oblasti spadají následně primárně do režimu vyšších povinností, což je odůvodněno faktem, že se jedná o výzkum, jehož výstupy jsou data a informace s vysokou hodnotou jak pro útočníky s komerční motivací, tak i pro útočníky, kteří jednají v zájmu cizí moci.

Délka vyhláškou stanovené minimální doby provádění uvedených činností byla na základě konzultace s dotčenými subjekty činnými v oblasti výzkumu a vývoje zvolena jednak s ohledem na standardní délku životního cyklu grantových a výzkumných projektů, jednak ve snaze o vyloučení případů, kdy by do regulace byly zahrnuty i veškeré osoby, které (byť jen zcela okrajově a krátkodobě) v rámci svých aktivit vykonávají činnosti podřaditelné pod rozsah poskytování regulované služby výzkum a vývoj. Současně je tímto nastavením minimální doby provádění dané činnosti zabráněno, aby z důvodu i pouze krátkodobého přerušení jejího výkonu došlo k vyřazení určitého poskytovatele regulované služby z navrhované regulace, ačkoli se tento poskytovatel výkonem činností podřaditelných pod rozsah poskytování regulované služby výzkum a vývoj zabývá dlouhodobě a soustavně. Kybernetická bezpečnost by totiž měla být výsledkem kontinuálního procesu, a je tak nežádoucí, aby poskytovatelem regulovaných služeb v nějaké chvíli organizace byly a následně na krátkou dobu opět nebyly.

Do režimu nižších povinností poskytovatelů regulované služby výzkum a vývoj spadají veřejné výzkumné instituce, výzkumné organizace, vysoké školy a výzkumné instituce, pakliže tyto entity nesplňují kritéria pro jejich zařazení do režimu vyšších povinností (viz výše), avšak současně alespoň 2 kalendářní roky v posledních 5 kalendářních letech prováděly aplikovaný výzkum technologie spadající do některé z šestice ve vyhlášce konkrétně (jmenovitě) uvedených technologických oblastí dle doporučení Komise o technologických oblastech s kritickým významem pro hospodářskou bezpečnost EU za účelem dalšího posouzení rizik s členskými státy č. 2023/2113 (tyto technologické oblasti jsou odlišné od technologických oblastí vymezených v případě poskytovatelů regulované služby výzkum a vývoj v režimu vyšších povinností).

Způsob provedení výše uvedeného rozdělení technologických oblastí dle doporučení Komise o technologických oblastech s kritickým významem pro hospodářskou bezpečnost EU za účelem dalšího posouzení rizik s členskými státy č. 2023/2113 na čtveřici technologických oblastí, s nimiž je spojen režim vyšších povinností, a šestici technologických oblastí, jež jsou řazeny do režimu povinností nižších, vychází ze samotného znění tohoto doporučení. Zmíněné doporučení v bodu 11 Preambule uvádí, že Evropská komise na základě provedené analýzy stanovila seznam deseti technologických oblastí kritických pro hospodářskou bezpečnost. Bod 12 Preambule téhož doporučení pak doplňuje, že čtyři technologické oblasti z tohoto seznamu byly současně identifikovány jako technologické oblasti, které „s vysokou pravděpodobností představují nejcitlivější a nejnaléhavější rizika spojená s bezpečností technologií a únikem technologií“. Vyhláška toto rozdělení důsledně respektuje, a je tedy v souladu s přesvědčením unijního zákonodárce, který vybraným technologickým oblastem přiznává privilegovaný status, čímž zároveň uznává, že vzhledem ke zvýšenému bezpečnostnímu riziku, jež tyto technologické oblasti představují, je nutné těmto technologickým oblastem věnovat zvýšenou pozornost.

Bližší vymezení těchto technologických oblastí je pak možné dovodit z následující tabulky, která je součástí samotného doporučení:

Seznam deseti technologických oblastí s kritickým významem pro hospodářskou bezpečnost EU

	Technologická oblast	Technologie* <i>* Technologie uvedené na seznamu pro jednotlivé oblasti jsou pravděpodobným ústředním bodem posouzení rizik, tento seznam však není vyčerpávající</i>
1.	TECHNOLOGIE POKROČILÝCH POLOVODIČŮ	— Mikroelektronika včetně procesorů — Fotonické technologie (včetně vysokoenergetických laserů) — Vysokofrekvenční čipy — Zařízení na výrobu polovodičů s velmi pokročilými velikostmi uzlů
2.	TECHNOLOGIE UMĚLÉ INTELIGENCE	— Vysoce výkonná výpočetní technika — Cloud computing a edge computing — Technologie analýzy dat — Počítačové vidění, zpracování jazyka, rozpoznávání předmětů
3.	KVANTOVÉ TECHNOLOGIE	— Kvantová výpočetní technika — Kvantová kryptografie — Kvantové komunikace — Kvantové snímání a radar
4.	BIOTECHNOLOGIE	— Techniky genetické modifikace — Nové genomické techniky — Genový tah — Syntetická biologie
5.	POKROČILÁ KONEKTIVITA, NAVIGACE A DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE	— Zabezpečené digitální komunikace a konektivita, jako je síť RAN a Open RAN (rádiová přístupová síť) a 6G — Technologie pro kybernetickou bezpečnost, včetně kybernetického dohledu, bezpečnostních systémů a systémů v oblasti narušování, digitální forenzní věda — Internet věcí a virtuální realita — Technologie distribuované účetní knihy a digitální identity — Technologie navádění, navigace a kontroly, včetně avioniky a určování polohy na moři
6.	TECHNOLOGIE POKROČILÉHO SNÍMÁNÍ	— Elektrooptické, radarové, chemické, biologické, radiační a distribuované snímání — Magnetometry, magnetické gradiometry — Podvodní snímače elektrického pole

		— Gravimetry a gradiometry
7.	VESMÍRNÉ TECHNOLOGIE A TECHNOLOGIE POHONU	— Specializované technologie zaměřené na vesmír, od úrovně součástí až po úroveň systému — Technologie pozorování vesmíru a pozorování Země — Určování polohy, navigace a určování času (PNT) ve vesmíru — Zabezpečené komunikace včetně konektivity s nízkou oběžnou dráhou Země (LEO) — Technologie pohonu včetně nadzvukové techniky a součástí pro vojenské použití
8.	ENERGETICKÉ TECHNOLOGIE	— Technologie jaderné fúze, reaktory a výroba energie, technologie radiologické konverze/obohacování/recyklace — Vodíková a nová paliva — Technologie s nulovými čistými emisemi včetně fotovoltaiky — Inteligentní sítě a skladování energie, baterie
9.	ROBOTIKA A AUTONOMNÍ SYSTÉMY	— Drony a vozidla (pohybující se ve vzduchu, po zemi, na vodním povrchu a pod vodou) — Roboti a precizní systémy řízené roboty — Exoskelety — Systémy využívající UI
10.	POKROČILÉ MATERIÁLY, VÝROBNÍ A RECYKLAČNÍ TECHNOLOGIE	— Technologie pro nanomateriály, inteligentní materiály, pokročilé keramické materiály, materiály stealth, materiály bezpečné a udržitelné již ve fázi návrhu — Aditivní výroba, a to i v terénu — Číslicově řízená mikroprecizní výroba a malokapacitní laserové obrábění/svařování — Technologie pro těžbu, zpracování a recyklaci kritických surovin (včetně hydrometalurgické těžby, biologického loužení, filtrace na bázi nanotechnologií, elektrochemického zpracování a černé hmoty)

ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2113/oj>

Pro účely provedení samoidentifikace je v souvislosti s výše uvedenou přehledovou tabulkou rozhodující sloupec "Technologie". Sloupec "Technologická oblast" (taktéž v dané tabulce uvedený) totiž slouží pro účely kategorizace jednotlivých "Technologií", které se do konkrétní "Technologické oblasti" řadí. Zařazení příslušné "Technologie", v souvislosti s níž je výzkum či vývoj prováděn, do konkrétní "Technologické oblasti" pak determinuje, zda daný subjekt bude podléhat režimu vyšších či nižších povinností.

Do režimu nižších povinností spadají (mimo výše uvedených) rovněž výzkumné instituce (viz výše), které nesplňují kritéria ani jedné z předchozích skupin (tj. alespoň 2 kalendářní roky v posledních 5 kalendářních letech neprováděly citlivou výzkumnou činnost ani aplikovaný

výzkum technologie spadající do některé ze stanovených technologických oblastí dle unijního předpisu – viz předchozí odstavce), avšak současně jsou velkým či středním podnikem ve smyslu doporučení Komise.

Zahrnutí výzkumných institucí zaměřených na komerční využití výsledků výzkumu představuje transpozici směrnice NIS2. Cílem evropského zákonodárce bylo regulovat subjekty zaměřující se převážně na komerční využití výsledků výzkumu a vývoje, neboť jsou součástí hodnotového, resp. dodavatelského řetězce, stojí často na jeho počátku a z toho důvodu jsou nedílnou součástí celkové kybernetické bezpečnosti vnitřního trhu. Bod 36 preambule směrnice NIS2 odůvodňuje zahrnutí výzkumných institucí následovně: *„Výzkumné činnosti hrají klíčovou úlohu při vývoji nových produktů a procesů. Mnohé z těchto činností provádějí subjekty, které výsledky svého výzkumu sdílejí, šíří nebo využívají pro komerční účely. Tyto subjekty proto mohou být důležitými hráči v hodnotových řetězcích, což činí bezpečnost jejich sítí a informačních systémů nedílnou součástí celkové kybernetické bezpečnosti vnitřního trhu.“*

Zahrnutí některých „nekomerčních“ veřejných výzkumných institucí, výzkumných organizací, vysokých škol a výzkumných institucí (viz výše uvedené vymezení) do národní regulace představuje národní úpravu nad rámec požadavků směrnice NIS2. Tyto „nekomerční“ organizace však nejsou regulovány ve všech případech. Do regulace tak spadají pouze ty, které se buďto věnují citlivé výzkumné činnosti, nebo se věnují aplikovanému výzkumu ve specifické (vyhláškou stanovené) technologické oblasti, popř. jejichž význam je pro danou oblast vzhledem k jejich ekonomickým ukazatelům zásadní. U těchto entit byla identifikována potřeba vyšší ochrany jejich výzkumné činnosti a výsledků výzkumu. Z tohoto důvodu byly tudíž zařazeny do působnosti zákona.

Výzkumné organizace, o nichž hovoří zákon o podpoře výzkumu a vývoje a též nařízení Komise (EU) č. 651/2014, mají nekomerční charakter a primárním cílem jejich existence je provádět nezávisle základní výzkum, průmyslový výzkum nebo experimentální vývoj nebo veřejně šířit výsledky těchto činností formou výuky, publikací nebo transferu znalostí. Podmínku nekomerčního charakteru daných entit zdůrazňuje i judikatura tuzemských soudů, dle které organizací pro výzkum a šíření znalostí ve smyslu nařízení Komise (EU) č. 651/2014 není subjekt, který výše uvedené výzkumné činnosti provádí na základě smluvního vztahu (tedy se jedná o výzkum na základě zadání konkrétního zadavatele/objednatele) nebo ve spolupráci s dalšími subjekty. Navzdory nekomerčnímu charakteru aktivit organizací pro výzkum a šíření znalostí jsou výsledky výzkumné činnosti těchto organizací stejně důležité jako plody výzkumu a vývoje komerčního, neboť mnoho z těchto organizací se účastní velkých výzkumných infrastruktur, provádí výzkum a vývoj ve strategických odvětvích nebo na úhradu nákladů výzkumu používá velké množství veřejných prostředků. Veřejným šířením výsledků výzkumu a vývoje se přitom nesnižuje jejich hodnota nebo zájem státu na jejich ochraně, naopak je ve veřejném zájmu ochránit celý výzkumný nebo vývojový proces před neoprávněným zásahem útočníka, typicky krádeží dat před zveřejněním výsledků nebo pozměněním dat a sabotáží celého výzkumu.

Obdobně je potřeba nazírat na regulaci veřejných výzkumných institucí ve smyslu zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, jejichž hlavním předmětem činnosti je v souladu s citovaným zákonem výzkum, včetně zajišťování infrastruktury výzkumu, vymezený zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, vývoje a inovací, a to podporovaný zejména z veřejných prostředků.

Mezi „nekomerční“ veřejné výzkumné instituce se řadí též jednotlivá pracoviště Akademie věd České republiky, jejichž hlavním posláním je v souladu s Koncepcí rozvoje činnosti Akademie věd České republiky schválené na LX. zasedání Akademického sněmu AV ČR dne 13. prosince 2022 uskutečňovat kvalitní vědecký výzkum na hranici poznání, který respektuje aktuální a předvídané potřeby společnosti. V souladu s vymezením obsaženým v zákoně č. 283/1992

Sb., o Akademii věd České republiky, pracoviště Akademie věd mj. uskutečňují vědecký výzkum, přispívají ke zvýšení úrovně poznání a vzdělanosti, přispívají k využití výsledků vědeckého výzkumu, získávají, zpracovávají a rozšiřují vědecké informace a poskytují vědecké posudky, stanoviska a doporučení a zajišťují infrastrukturu pro výzkum a vývoj. Ačkoli primárním zaměřením činnosti pracovišť Akademie věd je základní výzkum, tedy druh výzkumu, jehož regulaci směrnice NIS2 ani vyhláška výslovně neupravuje, i tyto organizace se mohou podílet na provádění aplikovaného výzkumu a vývoje ve strategických oblastech. V důsledku toho pak budou povinny chránit informační systémy, ve kterých zpracovávají data z výzkumných projektů. Samotná Akademie věd pak bude regulována podle charakteru své činnosti buďto v rámci regulované služby výzkum a vývoj, nebo v rámci odvětví veřejné správy pro jí svěřené pravomoci (tj. regulovaná služba výkon svěřených pravomocí).

Zahrnutí vysokých škol představuje využití oprávnění členského státu daného směrnicí NIS2 regulovat vzdělávací instituce (byť zde nikoli pro aktivity související se vzděláváním, ale pro jejich výzkumnou činnost). Zájem na zvýšení kybernetické bezpečnosti vysokého školství je logický – vysoké školy jako nejvyšší článek vzdělávací soustavy jsou vrcholnými centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti a mají klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti. V informačních systémech vysokých škol je stran osobních údajů uchovááno i velké množství informací o výzkumných a vývojových projektech a dosaženém poznání, komerčně využitelných výsledků vědecké činnosti a strategických dat. Jak již bylo řečeno výše, vzdělávací instituce patří společně s institucemi výzkumnými mezi subjekty, na něž kybernetické útoky cílí velice často. Lze přitom očekávat, že počet útoků na jejich informační systémy bude dále narůstat. Absence regulace kybernetické bezpečnosti ve vztahu k výzkumné činnosti těchto pro společnost zásadních institucí tudíž představuje zcela nevyhovující stav. Vysoké školy jsou za účinnosti zákona č. 181/2014 Sb. regulovány pouze pro vybrané informační systémy spíše administrativního charakteru (v kategorii tzv. významných informačních systémů), nicméně tento stav nijak nereflektuje důležitost vysokých škol z pohledu jejich vědecké a výzkumné činnosti.

Omezení regulace vzdělávacích institucí pouze na oblast vysokého školství bylo zvoleno z důvodu, že směrnice NIS2 hovoří o regulaci vzdělávacích institucí zejména za situace, kdy vykonávají kritické výzkumné činnosti. Výzkumná činnost se přitom odehrává v převážné míře na vysokých školách, neboť smysl existence středního a nižšího školství spočívá v jiných činnostech.

Zákon dále nerozděluje vysoké školy na veřejné, státní nebo soukromé, a proto do regulace budou spadat všechny vysoké školy ve smyslu zákona č. 111/1998 Sb. naplňující dále uvedená kritéria.

Pojem citlivá výzkumná činnost je vysvětlen výše. S ohledem na skutečnost, že zákon počítá s regulací subjektů zabývajících se výrobou a obchodem s vojenským materiálem, je nezbytné regulovat i výzkum a vývoj v této oblasti jakožto součást celého hodnotového řetězce a jeho potenciální slabé místo. Není přitom vyloučeno, že dosah pojmu citlivá výzkumná činnost bude v budoucnu rozšířen na další vědní obory, ve kterých je uskutečňován výzkum a vývoj natolik strategické a citlivé úrovně, že bude dán veřejný zájem na zahrnutí subjektů vykonávajících výzkum a vývoj v této oblasti do regulace kybernetické bezpečnosti. Potřeba regulace citlivé výzkumné činnosti je tak naprosto logickým vyústěním neoddiskutovatelné potřeby státu chránit výsledky výzkumu a vývoje vojenského materiálu, který je zejména v dnešní – velmi turbulentní a z hlediska globální bezpečnosti zhoršující se, až nestabilní – době pro stát kritický. Vzhledem k nesporně zásadnímu významu citlivé výzkumné činnosti je tudíž regulace této oblasti nezbytná, a to bez ohledu na povahu entity, která tuto činnost vykonává.

Omezení na aplikovaný výzkum je zde přítomno z obdobných důvodů jako u výzkumné instituce ve smyslu směrnice NIS2. Aplikovaný výzkum je druh výzkumu zaměřený na získání

nových poznatků, přičemž je primárně zaměřen na konkrétní praktický záměr nebo cíl. Regulace základního výzkumu, tedy práce prováděné primárně za účelem získání nových poznatků o základních principech jevů nebo pozorovatelných skutečností, která není primárně zaměřena na žádné konkrétní uplatnění nebo využití v praxi, se jeví jako nepřiměřená, neboť by zahrнула velké množství subjektů, jejichž výsledky práce jsou veřejné či nemají komerční potenciál (a tedy ani nejsou běžným předmětem zájmu útočníků).

Důvodem přijetí rozhodnutí o nahrazení směrnici NIS2 doporučené Struktury oborů FORD (viz bod 36 preambule směrnice NIS2) seznamem technologických oblastí podle doporučení komise o technologických oblastech s kritickým významem pro hospodářskou bezpečnost EU za účelem dalšího posouzení rizik s členskými státy č. 2023/2113 je zejména očekávané přesunutí obsahu tohoto doporučení do přílohy II návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o prověřování zahraničních investic v Unii. Vychází jednak z budoucí normativní povahy tohoto nařízení, jakožto aktu sekundárního práva Evropské unie (v porovnání s nenormativním textem manuálu Frascati z roku 2015), stejně jako z obecně velmi dobrého obeznámení potenciálních poskytovatelů regulované služby výzkum a vývoj s jeho zněním.

Výše uvedená kritéria jsou dále určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby podle toho, o jaké kritérium se jedná. Pro vymezený okruh organizací je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako vyšší. Směrnice NIS2 požaduje zařazení výzkumných organizací (ve vyhlášce označovaných jako „výzkumná instituce“) minimálně do režimu nižších povinností. U vzdělávacích institucí však směrnice NIS2 o kategorii povinné osoby mlčí a ponechává volbu režimu na členském státu. Zákon počítá s tím, že některé kategorie veřejných výzkumných institucí, výzkumných organizací, vysokých škol a výzkumných institucí jsou pro Českou republiku, potažmo vnitřní trh, natolik důležité a strategické, že si zaslouží maximální úroveň regulace a zařazení do vyšší kategorie (toto „povyšování“ směrnice NIS2 taktéž umožňuje). V případě dalších organizací je výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven jako nižší.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a současně poskytuje uvedenou regulovanou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulované služby. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovení zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované služby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

20. K Odvětví: Poštovní služby

Odvětví Poštovních služeb je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze II. Toto odvětví nebylo systematicky regulováno v rámci předcházející právní úpravy. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje dvě služby, kterými jsou poskytování poštovní služby podle zákona o poštovních službách a kurýrní služba, kterou se rozumí služba dodávání balíků podle přímo použitelného předpisu Evropské unie. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby. Gestorem uvedené služby je Český telekomunikační úřad. Uvedený úřad je podle § 3 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích také ústředním správním úřadem pro výkon státní správy ve věcech stanovených

zákonem o elektronických komunikacích, včetně regulace trhu a stanovování podmínek pro podnikání v oblasti elektronických komunikací a poštovních služeb.

Obě uvedené služby odpovídají požadavku směrnice na regulaci „*poštovní a kurýrní služby poskytované poskytovateli poštovních služeb ve smyslu čl. 2 bodu 1a směrnice 97/67/ES, včetně poskytovatelů kurýrních služeb*“. Úřad v otázce přesné transpozice požadavku směrnice oslovil gestora dané oblasti – Český telekomunikační úřad, který mimo jiné uvedl, že „*V případě pojmu postal service providers (ve smyslu čl. 2 bodu 1a směrnice 97/67/ES) lze za ekvivalent považovat pojem provozovatel podle § 2 odst. 1 písm. d) zákona o poštovních službách („osoba poskytující poštovní služby nebo zajišťující zahraniční poštovní služby“)* (...) Jednoznačný výklad příslušných pojmů přinesl až rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2021, čj. 8 As 70/2018-100, zabývající se otázkou vymezení působnosti zákona o poštovních službách a definicí poštovní služby. (...) Ze shrnutí právního názoru rozšířeného senátu uvedeného v citovaném rozsudku vyplývá, že „zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, ve znění účinném do 14. 4. 2020, se vztahoval na všechny poskytovatele poštovních služeb, nikoli jen na poštovní služby poskytované držitelem poštovní licence. Poštovní službou je každá činnost, která odpovídá zákonnému vymezení obsahu poštovní smlouvy, tedy dodání poštovní zásilky nebo peněžní částky z místa podání sjednaným způsobem příjemci do místa uvedeného v adrese (§ 1 odst. 2 a § 5 odst. 1 zákona o poštovních službách). (...) Každý podnikatel, který uzavírá smlouvy obsahově odpovídající poštovní smlouvě, tak poskytuje poštovní služby, je tedy provozovatelem poštovní služby.“ Český telekomunikační úřad pak pokračuje „*Za provozovatele je však třeba považovat i takové osoby, které neučinily vůči (Českému telekomunikačnímu) Úřadu řádné oznámení, nejsou tedy vedeni ani v evidenci Úřadu, a danou činnost podnikatelským způsobem tak vykonávají bez oprávnění. (...) V případě pojmu providers of courier services podle názoru Úřadu žádný ekvivalent v českém právním řádu neexistuje. V obecné rovině mu odpovídá pojem kurýrní služba (ve smyslu přímého doručení „od dveří odesílatele ke dveřím příjemce“), který však není právně definován.*“ Na základě těchto informací vyhláška definuje službu jako poskytování poštovní služby podle zákona o poštovní službě, přičemž tento pojem používá ve smyslu zákona o poštovních službách. Kritérii poskytovatele regulované služby u poštovní služby je zaprvé to, že ten, kdo danou službu poskytuje, musí splňovat podmínku „provozovatele poštovní služby“ ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o poštovních službách a zadruhé kritéria „velkého podniku“ nebo „středního podniku“, u kurýrní služby analogicky.

Provozovatel poštovní služby je tím, kdo poskytuje řešenou službu, protože jak je uvedeno výše, je v souladu se zákonem „osoba poskytující poštovní služby (...)“, tedy oznámený provozovatel poštovních služeb, který je zanesen v evidenci vedené Českým telekomunikačním úřadem a kterému je dle zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, za poskytované služby odpovědný. Provozovatelem poštovní služby naopak není osoba, která figuruje jako dodavatel provozovatele poštovní služby, neboť takovému dodavateli ze zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, neplynou veřejnoprávní povinnosti vztahující se k provozovateli poštovních služeb.

V případě kurýrní služby, kterou se rozumí služba dodávání balíků podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, lze částečně analogicky odkázat na výše uvedené informace, přičemž jediným nařízením, které se problematiky kurýrních služeb alespoň dotýká, je Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/644 ze dne 18. dubna 2018 o službách přeshraničního dodávání balíků. Službami dodávání balíků se dle tohoto nařízení rozumí služby zahrnující výběr, třídění, přepravu a dodávání balíků, přičemž „balíkem“ se rozumí poštovní zásilka obsahující zboží, které má nebo nemá obchodní hodnotu, jiná než listovní zásilka, jejíž hmotnost nepřesahuje 31,5 kg. Poskytovatelem služby dodávání balíků je podnik poskytující jednu nebo více služeb dodávání balíků s výjimkou podniků usazených jen v jediném členském

státě, které poskytují pouze služby vnitrostátního dodávání balíků v rámci kupní smlouvy a v rámci této smlouvy dodají zboží, které je předmětem smlouvy, osobně uživateli.

Kritérii, která musí subjekt naplnit, aby se stal poskytovatelem regulované služby podle této vyhlášky, pak jsou střední nebo velká velikost daného potenciálního poskytovatele regulované služby. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

Vyhláška přiřazuje každé regulované službě také výchozí režim poskytovatele regulované služby. V případě obou kritérií – ať už středního, velkého podniku – je výchozí režim poskytovatele regulované služby režim nižších povinností. Toto přiřazení má svůj původ v obsahu směrnice a vyhláška jej nepřekračuje.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovení zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

21. K Odvětví: Obranný průmysl

Odvětví Obranného průmyslu je dalším z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Toto odvětví je regulováno nad rámec požadavků směrnice. Toto odvětví je pro státní bezpečnost zásadní, neboť jeho produkty a služby jsou významné z hlediska obranyschopnosti státu. Důležitost kybernetické bezpečnosti v obranném průmyslu podtrhává také Nová strategie pro evropský obranný průmysl: dosahování připravenosti EU prostřednictvím pohotového a odolného evropského obranného průmyslu ze dne 5. března 2024 nebo Sdělení o příspěvku Komise k evropské obraně ze dne 15. února 2022 (zejména na straně 16 a násl.). Jakékoliv narušení kybernetické bezpečnosti v tomto odvětví by mohlo mít vážné důsledky pro národní bezpečnost a strategicky významný průmyslový segment. Obranný průmysl často pracuje s citlivými informacemi a technologiemi, což zdůrazňuje významnost ochrany bezpečnosti informací u relevantních výrobců a obchodníků s vojenským materiálem. Regulace kybernetické bezpečnosti v odvětví obranného průmyslu také posiluje důvěru mezi státem a soukromým sektorem, což je klíčové pro efektivní spolupráci v oblasti obrany. Gestory v oblastech dotčených službami v odvětví Obranný průmysl jsou Ministerstvo obrany a Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Odvětví podle této vyhlášky obsahuje dvě služby, kterými jsou výroba vojenského materiálu uvedeného v seznamu vojenského materiálu podle zákona o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a obchod s vojenským materiálem uvedeného v seznamu vojenského materiálu podle zákona o zahraničním obchodu s vojenským materiálem. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby.

První službou v rámci tohoto odvětví je služba Výroby vojenského materiálu uvedeného v seznamu vojenského materiálu podle zákona o zahraničním obchodu s vojenským materiálem.

Tato služba je regulována nad rámec požadavku směrnice. Úřad v otázce nastavení regulace tohoto odvětví oslovil gestory dané oblasti, kterými jsou Ministerstvo obrany a Ministerstvo průmyslu a obchodu. Tito Úřadu poskytli základní informace o dané oblasti. Dále Úřad vyšel ze zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a vyhlášky č. 210/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, ve znění pozdějších předpisů.

Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je zaprvé to, že její poskytovatel musí být výrobcem vojenského materiálu specifikovaného v příloze č. 1 vyhlášky č. 210/2012 Sb., a zadruhé musí být středním nebo velkým podnikem. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

V případě naplnění kritéria velkého podniku je výchozí režim poskytovatele regulované služby režim vyšších povinností. V případě naplnění kritéria středního podniku to bude režim nižších povinností.

Službou Obchod s vojenským materiálem uvedeného v seznamu vojenského materiálu podle zákona o zahraničním obchodu s vojenským materiálem se rozumí obecně vývoz, dovoz, prodej, nákup nebo transfer vojenského materiálu podle zákona o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, přičemž podrobnosti jsou stanoveny v § 2 a § 3 zmíněného zákona. Dle § 6 a násl. tohoto zákona může obchod s vojenským materiálem provádět pouze osoba, které bylo uděleno příslušné povolení. Seznam držitelů tohoto povolení je veřejně dostupný na webových stránkách Licenční správy Ministerstva průmyslu a obchodu, přičemž se k 12. 1. 2024 jedná o více než 300 společností.

Kritérii poskytovatele regulované služby u této služby je zaprvé to, že bylo subjektu uděleno povolení k obchodu s vojenským materiálem, a zadruhé musí být středním nebo velkým podnikem. Velikost podniku se stanovuje v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Toto doporučení je základním kritériem, které směrnice k rozdělování povinných subjektů používá, a proto to tak činí i tato vyhláška. Tato kritéria jsou také určující pro prvotní přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná.

V případě naplnění kritéria velkého podniku je výchozí režim poskytovatele regulované služby režim vyšších povinností. V případě naplnění kritéria středního podniku to bude režim nižších povinností.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovené zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).

22. K Odvětví: Vesmírný průmysl

Odvětví Vesmírného průmyslu je posledním z odvětví uvedených v příloze vyhlášky. Regulace tohoto odvětví je v souladu s požadavky směrnice, protože je vyžadováno v její příloze I. Toto

odvětví nebylo regulováno v rámci předcházející právní úpravy. Odvětví podle této vyhlášky obsahuje jedinou službu, kterou je zajištění podpory poskytování služeb využívajících kosmického prostoru. Regulovanou službou ve smyslu zákona se daná služba stává, jakmile orgán nebo osoba, která tuto službu vykonává, naplní také alespoň jednu podmínku významnosti (dříve kritérium) poskytovatele regulované služby – zároveň se tak tento orgán nebo osoba stává poskytovatelem regulované služby. Gestorem v oblastech dotčených uvedenou službou v odvětví Vesmírný průmysl je Ministerstvo dopravy.

Tato služba odpovídá požadavku směrnice na regulaci „*provozovatelů pozemních infrastruktur vlastněných, spravovaných a provozovaných členskými státy nebo soukromými subjekty a podporujících poskytování služeb využívajících kosmického prostoru, s výjimkou poskytovatelů veřejných sítí elektronických komunikací*“. Směrnice zvolenou terminologií zdánlivě odkazuje na právní úpravu čl. 44 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/696 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí Kosmický program Unie a zřizuje Agentura Evropské unie pro Kosmický program (umístění této „*pozemní infrastruktury*“ stanovuje prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2016/413 ze dne 18. března 2016 o určení lokalizace pozemní infrastruktury systému vytvořeného v rámci programu Galileo), konkrétní reference na uvedené právní předpisy ovšem ve směrnici chybí [infrastruktury navázané na program Galileo budou v některých případech spadat do působnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2023/2841 ze dne 13. prosince 2023, kterým se stanoví opatření k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v orgánech, institucích a jiných subjektech Unie]. Regulace tedy postihne i subjekty, které se uvedeného programu neúčastní.

Vyhláška přistupuje k definici služby a kritérií poskytovatele služby převzetím vymezení druhu subjektu, jak je obsaženo v příloze I směrnice NIS2. Kritéria podle vyhlášky jsou určující pro přiřazení režimu poskytovatele regulované služby, podle toho, o jaké kritérium se jedná. V souladu s požadavky směrnice je v případě naplnění kritéria velkého podniku jako výchozí režim poskytovatele regulované služby stanoven režim vyšších povinností. V případě naplnění kritéria středního podniku je stanoven režim nižších povinností.

Jakmile nějaký orgán nebo osoba odpovídá výše uvedeným kritériím a poskytuje tak alespoň jednu uvedenou službu, stává se povinnou osobou podle zákona – poskytovatelem regulovaných služeb. V rámci tohoto odůvodnění je také potřeba uvést, že přestože každý poskytovatel regulované služby může naplnit jedno nebo více kritérií v dané službě nebo dokonce může poskytovat více regulovaných služeb, je mu zákonem následně přiřazen pouze jeden režim poskytovatele regulované služby (jedná se o ustanovení zákona týkající se stanovení režimu poskytovatele regulované osoby) – pokud tedy alespoň u jedné regulované služby naplní podmínky pro tzv. režim vyšších povinností poskytovatele regulované služby, musí ke všem regulovaným službám přistupovat z pohledu režimu vyšších povinností (nehledě na prvotní režim přiřazený těmto službám ve vyhlášce).